Вівторок, 10 червня 2003 року. № 106 (3106)

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ЧИТАЙМО «ГОЛОС» РАЗОМ!

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

— «Голос» цікавий тим, що в ньому є все — від серйозної політики й економіки та історії до розваг, дозвілля, лірики і звичайного людського буття, — каже Верховний отаман Козацтва Запорозького, Київський та всієї України, генерал козацтва **Дмитро Сагайдак**.

А улюбленець публіки актор **Богдан Бенюк** трохи на газету було образився. Та згоден — вона в театральній критиці має вагу, отож ми й надалі дружбу водитимемо, а пан Богдан стежитиме за нашими публікаціями. Загітував стати активним читачем і **Юрія Кізька**, гендиректора СП «Сапсан-Спорт», котрий гостинно приймав журналістів минулої суботи.

Продовження теми на 24-й стор.

Розширення на благо

Європейський союз зацікавлений у поглибленні співпраці з Україною у всіх сферах. Про це заявив президент Єврокомісії Романо Проді після зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою в неділю в італійському місті Болонья.

«Ми завершуємо процес розширення, і саме в цей момент ми заявляємо про політику зміцнення зв'язків із сусідніми країнами і насамперед з Україною», — сказав Проді. Він відзначив підтримку Євросоюзом здобуття Україною статусу держави з ринковою економікою і вступу її до СОТ. Кажучи про місце нашої держави в Європі, Романо Проді наголосив, що «Україна, поза будь-якими сумнівами, — європейська країна, але нині політика ЄС не може виходити за межі розширення, що відбувається». У червні відбудеться спеціальний семінар за участю представників ЄС та України, на якому розглядатимуть питання усунення негативних наслідків розширення Євросоюзу: «Розширення здійснюється не проти когось, розширення робиться на благо».

ФОТОФАКТ

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

У Чернігові спущено на воду експериментальний 12-метровий човен «Сварог», виготовлений за зразком суден часів Київської Русі.

Я ВАМ ПИШУ...

Дуб — не льодовик

На моєму подвір'ї росте багатовіковий аварійний дуб. Після перевірки інспекцією стану аварійних дерев, бо, до речі, на подвір'ях моїх сусідів такі самі старезні дуби, їх вирішено було зрізати. Лісничі запросили до роботи десять літрів дизпалива та один літр дизмасла, а ще запропонували зняти огорожу. Все було підготовлено, і в сусідів навіть зрізали частину дуба. Приїхавши вдруге з автокраном та автовишкою, вирішили зрізати дерева частинами. Але порадившися, врешті, відмовилися від усіляких робіт, бо заважають їм дахи будинків та електропровід. Правда, якби ми заплатили... Гілки з дерев ми сяк-так зняли власними силами, а основний стовбур стоїть, та будь-якої миті може впасти, і біди нам не минути.

Наталія ІВЧЕНКО.

Ірпінь Київської області.

УСІ КОЛЬОРИ В СИНЬО-ЖОВТОМУ ЗНАМЕНІ

на фестивалі національних традицій «Фольклорама»

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО та УНІАН.

ФОЛЬКЛОРАМА-2003

Свято проходило у Музеї народної архітектури та побуту в селищі Пироговому під Києвом 7—8 червня. Воно стало подією всеукраїнського значення і зібрало представників національно-культурних товариств більш як 15 національних етнічних груп, що мешкають в Україні. Було представлено національний одяг, вироби декоративно-ужиткового мистецтва, народні ремесла, національну кухню, виступи художніх колективів.

Заспівувачами цієї події стали Управління у справах національностей та міграції Київської міської державної адміністрації та Міжнародний благодійний фонд «Центр інновацій та розвитку» разом с національно-культурними товариствами міста.

На знімках: представники вірменського танцювального ансамблю «Айренік»; учасники німецького танцювального молодіжного фольклорного колективу «Німецьке джерело».

У НОМЕР

Готель на час «сімейних штормів»

В Южноукраїнську на Миколаївщині відкрито перший в Україні соціальний готель для неповнолітніх. Цей заклад розрахований на дітей, де в сім'ях склалася кризова ситуація, або батьки яких надовго виїжджають за межі міста.

За словами начальника служби у справах неповнолітніх Миколаївської облдержадміністрації Євгена Парамонова, заклад нового типу орієнтований не тільки на тих дітей, які опинилися на вулиці, а й на тих, кого можна від цього вберегти. Поки дитина перебуває в готелі, працівники соціальних служб надають психологічну допомогу сім'ї. Нині в южноукраїнському готелі перебуває 16 неповнолітніх. Загалом заклад розрахований на 30 осіб, **повідомляє наш власний кореспондент Олена ІВАШКО**.

Без зарплати риє лише кріт

Безстроковий страйк оголосили донецькі метробудівці, які вже кілька місяців сидять і без роботи, і без зарплати. Фінансування будівництва припинилося ще сім місяців тому. Державним бюджетом на 2003 рік не передбачені кошти для метро в обласному центрі, а містові такий об'єкт не під силу. Цікаво, що в 1995-му, на початку будівництва метро, планувалося пустити першу лінію через десять років. Однак нині перспективи підземного виду транспорту в шахтарській столиці не обнадійливі. Якщо буде прийнято рішення про консервацію будівництва, це коштуватиме щонайменше 10 мільйонів гривень на рік. Про іншу роботу доведеться подумати і метробудівцям, значна частина яких — колишні гірники з закритих шахт, **інформує наш власний кореспондент Ліна КУЩ**.

ПРОБЛЕМА

Гірко-солодкий протест

У Дніпропетровську сорок осіб, хворих на цукровий діабет, пікетували обласну раду з вимогою забезпечити їх та ще близько двох тисяч діабетиків регіону інсуліном імпортного виробництва.

За словами голови регіонального Товариства сприяння хворим на цукровий діабет Людмили Калашникової, майже кожному десятому інсулінозалежному жителю Дніпропетровщини показані ліки виробництва США та Данії. Однак з 2001 року в область надходить лише вітчизняний інсулін. Хворі змушені купувати необхідні імпортні препарати за власні кошти, **повідомляє агентство УНІАН**.

Продовження теми на 4-й сторінці.

Головою Львівської облдержадміністрації призначено Олександра Сендегу

ПОЛІТИКА

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Натхнення на професійній ниві

У День журналіста Голова Верховної Ради України Володимир Литвин привітав і нагородив цінними подарунками групу працівників засобів масової інформації.

Зокрема, нагороду вручено парламентському оглядачу газети «Голос України» Юліані Шевчук.

Вітаючи корпус парламентських журналістів із професійним святом, В. Литвин відзначив їхні об'єктивність та професіоналізм у висвітленні роботи Верховної Ради. Він подякував майстрів слова за справедливу критику на свою адресу і адресу парламенту. Голова Верховної Ради запевнив, що народні депутати прислухаються до зауважень і думок журналістів щодо своєї роботи. «Сьогодні сформувалася нова генерація журналістів зі сталими демократичними поглядами, вмінням цілеспрямовано та переконливо їх обстоювати», — сказав Володимир Литвин і побажав журналістам натхнення й успіхів на життєвій та професійній ниві.

На знімку: глава парламенту В. Литвин нагороджує парламентського оглядача нашої газети Юліану Шевчук.

Кодекси уніфікуються, судочинство спрощується

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Денне засідання 6 червня

Міністр юстиції Олександр Лавринович, представляючи проект Цивільно-процесуального кодексу, зазначив, що цей документ має забезпечити повноцінне функціонування судової системи. Кодекс дасть можливість суддям сповна реалізувати покладені на них обов'язки, забезпечити правильний та своєчасний розгляд і розв'язання цивільних справ з метою захисту порушених або оспорюваних прав та свобод юридичних і фізичних осіб, а також охорону державних та громадських інтересів.

Проект ЦПК містить низку принципово важливих положень, а також новацій, котрі донині не застосовувалися у цивільному судочинстві України. Зокрема, положення щодо судового наказу. Він є особливою формою судового рішення про стягнення з боржника грошової суми або витребування рухомого майна. Удосконалено порядок забезпечення доказів та позову у справі. А саме: передбачено можливість вжиття заходів щодо забезпечення позову та доказів за заявою позивача ще до подання позовної заяви. При цьому суд зобов'язує позивача забезпечити його вимоги відповідною заставою.

У проекті вдосконалено процедуру оскарження, спрощено вимоги щодо апеляційних та касаційних скарг. Новацією тут є введення інституту перегляду справ у порядку повторних касацій.

З урахуванням положень міжнародних договорів України викладено процедуру стосовно провадження у справах за участю іноземних осіб, а також питання пред'явлення позову до іноземної держави, виконання судових доручень іноземних судів і звернення судів України до іноземних судів, визнання та виконання в Україні рішення іноземних судів, застосування правил міжнародних договорів, які ратифіковані Верховною Радою і набули чинності в країні.

Для практичного судочинства особливо важливо, що ЦПК має ґрунтуватися на спільних підходах правового врегулювання процесуальних інститутів з Кримінально-процесуальним, Господарсько-процесуальним та Адміністративно-процесуальним кодексами. Основні засади здійснення судочинства передбачено максимально уніфікувати.

О. Лавринович зазначив, що роботу над цим проектом вели спільна робоча група Верховного Суду України, Міністерства юстиції та представників Комітету з питань правової політики Верховної Ради. Отже, ще на стадії розробки цього документа вдалося максимально врахувати різні точки зору і на розгляд парламенту винести законопроект, який має завершений вигляд і може бути застосований судами України.

Під час обговорення депутати оцінили ідеї проекту схвально.

Іван ДМИТРЕНКО.

ВИБОРИ-2003

Драми і перемога в Чернігові

Виборчі перегони, які завершилися 8 червня у Чернігові обранням народного депутата України замість вибулого, стали драматичними для багатьох кандидатів. Із 38 претендентів на депутатський мандат на фінішну пряму вийшов тільки 21.

Пізно ввечері минулого четверга окружна комісія 206-го округу зняла з реєстрації кандидата в народні депутати України, лідера Прогресивної соціалістичної партії Наталю Вітренко. Головний мотив — прокурорське подання, в якому йшлося про те, що в обласному центрі розповсюджували інформаційні матеріали «Чернигов-новости», які є фактично незареєстрованою газетою передвиборчого штабу лідера прогресивних соціалістів. За це рішення проголосували 16 членів окружної комісії, двоє утримались.

ЦВК, розглянувши скаргу лідера ПСПУ Наталії Вітренко, скасував постанову окружкому про зняття її з реєстрації на проміжних парламентських виборах у 206-му окрузі. Незважаючи на це, її прізвище так і не було внесене до виборчого бюлетеня. На вечірньому засіданні в суботу окружна виборча комісія знову зняла Н. Вітренко з реєстрації. Причина — рішення суду про те, що кандидат у народні депутати України публікувала рекламу в газеті «Досвітні вогні», вихід якої не було профінансовано з виборчого фонду.

Усунення з виборчих перегонів Н. Вітренко дещо змінило картину розподілу голосів виборців у Чернігові. Додаткові можливості від цього отримали найпотужніші команди виборчої кампанії — президента «Укрсиббанку» Олександра Ярославського, кандидата від опозиції, редактора обласної газети «Гарт» Дмитра Іванова та представника КПУ Раїси Ясочко.

Як нам стало відомо, 28 відсотків виборців, які взяли участь у голосуванні, підтримали Олександра Ярославського, кілька місяців тому зовсім невідому людину для чернігівського загалу. Ця несподівана перемога 43-річного бізнесмена —прагматичний вибір частини чернігівців, котрі віддали йому перевагу як інвесторові, котрий відродив «Хімволокно». На згаданому підприємстві, яке останнім часом ледь животіло, на початку року налагоджено виробництво, створюють нові робочі місця, виплачують зарплату. О. Ярославський узявся відродити й текстильний велет «Чексіл», який має чималі фінансові труднощі.

Друге місце у виборчих перегонах дісталося Дмитру Іванову, третє — Олександрі Кужель, а четверте —Раїсі Ясочко. Схоже, ці результати виборів не вдовольнять усіх претендентів на депутатський мандат, і виборчі команди опротестовуватимуть їх.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

У ДЕПУТАТСЬКИХ ФРАКЦІЯХ ВР

На захист інтелектуальної власності

Розв'язання проблеми охорони інтелектуальної власності в нашій державі на законодавчому рівні обговорили учасники загальних зборів Всеукраїнської асоціації інтелектуальної власності, у яких взяли участь народні депутати України, члени фракції партій Промисловців та підприємців і «Трудова Україна».

Фото Василя ГРИБА.

Як кажуть, лихо не без добра. Міжнародний скандал довкола піратського тиражування лазерних дисків, в епіцентрі якого побувала Україна, стимулював і до позитивних зрушень. Завдяки об'єднанню зусиль владних структур та громадських організацій нашій державі за короткий час вдалося запровадити ефективні заходи боротьби з піратством. Всеукраїнська асоціація інтелектуальної власності, до якої увійшли представники понад 50 державних установ і патентних повірених, юридичних компаній, ось уже більше року працює над створенням дійових механізмів захисту авторських прав. І не лише у гуманітарній сфері, а й у промисловій. Як зазначив голова Держдепартаменту інтелектуальної власності Міносвіти і науки України віце-президент ВАІВ Микола Паладій, найважливіша проблема на сьогодні — невизначеність у праві власності на інтелектуальні активи (науково-технічні розробки, винаходи, торговельні марки, промислові зразки тощо). Адже зазвичай держава фінансувала з бюджету фундаментальну й прикладну науку, а патенти та свідоцтва на винаходи одержують фізичні особи — вчені, інженери, раціоналізатори. Досі також залишається гострою проблема ефективного захисту прав інтелектуальної власності в адміністративному та судовому порядку. Першим кроком у вирішенні цього питання стало утворення згідно з указом Президента підрозділу держінспекторів із питань інтелектуальної власності у складі Держдепартаменту. Але сьогодні в Україні працюють лише 20 таких інспекторів, їх бракує навіть на кожну область. На часі також утворення спеціалізованого Патентного суду, палат із питань інтелектуальної власності у Вищому господарському суді України та судах загальної юрисдикції.

Лідер фракції ППУ і «Трудова Україна» перший віце-президент ВАІВ Ігор Шаров наголосив, що в нашій державі вже створено нормативно-правову базу в сфері інтелектуальної власності, яка загалом відповідає міжнародним стандартам. В Україні діє десять спеціальних законів у сфері інтелектуальної власності, 18 міжнародних договорів та близько ста нормативних актів, а новий Цивільний кодекс містить окрему книгу «Право інтелектуальної власності». «Істотним кроком уперед стали прийняті парламентом наприкінці травня цього року зміни до деяких законодавчих актів із питань охорони інтелектуальної власності, — сказав І. Шаров. — Це сприятиме наведенню ладу на вітчизняному споживчому ринку, де досі правив бал фальсифікат, підробки під відомі марки продуктів харчування, товарів першої потреби і навіть ліків». Цим актом парламент адаптував національне законодавство до вимог Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (ТРІПС), яка є базовою в рамках Світової організації торгівлі.

Наприкінці травня ВР прийняла звернення до Голови Ради МПА СНД, у якому підтримується ідея створення Євразійської організації з охорони торговельних марок на терені СНД. А ухвалення ще чотирьох законопроектів, які нині перебувають на розгляді у парламенті — зміни до законів «Про власність», «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм» та ще до деяких законодавчих актів України щодо охорони інтелектуальної власності, за словами І. Шарова, зніме практично всі питання у царині охорони інтелектуальної власності в нашій державі.

Олександра КУЧЕРЯВА.

На знімку: лідер депутатської фракції ППУ і «Трудова Україна» Ігор Шаров (у центрі) та народні депутати України Іван Курас і Станіслав Довгий під час загальних зборів Всеукраїнської асоціації інтелектуальної власності.

Міський голова Запоріжжя — Євген Карташов

Минулої неділі у Запоріжжі відбулися вибори міського голови. Напередодні виборів четверо із 27 осіб відмовилися від своїх намірів. У голосуванні взяли участь 43,3 відсотка виборців. За попередніми підрахунками голосів, переміг, як і передбачалося, нинішній глава облдержадміністрації Євген Карташов. За нього проголосували 137064 виборці — 49,32 відсотка тих, хто прийшов на дільниці. Підприємець Володимир Кальцев та народний депутат України Петро Сабашук — найімовірніші претенденти на посаду міського голови Запоріжжя — набрали відповідно 27,4 та 12,6 відсотка голосів.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запоріжжя.

САМОВРЯДУВАННЯ

Не йдіть до сільрад зі своїм статутом

Органи місцевого самоврядування Кам'янець-Подільського району Хмельницької області працюють над створенням статутів сільських та селищних рад. Як зауважив голова районної ради Едуард Кульчицький, за це вони взялися перші в Україні.

Без місцевих конституцій виникає чимало перепон у зміщенні та дієздатності місцевого самоврядування на селі. Консультують сільських законотворців не лише юристи районної ради, а й активісти Комітету виборців України, керівник Черкаського обласного ресурсного центру для територіальних громад Юрій Сас та кандидат наук з державного управління, доцент академії муніципального управління Андрій Дуда. Статути обговорюватимуть у кожному селі й зі змінами затвердять на сесіях сільських рад.

Віра ШПИЛЬОВА.
Хмельницька область.

ФОТОФАКТ

Фото Євгена КОЛЕСНИКА (УНІАН).

На з'їзді Соціалістичного конгресу молоді з метою виконання концепції молодіжної політики СДПУ(о), пропаганди соціал-демократичних ідей прийнято низку постанов із соціального, інформаційного, ідеологічного та міжнародного напряму діяльності.

На знімку: лідер фракції СДПУ(о) Леонід Кравчук (праворуч) і голова Соціалістичного конгресу молоді Вадим Місюра.

Заява депутатської фракції Аграрної партії України

Депутатська фракція Аграрної партії України вкотре висловлює свою стурбованість станом пенсійного забезпечення громадян України та привертає увагу Верховної Ради, Кабінету Міністрів до потреби якнайшвидшого розв'язання цієї гострої соціальної проблеми.

Сьогодні ситуація в цій сфері дуже складна. Солідарна пенсійна система в сучасному вигляді неспроможна виконувати свої головні функції з кількох причин.

По-перше, чинна законодавча база з урахуванням чинника зростання кількості осіб похилого віку зумовлює значне навантаження на працююче населення. Якщо взяти загальну кількість дітей і пенсіонерів, то сьогодні один працюючий, по суті, утримує одного непрацездатного.

По-друге, майже 95 відсотків пенсіонерів отримують пенсії в розмірах від 86 до 142 грн., що становить лише 32—52 відсотки прожиткового мінімуму. Причому тих, хто отримує найнижчі пенсії, сьогодні найбільше серед селян. І насамперед тих, хто поставив на ноги повоєнну економіку, працюючи спочатку за трудодні, а пізніше за мізерні «гроші».

Тому за таких умов незначні періодичні підвищення розміру пенсій не розв'язують проблеми. Так, останнє підвищення пенсій відбулося у квітні минулого року на десять відсотків, а чергове заплановано з липня ц. р., і то тільки на п'ять відсотків. На тлі інфляційних процесів такий урядовий жест не сприймається всерйоз.

Крім того, відсутність прямого зв'язку між розміром пенсій та розміром пенсійних внесків, сплачених до пенсійної системи, призводить до незацікавленості у їх сплаті й зумовлює такий рівень надходжень до системи, який дає змогу виплачувати лише низькі розміри пенсій. Тому, враховуючи соціальну значущість цих питань, фракція Аграрної партії України заявляє про необхідність прискорення розгляду закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», який готується до другого читання уже майже два роки.

Водночас ми звертаємо увагу на декотрі положення, які обов'язково треба врахувати в цьому законопроекті у зв'язку з нещодавнім прийняттям Закону «Про фіксований сільськогосподарський податок». Мова, зокрема, йде про пенсії для найбільш багатостраждальної категорії наших людей — селян, пенсія яких уже не одне десятиліття викликає і подив, і обурення.

Річ у тому, що запропонований проект пенсійного закону, по суті, нівелює дію законопроекту про фіксований сільгосподаток, бо передбачає вилучення з нього платежів до Пенсійного фонду. А це означає забирати в селян гроші з однієї кишені, щоб покласти їх до другої. Точніше, пропонується за рахунок сьогоднішніх селян-товаровиробників, більшість з яких лише стає на ноги, створювати пенсійну базу для нинішніх селян-пенсіонерів, тобто рубати гілку, на якій тримається виробник сільськогосподарської продукції.

На нашу думку, це найлегший і водночас аморальний шлях, особливо стосовно селян, за рахунок яких у минулому формувалися пенсії багатьох категорій громадян, зокрема так звані пенсії союзного та республіканського значення.

Тому оскільки мова йде про загальнообов'язкове державне (підкреслюємо: державне) пенсійне страхування, то держава в особі уряду і повинна запропонувати ефективну систему поповнення Пенсійного фонду, знайти альтернативні джерела фінансування пенсіонерів-селян.

Водночас фракція Аграрної партії України, зі свого боку, пропонує, щоб під час переходу селян на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування ставки збору для них становили не менш як 50 відсотків від стандартної ставки із подальшою компенсацією Пенсійному фонду за рахунок коштів Державного бюджету решти 50 відсотків ставки. Нашу пропозицію з цього приводу уже розглядають у Комітеті з питань фінансів, і ми просимо підтримки в інших фракцій та комітетів Верховної Ради.

До речі, ці пропозиції ще в січні передано також і до Комітету у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів. Але, на жаль, їх не помічено.

Фракція Аграрної партії України виступає за створення такої пенсійної системи, яка ґрунтуватиметься на засадах справедливості й охоплюватиме всі категорії працюючих, забезпечить принцип залежності розміру пенсії від тривалості трудового стажу й одержуваного заробітку. Саме такий підхід дасть можливість істотно поліпшити соціальний захист пенсіонерів і зняти в суспільстві цілий пласт наболілих проблем.

Фракція Аграрної партії України.

ПОДЯКА

Маємо надію на поліпшення

11 березня цього року Голова Верховної Ради Володимир Михайлович Литвин перебував з робочою поїздкою у Хмельницькій області, зокрема в нашому Красилівському районі. Він відвідав Центр ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів. Там він звернув увагу на мого шестирічного сина Вадима, який з дитинства хворий на дитячий церебральний параліч, спастичну параплегію.

Володимир Михайлович не тільки поспілкувався з моєю дитиною, а й перейнявся болем за її долю.

За сприяння Голови Верховної Ради України вже 4 червня мого сина прийняли на лікування в санаторій «Карпати» (Трускавець).

Прошу передати Володимиру Михайловичу і тим працівникам Верховної Ради, які виконували його доручення, велике спасибі від моєї родини. Ми прості люди. І те, що сьогодні сина лікуватимуть безплатно в хорошому санаторії відомі спеціалісти, — для моєї сім'ї величезна підтримка, і матеріальна, і моральна.

Маємо велику надію на поліпшення.

З повагою батько Володимир КОЗАЧУК.
Красилів
Хмельницької області.

БАЛАНС ТИЖНЯ

Надії здійснюються. І залишаються

Земля стала товаром

Безумовним хітом першого тижня червня стало прийняття Верховною Радою закону про іпотеку, що дозволяє передавання в заставу земель сільськогосподарського призначення.

Досі на сільгоспвиробників було накинуто своєрідний зашморг: єдиним інструментом забезпечення банківських кредитів вітчизняні фінансисти визнавали майбутній урожай. Навіть численні стада м'ясної худоби в заставу банки, як правило, відмовлялися приймати. До того ж переважну більшість кредитних договорів укладали так, що терміни повернення заставних грошей, потрібних сільгосппідприємствам на закупівлю пального, насіння, добрив, засобів хімзахисту, одне слово, всього того, що й забезпечує майбутній урожай, припадали саме на розпал жнив. Тобто на період мінімальних цін на пшеницю, кукурудзу, соняшник та інші сільгоспкультури. У результаті рентабельність рільництва всі роки реформації залишалася надзвичайно низькою, а отриманих прибутків не вистачало навіть на найперші потреби, не кажучи вже про розвиток.

Прийнятий закон про іпотеку в ідеалі урожайно-фінансовий зашморг із шиї наших землеробів начебто знімає. Земля як заставне забезпечення банківських кредитів, по суті, стає повноцінним товаром задовго до 2005 року, з якого, як відомо, буде дозволено її пряму купівлю-продаж. Оскільки іпотекодержателем за ухваленим народними депутатами законом можуть бути не тільки банки, заставні стають цінними паперами, здатними обертатися на вторинному ринку. А це, у свою чергу, відкриває можливості рефінансування для кредиторів. Одне слово, все як у людей, тим паче, що наші хлібороби вже й не сподівалися, що українські чорноземи стануть цінними не тільки на словах.

Як буде на практиці — сьогодні сказати важко. Поперше, за якою заставною ціною комерційні банки враховуватимуть гектари? По-друге. Зважаючи на те, що прямо земля не продавалася, всім відомо, що вже мільйони гектарів перейшли до приватних рук шляхом купівлі-продажу права на землю. Проте значні ресурси оранки перебувають у довготерміновій (до 15—20 років) пайовій оренді. Зможуть такі орендарі скористатися іпотечним правом? І якщо так, то як?

І, нарешті, найголовніше: іпотека як фінансовий інструмент підтримки землероба має сенс тільки під час довготермінового кредитування. Столипінська іпотека, що дала впродовж трьох-чотирьох років подвоєння сільгоспвиробництва в Російській імперії, як відомо, була розрахована на 33 роки. Які терміни зобов'язань щодо викупу заставних приймуть наші фінансисти? Якщо такі самі, як і терміни кредитування під майбутній урожай, то іпотека остаточно задушить нашого селянина, а родючі гектари підуть невідомо кому з молотка на відкритих торгах, що й передбачено прийнятим законом.

Не лікуємо, то хоч утішаємо

Як завжди, на початку будь-якого місяця нас тішить статистика. Поглянеш на озвучену цифру — і душа радіє. Просто-таки гладь і благодать у рідній вітчизні. Так, згідно зі статзвітністю профіцит бюджету з початку року становив 1,62 мільярда гривень. Майже мільярд доходу від приватизації передав до держскарбниці Фонд держмайна. Рекордної цифри в 5,3 мільярда доларів США досягли золотовалютні резерви НБУ — звісно, це не польські 55 мільярдів, проте...

Усе це на втіху вчителям і лікарям, які ще в багатьох регіонах отримати зарплату без дво-тримісячної затримки ну ніяк не можуть. Іншим смертним — особливо домогосподаркам малозабезпечених сімей, а таких за тією самою статистикою в Україні майже 60 відсотків —утіхою напевне стане факт нульової інфляції у травні. Притому, що та сама статистика стверджує: з початку року ціни на продовольчі товари підстрибнули на 6,3 відсотка. Я вже не кажу про зростання платежів за комунальні послуги. Одне слово, життя в нас дорожчає і це, звісно, обивателя засмучує, натомість індекси інфляції радують. Питання — кого?

І все-таки красти можна. Якщо у великих розмірах

Порадували наші народні депутати підприємства нафтогазового комплексу — передусім НАК «Нафтогаз України» та всіх її численних «дочок»: видобувних, транспортувальних, імпортувальних, тих, що розподіляють і продають вуглеводні по містах і селах рідної вітчизни. Тим, що назавжди списали з них борги за блакитне паливо, які утворилися в 1995—1998 роках.

У цьому, безумовно, є своя логіка. Безнадійні борги легше забути, аніж з ними морочитися: враховувати в балансах, нараховувати пеню, яка ніколи не перетвориться на реальні гроші, погіршувати і так маловтішні економічні показники... Навіщо все це, якщо легше починати з чистого аркуша? Тим паче що й борги списано тільки ті, які утворилися в нафтогазовому комплексі через неповні з ним розрахунки бюджетів усіх рівнів. Інакше кажучи, держава вкотре вчинила за принципом: я вам винна, я собі прощаю.

Один нюанс. Саме в зазначений період Україну захлеснула криза неплатежів і повальної бартеризації, а попростому — елементарних крадіжок і корупції. Саме в 1995—1998 роках за рахунок неоплачених енергоносіїв наживали багатомільярдні приватні багатства. Багато з нинішніх олігархів. Де вони тепер? Правильно. Майже всі якщо не в уряді, то у Верховній Раді.

Ігор НАУМЕНКО.

НОВИНИ

ПЕРЕДПЛАТИВ І ВИГРАВ

І сусідкам бажаю!

— Скільки разів брала участь у різних розіграшах, лотереях — ніколи не вигравала. І ось така несподіванка! — з порога повідомила Клавдія Гаврильченко. — З 1995 року передплачую «Голос України». Люблю його за те, що всебічно висвітлює події в країні, світі, за рубрики «Суспільство», «Глобус», «Міжнародні новини», «Освіта: перерва на реформи».

У лютому запам'ятався матеріал про фотожурналістів «Епоха на ймення Альперт». І раптом відкриваю газету і дізнаюсь, що я виграла фотоапарат від фотоклубу імені Олександра Альперта. Та ще й у день, коли моєму онукові виповнилося 16 років.

Клавдія Олександрівна читач «всебічний» — передплачує три видання: міську, обласну газети і «Голос України». Цікавість до друкованого слова у неї професійна — працювала бібліотекарем. Газету Клавдія Олександрівна виписуватиме й надалі. І не гадайте, що заради призу — через повагу й інтерес до видання.

— Я тут уже двох сусідок переконала, теж передплачують. Бажаю і їм виграшу!

Алла БРУСИЛОВА.

На знімку: керівник дитячо-юнацького фотоклубу Ігор Альперт вручає приз Клавдії Гаврильченко.

Рятівні краплини

Автоматизована і комп'ютеризована лінія з виробництва систем крапельного зрошення почала працювати у приморському селі Малий Маяк під Алуштою. Завод, збудований за неповних п'ять місяців ТОВ «Аквавіта», лише за два тижні з моменту пуску виробив майже 1,5 мільйона погонних метрів 80 видів спеціальних поліетиленових труб. За секунду їх сходить з конвеєра по метру, а щодоби тут видають таку кількість продукції, якою можна оснастити 50 га садів і 30 га виноградників. Передові технології «Аквавіти» більш як удвічі зменшують витрати води і добрив, збільшують урожайність і якість продукції, відвертають засолення грунту.

Василь МАЛЬЦЕВ.

Фото автора.

Похорон вернісажу

Громадська організація «Палітра», що об'єднує майже 200 художників Севастополя, провела траурний мітинг, на якому «поховала» свій вернісаж, склавши до відкритої труни порожні рамки від картин та недописані полотна. У такий спосіб севастопольці протестували проти рішення міськради про продаж за конкурсом торгових місць на центральній алеї Приморського бульвару, де протягом багатьох років традиційно виставляють картини місцевих художників. Творча інтелігенція категорично не погодилася з тим, що її прирівняли до продавців морозива, сувенірів, сигарет та попкорну.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

На знімку: «похорон» вернісажу.

Діти — розкіш?

За останні п'ять років бажаючих усиновити дитину на Рівненщині поменшало із двохсот до десяти сімей. Соціологи пояснюють це низьким прожитковим рівнем: сім'ї і так ледве зводять кінці з кінцями, діти ж потребують великих затрат. Є й інша причина: медицина прогресує, і багатьом бездітним парам удалось вирішити цю проблему з її допомогою, **передає наш власний кореспондент Олександра ЮРКОВА**.

Прикордонники «озброїлися» мотоциклами

Нещодавно у Волинському прикордонному загоні відбулися урочистості з нагоди вручення командуванням Держкомкордону України інспекторам прикордонної служби 50 мотоциклів «Мінськ», а також зброї молодому поповненню. Кращі воїни відзначені цінними подарунками.

Тамтешній загін охороняє 432 кілометри державного кордону. За час його існування військовослужбовці затримали 6 тисяч порушників кордону, вилучили контрабанди на суму 13 мільйонів гривень, 9 тисяч одиниць боєприпасів.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

ТИМЧАСОВО

Міст через Дністер закрито

Змінено режим роботи міжнародного пункту пропуску «Могилів-Подільський—авто» на кордоні України з Молдовою. Рух транспорту через міст «Дружба», що з'єднує міста Могилів-Подільський Вінницької області й Отачі Республіки Молдова, дозволено лише з 8-ї години вечора до 7-ї години ранку. Пішоходам надається можливість переходити міст цілодобово. Це пов'язано з його капітальним ремонтом. Уникнути заторів машин частково вдається завдяки новому мосту на південній околиці міста. Щоправда, по ньому дозволяють проїзд лише транспортним засобам вантажопідйомністю не більш як 10 тонн.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

ВІДЗНАКИ

Наших вітали

За об'єктивне висвітлення діяльності митниці та плідну співпрацю, що сприяли піднесенню іміджу Державної митної служби України, голова Держмитслужби М. Каленський нагородив власного кореспондента газети «Голос України» по Закарпатській області Івана Гудзоватого дипломом.

Відзначено його також грамотою обласної прокуратури і подякою від Закарпатської обласної ради профспілок.

Вл. інф.

Ужгород.

КРИМІНАЛ

Авіамахінатори

Майже 150 крадіжок обладнання літаків скоїли посадові особи ВАТ «Туристичне агентство Євросервіс» та ТОВ «Компанія Маркет-Інвест». Кримінальна справа такого рівня в Миколаєві слухалась уперше. Процес тривав вісім з половиною місяців.

Усе почалося з того, що один з обвинувачених, зловживаючи своїм службовим становищем і діючи за попередньою змовою, переконав керівництво компанії «Маркет-Інвест», що придбаний нею літак потребує ремонту. За розробленою ним схемою було підготовлено підробні документи — безтоварні накладні та рахунки на оплату запасних частин комплектуючих для літака від ПП «Бал». До речі, ця фірма, за її статутом, жодного стосунку до закупівлі та реалізації запчастин для авіаційної техніки не мала.

Після оплати замовником цих рахунків спритні ділки одержували кошти в касі банку і витрачали їх на власний розсуд.

Пізніше зловмисники почали укладати незаконні угоди з фірмами, які займалися зовнішньоекономічною діяльністю з експлуатації авіаційної техніки. Літак, що належав турагентству «Євросервіс», згідно з договором, курсував за межами України. А кошти за його оренду текли в кишеню «бізнесменів», які переводили їх у готівку через різні комерційні банки.

Підсумок діяльності авіамахінаторів підбило слідство — 283 тисячі 851 гривня. Місцевий суд Центрального району Миколаєва засудив двох крадіїв відповідно до дев'яти та семи років позбавлення волі. Апеляційний суд області після касаційної скарги зменшив останній строк до трьох з половиною років.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

АКТУАЛЬНО

Долю діабетиків поліпшить Лантус

— Діабет — не хвороба, а спосіб життя», — твердять медики своїм пацієнтам, яких в Україні лише зареєстровано один мільйон. А щонайменше вдвічі більше — не виявлених.

За кількістю хворих — від 115 до 150 мільйонів людей на планеті — ця недуга посідає третє місце, після серцево-судинних та онкологічних захворювань. А за прогнозами, кожні 15 років чисельність хворих на цукровий діабет збільшуватиметься вдвічі.

Проте хворим співвітчизникам — дорослим з першим і другим типом та дітям з першим типом діабету — медики вже невдовзі запропонують революційний засіб: якісно новий препарат компанії «Авентіс Фарма» — базальний (довготривалий) інсулін Лантус. Однієї ін'єкції на день вистачить, щоб цукор у судинах був під контролем протягом доби. Його ефективність, перевірену численними міжнародними клінічними дослідженнями в багатьох медичних центрах світу, підтвердили і провідні українські фахівці-ендокринологи України на семінарі в Ялті, організованому Інститутом ендокринології та обміну речовин імені В. Комісаренка АМН України і транснаціональною кампанією «Авентіс Фарма».

— Це не так новий засіб від діабету, як новий шлях до поліпшення життя людини з діабетом, — наголосили фахівці. Аналог інсуліну людини, вироблений за генно-інженерною технологією, Лантус допоможе хворим вести зручніший і безпечніший спосіб життя. Адже якщо діабетик постійно контролює рівень глюкози у крові, він значно зменшує ризик виникнення ускладнень. Відтак наша країна стала четвертою на планеті, яка зможе застосувати Лантус.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

АЛЬТЕРНАТИВА

Електронні комунальні книжки

Котовськ став першим містом у Причорномор'ї, де запроваджено єдину систему комунальних платежів на безготівковій основі з використанням карт Національної системи масових електронних платежів. Котовчани одразу відчули переваги новинки: тепер вони можуть не тільки оперативно оплатити комунальні рахунки, а й використати карти для придбання товарів. Комунальним службам теж чимала вигода: їм легше контролювати грошові потоки від населення і планувати свою роботу.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

ФОТОФАКТ

Фото Олександра СЕРОГО (Укрінформ).

В Одесі відбулося обласне дитяче свято «Здрастуй, літечко веселе», в якому взяли участь школярі навчальних закладів Одеси та районів області.

На знімку: танок «Парасольки» виконує хореографічний ансамбль «Непосиди».

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У пункті «о» статті 19 Закону України «Про Єдиний митний тариф» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 19, ст. 259; 2001 р., № 30, ст.143; 2002 р., № 5, ст. 34; 2003 р., № 14, ст.99) цифри і слова «4810 91 Папір та картон, багатошарові» і «4823 59 900 Тільки папір та картон для писання, друку» виключити.

2. У Митному тарифі України, затвердженому Законом України «Про Митний тариф України» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 24, ст. 125; Офіційний вісник України, 2001 р., № 18, ст. 781; Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 45, ст. 239; 2002 р., № 9, ст. 68, № 18-19, ст. 133, № 32, ст. 233, № 33, ст. 237; 2003 р., № 7, ст. 64, № 8-9, ст. 85; із змінами, внесеними законами України від 3 квітня 2003 року № 651-IV і № 652-IV):

1) у розділі II:

а) цифри і слова:

«0602 30 00 00	- рододендрони та азалії, щеплені чи нещеплені	0,5 євро за 1 шт	1 євро за 1 шт»

замінити цифрами і словами:

«0602 30 00 00	- рододендрони та азалії, щеплені чи нещеплені	20	20»;

б) цифри і слова:

«0602 90 91 00	- - - - - квіткові рослини з пуп'янками чи квітучі, за винятком кактусів	0,5 євро за 1 шт	1 євро за 1 шт
0602 90 99 00	- - - - - інші	0,5 євро за 1 шт	1 євро за 1 шт
0603	Зрізані квітки та пуп'янки, придатні для складання букетів або для декоративних цілей, свіжі, засушені, вибілені, пофарбовані, просочені або оброблені іншим способом:		
0603 10	- свіжі:		
	- - з 1 червня до 31 жовтня:		
0603 10 11 00	- - - троянди	0,5 євро за 1 шт	1 євро за 1 шт
0603 10 13 00	- - - гвоздики	0,3 євро за 1 шт	0,6 євро за 1 шт
0603 10 15 00	- - - орхідеї	1 євро за 1 шт	2 євро за 1 шт
0603 10 21 00	- - - гладіолуси	0,5 євро за 1 шт	1 євро за 1 шт
0603 10 25 00	- - - хризантеми	0,2 євро за 1 шт	0,4 євро за 1 шт
0603 10 29 00	- - - інші	0,7 євро за 1 шт	1,4 євро за 1 шт
	- - з 1 листопада до 31 травня:		
0603 10 51 00	- - - троянди	0,04 євро за 1 шт	0,08 євро за 1 шт
0603 10 53 00	- - - гвоздики	0,02 євро за l шт	0,04 євро за 1 шт
0603 10 55 00	- - - орхідеї	0,01 євро за l шт	0,02 євро за 1 шт
0603 1061 00	- - - гладіолуси	0,7 євро за l шт	1,4 євро за 1 шт
0603 10 65 00	- - - хризантеми	0,5 євро за 1 шт	1 євро за 1 шт
0603 10 69 00	- - - інші	0,04 євро за l шт	0,08 євро за 1 шт
0603 90 00 00	- інші	0,5 євро за 1 шт	l євро за 1 шт
0604	Листя, гілки та інші частини рослин, без квіток або пуп'янків, трави, мохи та лишайники, для букетів або оздоблення, свіжі, засушені, вибілені, пофарбовані, просочені або оброблені іншим способом:		
0604 10	- мохи та лишайники:		
0604 10 10 00	- - ягель (оленячий мох)	0,2 євро за 1 шт	0,4 євро за 1 шт
0604 10 90 00	-- інші	0,2 євро за 1 шт	0,4 євро за 1 шт»

замінити цифрами і словами:

«0602 90 91 00	- - - - - квіткові рослини з пуп'янками чи квітучі, за винятком кактусів	20	20
0602 90 99 00	- - - - - інші	20	20
0603	Зрізані квітки та пуп'янки, придатні для складання букетів або для декоративних цілей, свіжі, засушені, вибілені, пофарбовані, просочені або оброблені іншим способом:		
0603 10	- свіжі:		
	- - з 1 червня до 31 жовтня:		
0603 10 11 00	- - - троянди	20	20
0603 10 13 00	- - - гвоздики	20	20
0603 10 15 00	- - - орхідеї	20	20
0603 10 21 00	- - - гладіолуси	20	20
0603 10 25 00	- - - хризантеми	20	20
0603 10 29 00	- - - інші	20	20
	- - з 1 листопада до 31 травня:		
0603 10 51 00	- - - троянди	5	5
0603 10 53 00	- - - гвоздики	5	5
0603 10 55 00	- - - орхідеї	5	5
0603 10 61 00	- - - гладіолуси	5	5
0603 10 65 00	- - - хризантеми	5	5
0603 10 69 00	- - - інші	5	5
0603 90 00 00	- інші	20	20
0604	Листя, гілки та інші частини рослин, без квіток або пуп'янків, трави, мохи та лишайники, для букетів або оздоблення, свіжі, засушені, вибілені, пофарбовані, просочені або оброблені іншим способом:		
0604 10	- мохи та лишайники:		
0604 10 10 00	-- ягель (оленячий мох)	20	20
0604 10 90 00	-- інші	20	20»;

в) цифри і слова:

«0604 99 10 00	- - - засушені без подальшої обробки	0,2 євро за 1 шт	0,4 євро за 1 шт
0604 99 90 00	- - - інші	0,2 євро за 1 шт	0,4 євро за 1 шт»

замінити цифрами і словами:

«0604 99 10 00	- - - засушені без подальшої обробки	20	20
0604 99 90 00	- - - інші	20	20»;

г) цифри і слова:

«0803 00	Банани, включаючи плантайни, свіжі або сушені:		
	- свіжі:		
0803 00 11 00	-- плантайни	20%, але не менш як за 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за1 кг
0803 00 19 00	- - інші	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг
0803 00 90 00	- сушені	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг»

замінити цифрами і словами:

«0803 00	Банани, включаючи плантайни, свіжі або сушені:		
	- свіжі:		
0803 00 11 00	- - плантайни	6	6
0803 00 19 00	-- інші	6	6
0803 00 90 00	- сушені	6	6»;

ґ) цифри і слова:

«0805	Цитрусові, свіжі або сушені:		
0805 10	- апельсини:		
	- - апельсини солодкі, свіжі:		
0805 10 10 00	- - - червоні та напівчервоні	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг
	- - - інші:		
0805 10 30 00	- - - - сорти Навель, Навелін, Навелат, Салюстиана, Берна, Валенсія пізня, Мальтеза, Шамоутіс, Оваліс, Тровіта та Гамлін	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг
0805 10 50 00	- - - - інші	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг
	- - інші:		
0805 10 82 00	- - - з 1 січня до 31 березня	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг
0805 10 84 00	- - з 1 квітня до 15 жовтня	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг
0805 10 86 00	- - - з 16 жовтня до 31 грудня	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг
0805 20	- мандарини (включаючи танжерини та сатсума); клементини, вілкінги та аналогічні гібриди цитрусових:		
0805 20 10 00	- - клементини	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг
0805 20 30 00	- - монреаль та сатсума	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг
0805 20 50 00	- - мандарини та вілкінги	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг
0805 20 70 00	- - танжерини	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг
0805 20 90 00	- - інші	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг
0805 30	- лимони (Citrus Limon Citrus Limonum) та лайми (Citrus aurantifolia):		
0805 30 10 00	- - лимони (Citrus Limon, Citrus Limonum):	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг
0805 30 90 00	- - лайми (Citrus aurantifolia)	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг
0805 40	- грейпфрути різних видів:		
0805 40 20 00	- - з 1 січня до 30 квітня	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг
0805 40 90 00	- - з 1 травня до 31 жовтня	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг
0805 40 95 00	- - з 1 листопада до 31 грудня	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг
0805 90 00 00	- інші	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,1 євро за 1 кг»

замінити цифрами і словами:

«0805	Цитрусові, свіжі або сушені:		
0805 10	- апельсини:		
	- - апельсини солодкі, свіжі:		
0805 10 10 00	- - - червоні та напівчервоні	5	20
	- - - інші:		
0805 10 30 00	- - - - сорти Навель, Навелін, Навелат, Салюстіана, Берна, Валенсія пізня, Мальтеза, Шамоутіс, Оваліс, Тровіта та Гамлін	5	20
0805 10 50 00	- - - - інші	5	20
	- - інші:		
0805 10 82 00	- - - з 1 січня до 31 березня	5	20
0805 10 84 00	- - - з 1 квітня до 15 жовтня	5	20
0805 10 86 00	- - - з 16 жовтня до 31 грудня	5	20
0805 20	- мандарини (включаючи танжерини та сатсума); клементини, вілкінги та аналогічні гібриди цитрусових:		
0805 20 10 00	- - клементини	5	20
0805 20 30 00	- - Монреаль та сатсума	5	20
0805 20 50 00	- - мандарини та вілкінги	5	20
0805 20 70 00	- - танжерини	5	20
0805 20 90 00	- - інші	5	20
0805 30	- лимони (Citrus Limon, Citrus Limonum) та лайми (Citrus aurantifolia):		
0805 30 10 00	- - лимони (Citrus Limon), Citrus Limonum)	5	20
0805 30 90 00	- - лайми (Citrus aurantifolia)	5	20
0805 40	- грейпфрути різних видів:		
0805 40 20 00	- - з 1 січня до 30 квітня	5	20
0805 40 90 00	- - з 1 травня до 31 жовтня	5	20
0805 40 95 00	- - з 1 листопада до 31 грудня	5	20
0805 90 00 00	- інші	5	20»;

2) у розділі IV:

цифри і слова:

«1702 50 00 00	- фруктоза хімічно чиста	0,3 євро за 1 кг	0,6 євро за 1 кг»

замінити цифрами і словами:

«1702 50 00 00	- фруктоза хімічно чиста	10	20»;

3) у розділі V:

після цифр і слів:

«2712 90 39 10	- - - - - гідрофобний заповнювач на основі петролатуму	10	20»

доповнити цифрами і словами:

«2712 90 39 20	- - - - - гідрофобний тиксотропний заповнювач на основі синтетичних аліфатичних вуглеводнів	2	10»;

4) у розділі VI:

а) цифри і слова:

«2905 44 91 00	- - - - з вмістом D-маніту 2 мас.% або менше у перерахунку на вміст D-глюциту	0,1	5»

замінити цифрами і словами:

«2905 44 91 00	- - - - з вмістом D-маніту 2 мас.% або менше у перерахунку на вміст D-глюциту	0	5»;

б) цифри і слово:

«2905 49 90 00	- - - - інші	10	20»

замінити цифрами і словами:

«2905 49 90	- - - - інші:		
2905 49 90 10	- - - - - ксиліт харчовий	5	20
2905 49 90 90	- - - - - інші	10	20»;

в) цифри і слова:

«3208 10 10 00	- - зазначені у примітці 4 до цієї групи	10	20»

замінити цифрами і словами:

«3208 10 10	- - зазначені у примітці 4 до цієї групи:		
3208 10 10 10	- - - лаки (емаль-лаки) поліефірні, поліефірімідні електротехнічні для емальпроводів	3	20
3208 10 10 90	- - - інші	10	20»;

г) цифри і слово:

«3208 90 19 00	- - - інші	5	10»

замінити цифрами і словами:

«3208 90 19	- - - інші:		
3208 90 19 10	- - - - лаки (емаль-лаки) поліуретанові електротехнічні для емальпроводів	1	10
3208 90 19 20	- - - - лаки (емаль-лаки) поліамідні, поліамідімідні електротехнічні для емальпроводів	1	10
3208 90 19 90	- - - - інші	5	10»;

5) у розділі VII:

а) цифри і слово:

«3907 99 19 00	- - - - інші	5	10»

замінити цифрами і словами:

«3907 99 19	- - - - інші:		
3907 99 19 10	- - - - - полібутилен-терефталат з питомою вагою від 1,29 до 1,33 г/см^3 включно	2	10
3907 99 19 90	- - - - - інші	5	10»;

б) цифри і слово:

«3920 62 19 00	- - - - інші	5	10»

замінити цифрами і словами:

«3920 62 19	- - - - інші:		
3920 62 19 10	- - - - - плівка з поліетилентерефталату завтовшки не більш як 50 мкм	2	10
3920 62 19 90	- - - - - інші	5	10»;

6) у розділі XV:

а) цифри і слово:

«7212 40 98 00	- - - - інший	5	10»

замінити цифрами і словами:

«7212 40 98	- - - - інший:		
7212 40 98 10	- - - - - стрічка сталева, ламінована полімерним матеріалом, шириною не більш як 150 мм та товщиною сталі не більш як 0,3 мм	2	10
7212 40 98 90	- - - - - інші	5	10»;

б) цифри і слово:

«8309 90 90 00	- - інші	15	30»

замінити цифрами і словами:

«8309 90 90	- - інші:		
8309 90 90 10	- - - кришки, що загвинчуються, для паровакуумного закупорювання скляної тари	19	30
8309 90 90 90	- - - інші	15	30»;

7) у розділі XVIII:

цифри і слово:

«9001 10 90 00	- - інші	2	5»

замінити цифрами і словами:

«9001 10 90	- - інші:		
9001 10 90 10	- - - волокна оптичні діаметром не менш як 100 мкм	1	5
9001 10 90 90	- - - інші	2	5».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 15 травня 2003 року, № 745-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік» та деяких інших законодавчих актів

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести до Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 10—11, ст. 86; із змінами, внесеними законами України від 6 березня 2003 року № 630-IV та від 3 квітня 2003 року № 653-IV) такі зміни:

1) у статті 1:

у частині першій цифри «50.020.875,9», «39.463.422» та «10.557.453,9» замінити відповідно цифрами «52.959.040,4», «41.916.465» та «11.042.575,4»;

у частині другій цифри «52.055.801,1», «40.373.422» та «11.682.379,1» замінити відповідно цифрами «54.993.965,6», «42.826.465» та «12.167.500,6»;

2) у статті 2:

пункт 10 після слів «природний газ» доповнити словами «газовий конденсат»;

після пункту 29 доповнити двома пунктами такого змісту:

«30) збір за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок державного бюджету;

31) частина прибутку (доходу) державних підприємств, що вилучається до бюджету».

У зв'язку з цим пункт 30 вважати пунктом 32;

3) статтю 3 викласти у такій редакції:

«Стаття 3. Установити, що підприємства, які здійснюють видобуток природного газу та газового конденсату (крім видобутку природного газу та газового конденсату із морських родовищ, який реалізується за регульованими цінами) і нафти, вносять до Державного бюджету України у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, рентну плату за товарний природний газ у розмірі 30,6 гривні за 1.000 куб. метрів, за нафту — у розмірі 160 гривень за 1 тонну і стабільний газовий конденсат — у розмірі 104,04 гривні за 1 тонну»;

4) у статті 4:

абзац третій частини першої доповнити словами «крім української частини Євро-Азійського нафтотранспортного коридору за напрямом Морський нафтовий термінал «Південний»—Броди—Західний кордон України»;

доповнити частиною шостою такого змісту:

«Установити, що тимчасові пільги із сплати рентної плати за транспортування нафти через українську частину Євро-Азійського нафтотранспортного коридору за напрямом Морський нафтовий термінал «Південний»—Броди—Західний кордон України діють до 31 грудня 2003 року»;

5) у статті 5 цифри «700.000» замінити цифрами «1.255.000»;

6) у статті 10:

пункти 1 та 7 виключити.

У зв'язку з цим пункт 24 вважати пунктом 1 та пункт 23 вважати пунктом 7;

7) абзац другий частини четвертої статті 25 доповнити словами «крім збільшення фонду оплати праці на виконання Закону України «Про встановлення розміру мінімальної заробітної плати на 2003 рік»;

8) у статті 36:

пункт 1 виключити;

пункт 5 викласти у такій редакції:

«5) субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на виконання інвестиційних проектів (починаючи з 1 липня 2003 року за рахунок 27 відсотків джерел, визначених пунктом 7 статті 10 цього Закону, але не більше 225.000 тис. гривень)»;

пункт 14 викласти у такій редакції:

«14) накопичення (приріст) матеріальних цінностей державного матеріального резерву (за рахунок джерел, визначених пунктом 17 статті 10 цього Закону)»;

у пункті 18 цифри і слово «90 відсотків» виключити;

пункт 19 викласти у такій редакції:

«19) будівництво енергоблоків атомних та гідроакумулюючих електростанцій України, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України (з 1 липня 2003 року за рахунок 73 відсотків джерел, визначених пунктом 7 статті 10 цього Закону, а після проведення видатків, визначених пунктом 5 цієї статті, у повному обсязі — за рахунок джерел, визначених пунктом 7 статті 10 цього Закону)»;

пункт 20 викласти у такій редакції:

«20) накопичення (приріст) та зберігання матеріальних цінностей державного матеріального резерву у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету (за рахунок джерел, визначених пунктом 18 статті 10 цього Закону)»;

у пункті 21 цифру «24» замінити цифрою «1»;

пункт 34 вважати пунктом 1;

9) у статті 40:

пункт 5 частини першої після слів «ветеранам внутрішніх справ» доповнити словами «реабілітованим громадянам, які стали інвалідами внаслідок репресій або є пенсіонерами»;

доповнити частинами п'ятою — шостою такого змісту:

«Затвердити на 2003 рік додаткову дотацію з державного бюджету бюджету Автономної Республіки Крим, обласним бюджетам, районним бюджетам, міським бюджетам міст республіканського Автономної Республіки Крим і обласного значення та Київському і Севастопольському міським бюджетам на забезпечення виконання норм Закону України «Про встановлення розміру мінімальної заробітної плати на 2003 рік» — у сумі 438.070 тис. гривень.

Кабінету Міністрів України за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету у місячний термін затвердити розподіл додаткової дотації між бюджетом Автономної Республіки Крим, обласними бюджетами, районними бюджетами, міськими бюджетами міст республіканського Автономної Республіки Крим і обласного значення та Київським і Севастопольським міськими бюджетами»;

10) статтю 52 викласти у такій редакції:

«Стаття 52. Установити, що згідно із статтею 18 Закону України «Про підприємства в Україні» державні некорпоратизовані та корпоратизовані, казенні підприємства та їх об'єднання сплачують за результатами фінансово-господарської діяльності у 2002 році та щоквартальної фінансово-господарської діяльності у 2003 році до загального фонду Державного бюджету України частину прибутку (доходу).

Для державних сільськогосподарських підприємств, які постраждали у 2003 році від стихійного лиха, Кабінетом Міністрів України встановлюється особливий режим сплати до загального фонду Державного бюджету України частини прибутку (доходу).

Норматив і порядок відрахування зазначеної частини прибутку (доходу) встановлюються Кабінетом Міністрів України з метою забезпечення надходжень до загального фонду Державного бюджету України в обсязі не менше 400.000 тис. гривень»;

11) у частині п'ятій статті 55:

після слів «в частині щодо дитячих санаторно-курортних та оздоровчих закладів України» доповнити словами «крім тих закладів, до яких ця норма не застосовується за критеріями, визначеними Кабінетом Міністрів України за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету»;

після цифр «5^{1}» доповнити словами «(в частині госпрозрахункових установ, організацій та підприємств)»;

12) пункт 3 статті 63 викласти у такій редакції:

«3) пункту 1 частини першої статті 31 (щодо зарахування 60 відсотків платежів за видобування корисних копалин загальнодержавного значення до бюджету Автономної Республіки Крим, бюджетів областей, міст Києва і Севастополя) та частини першої статті 33 (щодо спрямування відрахувань за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок державного бюджету, на розвиток мінерально-сировинної бази) Кодексу України про надра (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 36, ст. 340; 2001 р., № 2—3, ст. 10; 2002 р., № 12—13, ст. 92)»;

13) абзаци другий — п'ятий частини четвертої статті 65 доповнити словами «без урахування залишку за попередній рік»;

14) доповнити статтями 10^{1}, 37^{1}, 37^{2}, 37^{3}, 37^{4}, 52^{1}, 72^{1}, 72^{2}, 72^{3}, 72^{4}, 72^{5}, 72^{6}, 72^{7}, 72^{8}, 72^{9}, 72^{10}, 72^{11} такого змісту:

«Стаття 10^{1}. Установити обсяг ввезення в Україну у 2003 році цукру-сирцю без додання ароматичних речовин або барвників з тростини (код згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності 1701 11) 200 тис. тонн із ставкою ввізного мита 60 євро за одну тонну терміном до 15 вересня 2003 року.

Реалізація квот на ввезення цукру-сирцю тростинного здійснюється за плату в розмірі не менше 5 євро за одну тонну виключно через аукціон лотами в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

«Стаття 37^{1}. Дозволити Кабінету Міністрів України здійснити викуп майна Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна» у порядку, встановленому законодавством, в сумі не більше 555.000 тис. гривень за рахунок джерел, визначених статтею 5 цього Закону.

Установити, що викуп майна Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна» здійснюється Кабінетом Міністрів України без нарахування та сплати податку на додану вартість.

Кабінету Міністрів України після викупу нерухомого майна Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна» до 1 вересня 2003 року передати в розпорядження Верховної Ради України приміщення Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна» за адресою: м. Київ, вул. Велика Житомирська, буд. 11.

Стаття 37^{2}. Встановити, що в 2003 році кошти від реалізації продукції Державного комітету України з державного матеріального резерву в обсязі 70 млн. гривень спрямовуються на інтервенційні операції із зерном на ринку України.

Стаття 37^{3}. Видатки, передбачені цим Законом на фінансову підтримку заставних та інтервенційних операцій із зерном, здійснюються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України до 10 червня 2003 року.

Стаття 37^{4}. Установити, що 50 відсотків виконавчого збору, які зараховуються до спеціального фонду Державного бюджету України, використовуються у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України»;

«Стаття 52^{1}. Установити, що субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виконання інвестиційних проектів використовується за переліком об'єктів, який затверджується Кабінетом Міністрів України до 1 червня 2003 року за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету на підставі пропозицій народних депутатів України, в межах обсягів згідно з додатком № 5 до цього Закону.

Кабінету Міністрів України за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету до 1 лютого 2003 року затвердити перелік об'єктів та обсяги їх фінансування за рахунок державних централізованих капітальних вкладень з урахуванням пропозицій народних депутатів України. З них на:

комплексний протипаводковий захист у басейні річки Тиса у Закарпатській області — в сумі 8.000 тис. гривень;

реконструкцію та капітальний ремонт приміщення клубу Кабінету Міністрів України — в сумі 10.000 тис. гривень;

будівництво адміністративного будинку Верховної Ради України — в сумі 60.000 тис. гривень;

придбання обладнання для діагностичного центру в місті Полтаві — в сумі 8.000 тис. гривень;

виготовлення проектно-кошторисної документації та будівництво автотранспортної магістралі через річку Дніпро в місті Запоріжжі — в сумі 14.000 тис. гривень.

Кабінету Міністрів України при затвердженні переліку об'єктів та обсягів їх фінансування за рахунок державних централізованих капітальних вкладень передбачити, зокрема, такі напрями спрямування цих коштів: будівництво метрополітену, вирішення екологічних проблем, завершення будівництва регіональних онкологічних закладів системи охорони здоров'я, оновлення рухомого складу державних судноплавних компаній»;

«Стаття 72^{1}. Кабінету Міністрів України за погодженням з комітетами Верховної Ради України з питань бюджету і з питань аграрної політики та земельних відносин до 10 червня 2003 року здійснити розподіл коштів, передбачених на здійснення заходів з подолання наслідків стихійного лиха в сільському господарстві та розвитку аграрного ринку, у тому числі на створення Земельного банку відповідно до Земельного кодексу України.

Стаття 72^{2}. З метою проведення розрахунків за вкладами фізичних осіб — кредиторів Комерційного Акціонерного Банку «Слов'янський» Державному казначейству України протягом місяця здійснити погашення бюджетної заборгованості з відшкодування податку на додану вартість перед підприємствами — боржниками Комерційного Акціонерного Банку «Слов'янський» (у тому числі їх дебіторами), заборгованість яких перед банком підтверджена виконавчими документами або щодо яких Комерційним Акціонерним Банком «Слов'янський» в установленому законодавством порядку визнано кредитором, шляхом перерахування коштів на накопичувальний рахунок ліквідатора Комерційного Акціонерного Банку «Слов'янський» в сумі до 30,5 млн. гривень.

Кошти, отримані ліквідатором внаслідок такого перерахунку, використовуються виключно на погашення заборгованості за вкладами фізичних осіб — кредиторів Комерційного Акціонерного Банку «Слов'янський».

Стаття 72^{3}. Дозволити Національній акціонерній компанії «Нафтогаз України» в рахунок погашення заборгованості (недоїмки) минулих років цієї компанії за платежами до Державного бюджету України виконати роботи в обсязі 70 млн. гривень з реалізації проекту будівництва першої черги установки конгенерації на компресорній станції Богородчани Управління магістральних газопроводів «Прикарпаттрансгаз» державної компанії «Укртрансгаз» та в обсязі 130 млн. гривень з будівництва магістральних газопроводів-відводів для газифікації сільських населених пунктів.

Кабінету Міністрів України за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету затвердити перелік таких об'єктів.

Стаття 72^{4}. Дозволити підрозділам Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» та Державному акціонерному товариству «Чорноморнафтогаз» реалізовувати за регульованими цінами газ та нафту, які видобуваються в Україні, виключно населенню, бюджетним установам, підприємствам житлово-комунального господарства.

Стаття 72^{5}. Заборонити підприємствам державної форми власності, в тому числі державним акціонерним товариствам, здійснювати інвестування на цілі, не пов'язані з виробничою діяльністю або з соціальним захистом членів трудового колективу.

Стаття 72^{6}. Установити, що кошти від продажу акцій, які належать державним акціонерним товариствам, зараховуються в повному обсязі до доходів загального фонду державного бюджету як доходи від операцій з капіталом.

Стаття 72^{7}. З метою недопущення втрат доходів Державного бюджету України встановити, що виготовлення марок акцизного збору, в тому числі з додатковою обробкою та захистом, здійснюється державними підприємствами на власному обладнанні відповідно до правил виготовлення бланків цінних паперів та документів суворого обліку.

Стаття 72^{8}. Установити, що бюджетні призначення, передбачені на 2003 рік Державному комітету телебачення і радіомовлення України за програмою «Фінансова підтримка преси», спрямовуються на підтримку дитячих періодичних видань, а також газети «Кримська світлиця» у розмірі, встановленому цим Законом.

Стаття 72^{9}. Установити, що кошти, які надійдуть в рахунок погашення заборгованості за кредитами, залученими державою або під державні гарантії і наданими для закупівлі сільськогосподарської техніки іноземного виробництва, переданої сільськогосподарським виробникам та іншим суб'єктам господарювання (код програмної класифікації видатків державного бюджету 2806050) спрямовуються на придбання сільськогосподарської техніки на умовах фінансового лізингу та заходи з операцій фінансового лізингу (код програмної класифікації видатків державного бюджету 2806040) та часткову компенсацію вартості складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва (код програмної класифікації видатків державного бюджету 2801430) в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 72^{10}. Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття спрямувати у 2003 році кошти у сумі 28.007,5 тис. гривень на надання соціальних послуг та матеріальне забезпечення безробітних з числа незастрахованих осіб.

Стаття 72^{11}. З метою погашення заборгованості Міністерства аграрної політики України за виконані роботи щодо виробництва мінеральних добрив, фінансування якої передбачалося здійснювати за рахунок коштів Державного бюджету України 1999—2000 років та згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 1998 року № 1953, дозволити Кабінету Міністрів України здійснити зарахування недоїмки до Державного бюджету України, що виникла станом на 1 січня 2003 року перед державним бюджетом, в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету, в сумі 40 млн. гривень в погашення заборгованості Міністерства аграрної політики України за виконані роботи щодо виробництва мінеральних добрив перед підприємствами хімічної галузі»;

15) внести зміни у додатки № 1, 3, 4 і 5, виклавши їх у новій редакції (додаються).

II. У статті 1 Закону України «Про встановлення розміру мінімальної заробітної плати на 2003 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 6, ст. 54) цифри і слова «з 1 липня 2003 року» замінити цифрами і словами «з 1 грудня 2003 року».

III. У Законі України «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на спирт етиловий та алкогольні напої» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 23, ст. 180; 2001 р., № 4, ст. 18, № 24, ст. 125; 2002 р., № 50, ст. 365):

1) у назві слова «і ввізного мита» виключити;

2) статтю 1 викласти у такій редакції:

«Стаття 1. Затвердити ставки акцизного збору на спирт етиловий та алкогольні напої:

Код товару згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару	Ставки акцизного збору у гривнях з одиниці товару
2204 (крім 2204 10, 2204 21 10 00, 2204 29 10 00)	Вина виноградні натуральні, включаючи вина з доданням спирту та міцні (з урахуванням статті 2 цього Закону)	0,25 грн. за 1 л
2204 (крім 2204 10, 2204 21 10 00, 2204 29 10 00)	Тільки вина виноградні натуральні з доданням цукру	0,92 грн. за 1 л
2204 30	Тільки виноматеріали (виноградне сусло) для виробництва коньячного спирту та ігристих вин	0
2204 10, 2204 21 10 00, 2204 29 10 00	Вина ігристі Вина газовані	1,6 грн. за 1 л
2205	Вермути та інші вина виноградні натуральні з доданням рослинних або ароматизувальних екстрактів	2,6 грн. за 1 л
2206	Інші зброджені напої (сидр яблучний та грушевий, грушівка (перрі), напій медовий), напої змішані, які містять алкоголь та суміші алкогольних напоїв з безалкогольними	2,6 грн. за 1 л
2207	Спирт етиловий неденатурований, з концентрацією алкоголю не менш як 80 відсотків об'єму, спирт етиловий та інші спирти денатуровані будь-якої концентрації	16 грн. за 1 л 100-відсоткового спирту
2208 (крім 2208 20)	Спирт етиловий неденатурований з концентрацією спирту менш як 80 відсотків об'єму, спиртові настоянки, лікери та інші спиртові напої:	16 грн. за 1 л 100-відсоткового спирту
2208 20 (крім 2208 20 12 00, 2208 20 29 00 - тільки бренді, 2208 20 89 00 - тільки спирт коньячний)	Спиртові напої, одержані перегонкою виноградного вина або вичавок винограду	16 грн. за 1 л 100-відсоткового спирту
2208 20 12 00	Коньяк	3 грн. за 1 л 100-відсоткового спирту
2208 20 29 00	Тільки бренді	3 грн. за 1 л 100-відсоткового спирту
2208 20 89 00	Тільки спирт коньячний	0»;

3) статтю 2 викласти у такій редакції:

«Стаття 2. Встановити ставки акцизного збору:

на вироблені в Україні з вітчизняної сировини виноматеріали (код згідно з УКТ ЗЕД 2204 30), що реалізуються посередницьким організаціям і населенню, та виноматеріали, вироблені на підприємствах первинного виноробства для суб'єктів підприємницької діяльності, що не є виробниками виноробної сировини (винограду), крім підприємств вторинного виноробства, які використовують ці виноматеріали для виробництва готової продукції —1,0 гривні за 1 літр;

тимчасово до 1 січня 2004 року тільки на вина виноградні натуральні з доданням спирту (код згідно з УКТ ЗЕД 2204 (крім 2204 10, 2204 21 10 00, 2204 29 10 00) — 0,92 гривні за 1 літр»;

4) у статті 3:

а) у частині першій слова «та напівфабрикатів: спиртованих соків, морсів, настоїв, які реалізуються для промислової переробки і не підлягають реалізації в роздрібній торгівлі» виключити;

б) у частині другій слово «пектину» виключити;

в) частину четверту викласти у такій редакції:

«Встановити на спирт етиловий, що використовується Національним виробничо-аграрним об'єднанням «Масандра» в межах квот, встановлених Кабінетом Міністрів України, для виготовлення марочних виноградних вин, ставку акцизного збору у розмірі 2,0 гривні за 1 літр 100-відсоткового спирту»;

г) після частини шостої доповнити новою частиною такого змісту:

«При використанні спирту етилового підприємствами первинного виноробства для виготовлення виноградних, плодових та інших виноматеріалів і сусла строк, на який видається авальований податковий вексель, не може перевищувати 180 календарних днів».

У зв'язку з цим частини сьому — п'ятнадцяту вважати відповідно частинами восьмою — шістнадцятою;

ґ) після частини чотирнадцятої доповнити новою частиною такого змісту:

«При отриманні спирту етилового в межах квот, встановлених Кабінетом Міністрів України, що використовується вітчизняними виробниками —суб'єктами підприємницької діяльності для виготовлення етилацетату та Національним виробничо-аграрним об'єднанням «Масандра» для виготовлення марочних виноградних вин, призначених для експорту з України, на всю суму акцизного збору, нарахованого на обсяг спирту етилового, видається податковий вексель, авальований банком. Вексель погашається після підтвердження про фактичне вивезення готової продукції за межі митної території України».

У зв'язку з цим частини п'ятнадцяту і шістнадцяту вважати відповідно частинами шістнадцятою і сімнадцятою;

д) доповнити статтю частиною вісімнадцятою такого змісту:

«Установити, що спирт етиловий, який використовується як лікарський засіб, та спиртові або водно-спиртові настої реалізуються вроздріб тільки через аптеки у флаконах з медичного скла об'ємом не більше ніж 100 куб. сантиметрів, крім таких лікарських засобів, як бальзами»;

5) статтю 7 викласти у такій редакції:

«Стаття 7. Установити тимчасово до вступу України у Світову організацію торгівлі ставки акцизного збору на алкогольні напої, що імпортуються в Україну:

Код товару згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару	Ставки акцизного збору у гривнях з одиниці товару
2204 (крім 2204 10, 2204 21 10 00, 2204 29 10 00)	Вина виноградні натуральні, включаючи вина з доданням спирту та міцні	3 грн. за 1 л
2204 10, 2204 21 10 00, 2204 29 10 00	Вина ігристі, Вина газовані	5 грн. за 1 л
2204 30	Тільки виноматеріали (виноградне сусло) для виробництва коньячного спирту та ігристих вин	0
2205	Вермути та інші вина виноградні натуральні з доданням рослинних або ароматизувальних екстрактів	5 грн. за 1 л
2206	Інші зброджені напої (сидр яблучний та грушевий, грушівка (перрі), напій медовий), напої змішані, які містять алкоголь та суміші алкогольних напоїв з безалкогольними	5 грн. за 1 л
2208 20	Спиртові напої, одержані перегонкою виноградного вина або вичавок винограду	16 грн. за 1 л 100-відсоткового спирту»;

6) статтю 8 виключити.

IV. У Законі України «Про ставки акцизного збору та ввізного мита на тютюнові вироби» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 52, ст. 471; 2001 р., № 4, ст. 19, № 24, ст. 125):

1) назву викласти у такій редакції:

«Про ставки акцизного збору на тютюнові вироби»;

2) статтю 1 викласти у такій редакції:

«Стаття 1. Установити такі ставки акцизного збору на тютюнові вироби:

Код товару (продукції) з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Ставки акцизного збору у твердих сумах з одиниці реалізованого товару (продукції)	Ставки акцизного збору у процентах до обороту з реалізації товару (продукції)
2401	Тютюнова сировина Тютюнові відходи	0	0
2402 10 00 00	сигари, включаючи сигари з відрізаними кінцями, та сигарили (тонкі сигари), з вмістом тютюну	20 гривень за 100 шт.	5%
2402 20 90 10	сигарети без фільтру з тютюну (цигарки)	5 гривень за 1000 шт.	5%
2402 20 90 20	сигарети з фільтром з тютюну	11,5 гривні за 1000 шт.	5%
2403 (крім 2403 99 10 00 2403 10)	Тютюн та замінники тютюну, інші, промислового виробництва; тютюн «гомогенізований» або «відновлений»; тютюнові екстракти та есенції	0	0
2403 10	Тютюн для паління, з вмістом або без вмісту замінників у будь-якій пропорції	10 гривень за 1 кг	5%
2403 99 10 00	Жувальний і нюхальний тютюн	10 гривень за 1 кг	5%»;

3) статтю 3 виключити.

V. У Декреті Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 року № 18-92 «Про акцизний збір» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 10, ст. 82, № 26, ст. 281, № 50, ст. 470; 1995 р., № 44, ст. 318; 1996 р., № 41, ст. 194; 1999 р., № 15, ст. 83, № 39, ст. 356, № 52, ст. 469; 2000 р., № 25, ст. 197, № 26, ст. 209, № 38, ст. 318; 2001 р., № 7, ст. 36, № 10, ст. 44, № 20, ст. 97; 2002 р., № 33, ст. 236):

1) у пункті «в» частини першої статті 3 слово «митна» виключити;

2) у частині першій статті 4 абзаци другий — шостий замінити двома абзацами такого змісту:

«товарів, що вироблені на митній території України, — виходячи з їх вартості, за встановленими виробником максимальними роздрібними цінами на товари, які він виробляє, без податку на додану вартість та акцизного збору;

товарів, що імпортуються на митну територію України, — виходячи з їх вартості, за встановленими імпортером максимальними роздрібними цінами на товари, які він імпортує, без податку на додану вартість та акцизного збору (але не менше митної вартості таких товарів з урахуванням сум ввізного мита без податку на додану вартість та акцизного збору)»;

3) доповнити статтю 4 пунктом «в» такого змісту:

«в) одночасно за ставками у процентах до обороту з продажу та у твердих сумах з одиниці реалізованого товару (продукції)»;

(Закінчення на 8-й стор.).

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести до Господарського процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 6, ст. 56; 2001 р., № 36, ст. 188) такі зміни:

1. У статті 111^{14} після слів «апеляційного господарського суду» доповнити словами «а також ухвалу Вищого господарського суду України про повернення касаційної скарги (подання)».

2. У статті 111^{15}:

у назві і тексті після слів «постанов», «постанови» доповнити відповідно словами «чи ухвал», «чи ухвали»;

доповнити пунктом 3^{1} такого змісту:

«3^{1}) з мотивів невідповідності постанов чи ухвал міжнародним договорам, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України»;

у пункті 4 слово «їх» замінити словами «постанов чи ухвал».

3. У назві та тексті статті 111^{16} після слів «постанову», «постанови» доповнити відповідно словами «чи ухвалу», «чи ухвали».

4. У статті 111^{17}:

у назві після слова «постанов» доповнити словами «чи ухвал»;

частини першу і другу викласти у такій редакції:

«Питання про порушення провадження з перегляду Верховним Судом України постанови чи ухвали Вищого господарського суду України вирішується позитивно при згоді хоча б одного судді на засіданні колегії у складі трьох суддів Судової палати у господарських справах і розглядається протягом місяця з дня надходження касаційної скарги чи касаційного подання.

Постанова чи ухвала Вищого господарського суду України переглядається на засіданні суддів Судової палати у господарських справах Верховного Суду України»;

у частині третій після слова «постанови» доповнити словами «чи ухвали».

5. У статті 111^{18}:

у назві після слова «постанов» доповнити словами «чи ухвал»;

у тексті після слова «постанову» доповнити словами «чи ухвалу»;

пункт 2 викласти у такій редакції:

«2) скасувати постанову і передати справу на новий розгляд до суду першої інстанції або скасувати ухвалу і передати справу на розгляд до Вищого господарського суду України».

6. У назві і тексті статті 111^{19} після слова «постанов» доповнити словами «чи ухвал».

7. У частині першій статті 111^{20} після слів «постанову», «постанови» доповнити відповідно словами «чи ухвалу», «чи ухвали».

8. У статті 111^{21}:

у частині першій після слів «розгляду справи» доповнити словами «та для Вищого господарського суду України під час розгляду матеріалів касаційної скарги чи касаційного подання»;

у частині другій після слова «постанови» доповнити словами «чи ухвали», а після слова «матеріального» доповнити словами «чи процесуального».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 15 травня 2003 року.
№ 761-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про прийняття Статуту Гаазької конференції з міжнародного приватного права

Верховна Рада України **постановляє**:

Статут Гаазької конференції з міжнародного приватного права, який набрав чинності для її членів 15 липня 1955 року, прийняти.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 15 травня 2003 року.
№ 793-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Урядом України і Урядом Республіки Індія про торговельне судноплавство

Верховна Рада України **постановляє**:

Угоду між Урядом України і Урядом Республіки Індія про торговельне судноплавство, підписану в м. Нью-Делі 3 жовтня 2002 року, ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 15 травня 2003 року.
№ 797-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Договору про основи взаємовідносин і принципи співробітництва між Україною та Ісламською Республікою Іран

Верховна Рада України **постановляє**:

Договір про основи взаємовідносин і принципи співробітництва між Україною та Ісламською Республікою Іран, підписаний 15 жовтня 2002 року в м. Києві, ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 15 травня 2003 року.
№ 801-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік» та деяких інших законодавчих актів

(Початок на 6—7-й стор.).

4) частину першу статті 5 замінити трьома частинами такого змісту:

«Стаття 5. Акцизний збір не справляється з товарів, що були вивезені (експортовані) платником акцизного збору за межі митної території України.

Товари вважаються вивезеними (експортованими) платником податку за межі митної території України в разі, коли їх вивезення (експортування) засвідчене належно оформленою митною вантажною декларацією.

Акцизний збір не справляється з підакцизних товарів, що імпортуються на митну територію України, якщо з таких товарів згідно із законодавством України не справляється податок на додану вартість у зв'язку із звільненням, передбаченим для транзитних товарів, товарів на митних складах, реекспортованих товарів, товарів, що спрямовуються до магазинів безмитної торгівлі, товарів, що призначаються для переробки під митним контролем. У разі коли в зазначених випадках митним законодавством України передбачається вимога надання банківської гарантії чи інша вимога, така вимога застосовується і для цілей акцизного збору. Акцизний збір справляється органами митної служби України з таких товарів, якщо пізніше щодо них виникає зобов'язання із сплати податку на додану вартість».

У зв'язку з цим частини другу — десяту вважати відповідно частинами четвертою — дванадцятою;

5) статтю 6 доповнити частинами такого змісту:

«Встановлення максимальних роздрібних цін на підакцизні товари здійснюється виробниками або імпортерами цих товарів шляхом декларування таких цін.

Декларація про встановлені виробником або імпортером максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари подається відповідно до центрального органу державної податкової служби України або центрального органу державної митної служби України у формі, спільно визначеній цими органами за погодженням з Комітетом Верховної Ради України, який відповідає за проведення податкової політики.

У декларації повинні міститися відомості про встановлені виробником або імпортером максимальні роздрібні ціни на всі підакцизні товари, що виробляються ним в Україні, або на всі підакцизні товари, що імпортуються ним в Україну, а також про дату, з якої запроваджуються встановлені у декларації максимальні роздрібні ціни.

Декларація повинна бути подана виробником або імпортером підакцизних товарів відповідно до центрального органу державної податкової служби України або центрального органу державної митної служби України не пізніше, ніж за п'ять календарних днів до моменту запровадження встановлених у декларації максимальних роздрібних цін.

У прийнятті декларації відмовляється виключно, якщо:

декларація подається пізніше, ніж за п'ять календарних днів до моменту запровадження встановлених у ній максимальних роздрібних цін;

декларація подається у формі іншій, ніж та, що спільно визначена центральним органом державної податкової служби України та центральним органом державної митної служби України.

Декларація подається у двох примірниках уповноваженою особою виробника або імпортера, при цьому один з примірників декларації у день її подання повертається виробнику або імпортеру з відміткою про дату прийняття та реєстраційний номер прийнятої декларації, засвідчені печаткою центрального органу державної податкової служби України або центрального органу державної митної служби України.

Встановлені виробником або імпортером максимальні роздрібні ціни на перелічені у декларації товари запроваджуються з першого числа місяця, наступного за місяцем, у якому відповідну декларацію було подано відповідно до центрального органу державної податкової служби України або центрального органу державної митної служби України, і діють до їх зміни у порядку, передбаченому цим Законом.

У разі необхідності зміни будь-яких відомостей, що містяться у декларації про максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари, поданій їх виробником або імпортером до центрального органу державної податкової служби України або центрального органу державної митної служби України, виробник або імпортер повинен подати до центрального органу державної податкової служби України або центрального органу державної митної служби України нову декларацію.

Зміна будь-яких відомостей, що містяться у декларації про максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари, поданій їх виробником або імпортером до центрального органу державної податкової служби України або центрального органу державної митної служби України, може здійснюватися не частіше одного разу протягом календарного місяця.

У суб'єкта підприємницької діяльності, що здійснює роздрібну торгівлю підакцизними товарами, на які встановлено ставки акцизного збору у відсотках до обороту, у місці торгівлі такими товарами на видному місці повинні бути розміщені засвідчені виробником або імпортером копії чинних декларацій про максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари, що були подані їх виробником або імпортером до центрального органу державної податкової служби України або центрального органу державної митної служби України.

Встановлені виробником або імпортером максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари можуть наноситись на споживчу упаковку таких товарів разом з датою їх виробництва».

VI. У Законі України «Про акцизний збір на алкогольні напої та тютюнові вироби» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 40, ст. 297; 1997 р., № 45, ст. 287; 2001 р., № 10, ст. 44; 2002 р., № 50, ст. 365):

1) абзац третій статті 1 викласти у такій редакції:

«плата за марки акцизного збору — плата, що вноситься українськими виробниками та імпортерами алкогольних напоїв і тютюнових виробів на покриття витрат на виробництво, зберігання та реалізацію марок акцизного збору. Розмір плати за марки акцизного збору встановлюється Кабінетом Міністрів України»;

2) у статті 3:

частину першу викласти у такій редакції:

«1. Об'єкти оподаткування визначаються відповідно до Декрету Кабінету Міністрів України «Про акцизний збір»;

у частині другій слова «митна вартість» замінити словами «вартість та обсяги»;

3) статтю 4 виключити;

4) частини другу, третю, четверту та шосту статті 6 виключити;

5) у статті 7:

а) у частині шостій слова «фактичних обсягів та цін реалізації» замінити словами «фактичних обсягів реалізації та максимальних роздрібних цін»;

б) у абзаці першому частини десятої слово «контрактної» виключити;

в) у абзаці першому частини чотирнадцятої слово «митної» виключити;

г) частину п'ятнадцяту доповнити словами «і засвідченої імпортером копії декларації про встановлені ним чинні максимальні роздрібні ціни на алкогольні напої або тютюнові вироби».

VII. У Законі України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 46, ст. 345; 1998 р., № 18, ст. 91; 2001 р., № 11, ст. 45; 2002 р., № 26, ст. 175, № 30, ст. 240, № 50, ст. 365):

1) у частині першій статті 4:

а) у абзаці другому цифри «10 000» та «2 100» замінити відповідно цифрами «25 000» та «5 000»;

б) у абзаці третьому цифри «10 000» замінити цифрами «25 000»;

в) у абзаці четвертому цифри «1 700» замінити цифрами «4 000»;

2) абзац чотирнадцятий частини першої статті 11 після цифр «0,25» доповнити цифрами «0,33»;

3) у статті 15:

а) у частині другій:

у абзаці другому цифри «170 000» замінити цифрами «250 000»;

у абзаці третьому цифри «1 700» замінити цифрами «3 000»;

у абзаці четвертому цифри «5 000» замінити цифрами «50 000»;

б) у частині сьомій цифри «1 700», «850», «340», «170» замінити відповідно цифрами «4 000», «2 000», «500», «250»;

4) у частині другій статті 17:

а) абзац п'ятий викласти у такій редакції:

«оптової (включаючи імпорт та експорт) і роздрібної торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, спиртом етиловим ректифікованим виноградним, спиртом етиловим ректифікованим плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами без наявності ліцензій або за відсутності у місці торгівлі засвідчених виробником або імпортером копій чинних декларацій про максимальні роздрібні ціни на тютюнові вироби, які продаються у такому місці торгівлі, — 200 відсотків вартості отриманої партії товару, але не менше 1700 гривень»;

б) доповнити абзацом такого змісту:

«роздрібної торгівлі тютюновими виробами за цінами, вищими від максимальних роздрібних цін на тютюнові вироби, встановлених виробниками або імпортерами таких тютюнових виробів, — 100 відсотків вартості наявних у суб'єкта підприємницької діяльності тютюнових виробів, але не менше 1000 гривень».

VIII. У Законі України «Про державну податкову службу в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 15, ст. 84; 1998 р., № 29, ст. 190; 2000 р., № 30, ст. 240):

1) статтю 8 доповнити пунктом 15^1 такого змісту:

«15^1) організовує роботу, пов'язану із здійсненням контролю за дотриманням суб'єктами підприємницької діяльності, які здійснюють роздрібну торгівлю тютюновими виробами, максимальних роздрібних цін на тютюнові вироби, встановлених виробниками або імпортерами таких тютюнових виробів»;

2) статтю 10 доповнити пунктом 16^1 такого змісту:

«16^1) здійснюють контроль за дотриманням суб'єктами підприємницької діяльності, які здійснюють роздрібну торгівлю тютюновими виробами, максимальних роздрібних цін на тютюнові вироби, встановлених виробниками або імпортерами таких тютюнових виробів».

IX. У Законі України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 37, ст. 237; 1998 р., № 11—12, ст. 49, № 25, ст. 147, № 42, ст. 257, № 49, ст. 303; 1999 р., № 5—6, ст. 39, № 25, ст. 211, № 38, ст. 349, № 52, ст. 465; 2000 р., № 13, ст. 104; 2001 р., № 31, ст. 153; 2002 р., № 12—13, ст. 92):

1) пункт 8 статті 1 виключити;

2) пункт 7 статті 2 виключити;

3) пункт 9 статті 4 виключити.

X. У Законі України «Про внесення змін до Закону України «Про збір на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 38, ст. 349; 2001 р., № 2—3, ст. 10; 2002 р., № 12—13, ст. 92; 2003 р., № 10—11, ст. 86):

1) у пункті 1:

а) у абзаці першому цифру «8» виключити;

б) абзац другий виключити;

2) у пункті 2:

а) у абзаці четвертому цифру «7» виключити;

б) абзаци п'ятий — сьомий виключити;

3) у пункті 4:

а) у абзаці першому цифру «8» виключити;

б) абзац другий виключити.

XI. Статтю 1 Закону України «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію)» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 42, ст. 201; 1999 р., № 52, ст. 464; 2001 р., № 24, ст. 125; 2002 р., № 50, ст. 365) доповнити цифрами і словами:

«3811 19 00 00 Високооктанові кисневмісні домішки до бензинів (ТУУ 30183376.001 — 2000) 0»

XII. У Законі України «Про систему оподаткування» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 16, ст. 119, № 22, ст. 159; 1998 р., № 14, ст. 60; 1999 р., № 5—6, ст. 39, ст. 42, № 7, ст. 47, № 20—21, ст. 192, № 26, ст. 215, № 51, ст. 455; 2000 р., № 20, ст. 149, № 36, ст. 298; 2002 р., № 5, ст. 30; 2003 р., № 10—11, ст. 87):

1) у статті 1:

а) перше речення частини третьої після слів «за винятком особливих видів мита» доповнити словами «та збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію»;

б) після частини третьої доповнити новою частиною такого змісту:

«Розмір та механізм справляння збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію встановлюються Кабінетом Міністрів України разом з Національною комісією регулювання електроенергетики України».

У зв'язку з цим частини четверту — сьому вважати відповідно частинами п'ятою — восьмою;

2) частину першу статті 14 доповнити пунктом 26 такого змісту:

«26) збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію».

XIII. У Законі України «Про оподаткування прибутку підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 27, ст. 181; 2003 р., № 12, ст. 88):

1) абзац десятий підпункту 4.1.6 пункту 4.1 статті 4 доповнити словами «а також сум збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію»;

2) абзац перший підпункту 5.2.5 пункту 5.2 статті 5 після слів «та рентні платежі» доповнити словами «а також збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію».

XIV. Абзац другий частини першої статті 2, статтю 3^2, частину другу статті 6, статтю 7^1 Закону України «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 20, ст. 82; 1997 р., № 36, ст. 231; 1998 р., № 30—31, ст. 193; 1999 р., № 38, ст. 345; 2002 р., № 14, ст. 93) виключити.

XV. Прикінцеві положення.

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, крім абзаців третього — шостого пункту 2, абзацу другого пункту 6 і пункту 12 розділу I цього Закону, які вводяться в дію з 1 січня 2003 року; розділів III, IV (крім пункту 2), XI, які вводяться в дію з 1 липня 2003 року; пункту 2 розділу IV, розділів V, VI (крім пункту 1), пункту 4 розділу VII (в частині наявності у місці торгівлі засвідчених виробником або імпортером копій чинних декларацій про максимальні роздрібні ціни на тютюнові вироби, які продаються у такому місці торгівлі), розділів VIII, IX і X, які вводяться в дію з 1 січня 2004 року.

Зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік» діють відповідно до терміну дії Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік». Зміни до інших законів України є складовою частиною цих законів і діють відповідно до терміну дії цих законів.

2. Установити, що:

1) тимчасово з 1 липня 2003 року до 1 січня 2004 року ставка акцизного збору на сигарети з фільтром становить 11,5 гривні за 1000 штук;

2) максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари, на які з 1 січня 2004 року встановлюються ставки у відсотках до обороту, повинні бути задекларовані не пізніше 15 грудня 2003 року.

3. З метою забезпечення виконання Закону України «Про встановлення розміру мінімальної заробітної плати на 2003 рік» Кабінету Міністрів України щомісячно інформувати Верховну Раду України про стан виплати заробітної плати працівникам бюджетних установ, що фінансуються з бюджетів усіх видів.

4. Центральному органу державної податкової служби України спільно з центральним органом державної митної служби України за погодженням з Комітетом Верховної Ради України, який відповідає за проведення податкової політики, до 1 грудня 2003 року прийняти та оприлюднити форму декларації про встановлені виробником або імпортером максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 22 травня 2003 року.
№ 849-IV.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ввезення в Україну цукру-сирцю тростинного у 2003 році

Цей Закон встановлює загальні засади здійснення діяльності щодо ввезення цукру-сирцю тростинного у 2003 році.

Стаття 1. Установити у 2003 році обсяг ввезення в Україну цукру-сирцю тростинного (код згідно з УКТ ЗЕД 1701 11) 360 тис. тонн.

Стаття 2. Ставка ввізного мита на цукор-сирець тростинний (код згідно з УКТ ЗЕД 1701 11), що ввозиться в Україну в межах встановленого статтею 1 цього Закону обсягу, становить 1 відсоток його митної вартості, але не менш як 6 євро за одну тонну, терміном з 15 травня до 1 вересня 2003 року.

Стаття 3. Визначення суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, що ввозитимуть цукор-сирець тростинний в межах установленого обсягу, здійснюється Міністерством аграрної політики України на конкурсних засадах.

Стаття 4. Механізм регулювання імпортних поставок цукру-сирцю тростинного в обсягах згідно з цим Законом та порядок контролю за його виконанням встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 5. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 22 травня 2003 року.
№ 868-IV.

Право на житло

До Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації надходить чимало звернень, у яких громадяни України повідомляють про ситуації, що виникають під час реалізації права на приватизацію квартири. Особливо це стосується мешканців, котрі проживають у будинках для малосімейних, які багато років тому використовували як гуртожитки. Про один із таких випадків я й хочу розповісти на сторінках газети, оскільки Галина Ковальчук, котра звернулася до нашої комісії, до цього часу приватизувати житло, в якому мешкає її сім'я, не може.

Питання приватизації житла потребують особливої уваги тому, що під час її здійснення постає значна кількість проблем правового характеру. З 1992 року — з початку приватизації в Україні — державні підприємства змінюють форму власності, перетворюючись на колективні, а квартири з державної форми власності переходили у приватну. Закон України «Про приватизацію державного житлового фонду» надавав більшості громадян України, які проживали в державному житловому фонді, право на отримання житла у власність.

Будівельна організація «Рівнебуд», що нормально функціонувала, дбаючи про своїх працівників, будувала для них житло. 1985 року його отримала і Галина Ковальчук, яка перед тим тривалий час перебувала в черзі на поліпшення житлових умов в цій організації, де працювала кранівником баштового крану. Квартира розміщена в житловому будинку № 4а по вулиці Княгині Ольги (нинішня її назва) міста Рівного.

«Рівнебуд» перетворився на фірму ЗАТ «Рівнебуд», змінивши при цьому свою форму власності. Керівництво «Рівнебуду» ще до початку приватизації підприємства повинно було передати житловий будинок у комунальну власність, а мешканці — отримати право на приватизацію квартир, оскільки пункт 9 статті 8 Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» передбачає, що в разі банкрутства підприємств, зміни форми власності або ліквідації підприємств, установ, організацій, у повному господарському віданні яких перебуває житловий фонд, останній (крім гуртожитків) одночасно передається у комунальну власність відповідних рад.

Свого часу для задоволення потреб громадян України в містах, селищах міського типу різними організаціями, установами, підприємствами було побудовано будинки для малосімейних різних типів. В окремих випадках вони отримували статус гуртожитків, але рішення про зміну функцій житлового будинку мали ухвалювати адміністрація та профспілковий комітет до початку його будівництва. Керівництво підприємств надавало їх для тимчасового проживання сім'ям своїх працівників, які перебували в черзі на поліпшення житлових умов.

Для врегулювання багатьох проблем, які постають, треба чітко визначитися, що являють собою гуртожитки. Згідно зі статтею 127 Житлового кодексу України під гуртожитки надаються спеціально споруджені або переобладнані для цієї мети житлові будинки. Їх реєструють як гуртожитки у виконавчому комітеті відповідної ради. Якщо такої реєстрації не було, то будинок не має статусу гуртожитку. Заселення гуртожитків проводиться після створення в ньому необхідних житлово-побутових умов для проживання і отриманню дозволу санепідемстанції.

За нинішніх умов більшість підприємств працює неефективно. Здійснюється незворотна руйнація виробничого сектору економіки. Зникає гарантія для людей, які проживають у будинках, що мають статус гуртожитків, хоч коли-небудь отримати поліпшене житло. Мають місце випадки, коли мешканцям чітко пропонують: викуповуйте кімнати або виселяйтеся — і встановлюють терміни виселення, або визнають будинок аварійним і осіб, котрі в них проживають, намагаються виселити в судовому порядку чи пропонують їм вносити власні кошти на інвестування цього житла.

Тому досить часто люди, доведені до відчаю, змушені звертатись до органів державної законодавчої, виконавчої та судової влади, протягом багатьох років виборюючи право на житло, гарантоване їм Конституцією та законами України.

Як з'ясувалося з архівних даних, у протоколах засідань виконавчого комітету Рівненської міської ради за 1960—1964 рр. рішень про реєстрацію житлового будинку № 4а по вулиці Княгині Ольги як гуртожитку не було.

Житлового будинку не було в переліку майна, яке підлягало приватизації у процесі здійснення приватизації УМБ «Рівнебуд», а лише перебував на його балансі. Будинок має два під'їзди. За актом прийому—передачі, зареєстрованим у міському бюро технічної інвентаризації, частину будинку було передано ДІГ «Рівнежитло», а щодо другої частини фірмою ЗАТ «Рівнебуд» був укладений договір купівлі—продажу з приватною особою. І в акті передачі, і в договорі купівлі-продажу було зазначено, що дане приміщення не є спірним і справи з цього питання в суді немає. Хоча на час оформлення даних документів, справа перебувала в суді — своє право захищала одна з сімей, що мешкала в будинку.

Таким чином, виявляється «законним» і можливий продаж людей разом з частиною будівлі. На це з якихось причин не звертають уваги ні посадові особи, які продають частину державної будівлі, ні фірма чи фізична особа, котра купує цю частину разом з мешканцями, ні правоохоронні органи. Хоча Конституція України гарантує спрямованість діяльності держави для захисту людини, її прав, честі, гідності та недоторканності. Чи є ще хоча б одна правова держава в Європі, до якої ми прямуємо, яка дозволяє собі подібні знущання над людьми?

Посадові особи вимагають від пані Галини, щоб вона шукала собі житло, оскільки будинок нібито є аварійним і в ньому буде від'єднано енергопостачання, газопостачання та водопостачання. Що незабаром і було втілено у життя. Родина залишилася без світла, газу і води. Неправомірні дії посадових осіб змусили Галину Ковальчук звернутися до Рівненського міського суду з позовом «Про неправомірні дії керівництва ЗАТ «Рівнебуд», порушення Конституції та Житлового кодексу України, права на приватизацію житла».

У судовому засіданні Галина Ковальчук пояснила, що протягом усього часу проживання вона сплачувала квартплату та плату за житлово-комунальні послуги, не користувалася і не могла користуватися послугами обслуговуючого персоналу, оскільки його взагалі немає у будинку. Слід зазначити, що громадяни, які мають сім'ю і мешкають в окремих кімнатах будинків для малосімейних, платять за житло та комунальні послуги, як і квартиронаймачі, у розмірах, встановлених для житлових приміщень у будинках державного житлового фонду.

Представник відповідача позову не визнав і надав пояснення, що будинок, де мешкає позивачка, є гуртожитком, а кімнати в гуртожитках приватизації не підлягають, гуртожиток перебуває у аварійному стані і сім'ї позивачки пропоновано звільнити приміщення, в якому мешкає, на період реконструкції гуртожитку і що газ, воду та інші комунальні послуги було від'єднано саме у зв'язку з аварійністю гуртожитку. Рівненський міський суд у своєму рішенні 19 грудня 2000 року задовольнив позов Г. Ковальчук до фірми ЗАТ «Рівнебуд», визнав дії фірми неправомірними і зобов'язав її під'єднати до будинку всі необхідні комунікації та надати дозвіл на приватизацію квартири.

Проте поневіряння пані Галини не закінчилися. Прокуратура Рівненської області звернулася до президії Рівненського обласного суду з протестом (у порядку нагляду), у якому просила рішення міського суду скасувати, а справу направити на новий розгляд, оскільки не було встановлено статусу будинку, не витребувано технічний паспорт на будинок. Проте через декілька днів цей протест з певних причин відкликав обласний прокурор.

І ось уже власник частини будинку, який купив її разом з мешканцями, звернувся з позовом до суду з проханням виселити пані Галину з родиною з гуртожитку, і суд задовольнив його прохання, а апеляційна скарга позивачки, як і в попередньому разі, залишилася без руху.

14 липня 2002 р. пані Галина звернулася до Верховного Суду України з касаційною скаргою на рішення та ухвали Рівненського місцевого суду, в якій виклала всі обставини справи і просила скасувати ці рішення та ухвали, а справу направити на новий розгляд в іншому складі суду. У поясненнях до цієї касаційної скарги пані Галина повідомляла, що будинок, де вона мешкала, ніколи не використовували як гуртожиток, що це був звичайний житловий будинок забудови кінця 50-х років, який здавали в експлуатацію згідно з технічним паспортом як житловий будинок. Галина Ковальчук звернула увагу суду на те, що житловий будинок не є аварійним, а підлягає лише ремонту з переплануванням комунальних квартир у ізольовані. Аварійність — це лише причина виселити мешканців з житлового будинку.

Прокуратура Рівненської області повідомила нашу комісію, що Колегією судової палати у цивільних справах Верховного Суду України рішення Рівненського міського суду від 19 грудня 2000 року скасовано, а справу направлено на новий розгляд до суду першої інстанції. Одним із мотивів скасування зазначеного рішення є нез'ясування судом правового статусу житла.

На даний час розгляд справи судом першої інстанції зупинено у зв'язку з тим, що мешканцями будинку оскаржено до суду рішення виконкому міської ради, яким спірний будинок визнано гуртожитком. Адже органи місцевого самоврядування всіляко уникають ставити на свій баланс колишнє відомче житло, утримання якого, як правило, потребує додаткових витрат із місцевих бюджетів. Але, як з'ясувалося, встановити статус будинку на час його будівництва неможливо через відсутність технічного паспорту, який втрачено. З приводу цього факту прокуратурою Рівненської області порушено кримінальну справу за ознаками злочину, передбаченого ч. І ст.357 Кримінального кодексу України. Нині проводиться досудове слідство.

Я зупинилася лише на одному випадку. Хочу зазначити, що мешканці квартир звертаються до нас зі своїми наболілими питаннями. Аналізуючи їх звернення, ми дійшли висновку, що слід зібратися разом з представниками уряду, обласних і міських рад, громадськістю та обговорити проблемні питання, які постають під час приватизації житла та в післяприватизаційний період і зробити все можливе, щоб їх розв'язували відповідно до законів України. Таким чином, ми плануємо провести 10 червня о 15.00 «круглий стіл» у конференц-залі Верховної Ради України, на якому й обговоримо зазначені питання та зробимо відповідні висновки.

Валентина СЕМЕНЮК,
голова Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації, народний депутат України.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення»

Верховна Рада України **постановляє**:

І. Внести до Закону України «Про пенсійне забезпечення» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 3, ст. 10; 1998 р., № 26, ст. 156) такі зміни:

1. У статті 21:

1) частину першу доповнити пунктами «г» і «д» такого змісту:

«г) особам, які набули права на пенсію за віком відповідно до цього Закону і мають стаж роботи, передбачений статтею 12 цього Закону, але після досягнення пенсійного віку виявили бажання працювати і одержувати пенсію з більш пізнього строку, — в розмірі 10 відсотків основного розміру пенсії без урахування надбавок, підвищень, додаткової пенсії за кожний повний рік роботи після досягнення пенсійного віку, але не більш як 40 відсотків;

д) пенсіонерам, крім осіб, зазначених у пункті «в» цієї статті, які мають стаж роботи, передбачений статтею 12 цього Закону, і в період роботи відмовились одержувати пенсію, — у розмірі 10 відсотків основного розміру пенсії без урахування надбавок, підвищень, додаткової пенсії за кожний повний рік роботи після відмови від одержання пенсії, але не більш як 40 відсотків»;

2) доповнити після частини першої новою частиною такого змісту:

«Надбавки, встановлені відповідно до пунктів «в», «г» і «д» частини першої цієї статті, зберігаються при переведенні на інший вид трудової пенсії».

У зв'язку із цим частину другу вважати частиною третьою.

2. Статтю 65 викласти в такій редакції:

«Стаття 65. Загальний порядок визначення середньомісячного заробітку для обчислення пенсій

Середньомісячний заробіток для обчислення пенсій береться за будь-які 60 календарних місяців роботи підряд протягом усієї трудової діяльності незалежно від перерв у роботі та за період роботи починаючи з 1 липня 2003 року до моменту звернення за пенсією. Заробіток за період роботи до 1 липня 2003 року враховується на підставі документів про нараховану заробітну плату (виплати, дохід), виданих у встановленому законодавством порядку, а за період роботи починаючи з 1 липня 2003 року — за даними персоніфікованого обліку відомостей у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

У разі відсутності відомостей про заробітну плату (виплати, дохід) у системі персоніфікованого обліку подаються документи про нараховану заробітну плату (виплати, дохід), видані в установленому законодавством порядку.

У разі якщо особа, яка звернулася за пенсією, пропрацювала менший період, ніж передбачено частиною першою цієї статті, середньомісячний заробіток визначається за фактичний період роботи шляхом ділення загальної суми заробітку за цей період на число місяців у ньому.

Якщо працівник пропрацював менше одного календарного місяця, то заробіток за весь відпрацьований час ділиться на число відпрацьованих днів, а одержана сума множиться на число робочих днів за місяць, обчислене в середньому за рік (25,4 — при шестиденному робочому тижні та 21,2 — при п'ятиденному робочому тижні). У цьому разі для обчислення пенсії враховується заробіток у розмірі не більше двох тарифних ставок (окладів).

У разі призначення пенсій працівникам, зайнятим на сезонних роботах, середньомісячний фактичний заробіток визначається в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України».

3. Частину першу статті 66 викласти в такій редакції:

«До заробітку для обчислення пенсії включаються всі види оплати праці (виплат, доходу), на які відповідно до Закону України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» нараховується збір на обов'язкове державне пенсійне страхування, в межах максимальної величини фактичних витрат на оплату праці найманих працівників, оподатковуваного доходу (прибутку), сукупного оподатковуваного доходу (граничної суми заробітної плати (доходу), з яких справляються страхові внески (збори) до соціальних фондів, що діяла на день одержання зазначеного заробітку (виплат, доходу)».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Пункт 2 розділу І, яким вносяться зміни до статті 65 Закону України «Про пенсійне забезпечення», набирає чинності з 1 липня 2003 року.

2. Установити, що за бажанням пенсіонерів у 2003 році пенсії можуть обчислюватися із середньомісячного заробітку за 24 останніх календарних місяці роботи, у 2004 році — за 36, у 2005 році — за 48 останніх календарних місяців роботи.

3. Кабінету Міністрів України розробити та затвердити порядок нарахування надбавки до пенсії за роботу після досягнення пенсійного віку і коригування середньомісячного заробітку для обчислення пенсії.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 22 травня 2003 року.
№ 854-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про податок на додану вартість»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Абзац перший пункту 11.11 статті 11 Закону України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 21, ст. 156; 2001 р., № 45, ст. 238) після слів «включаючи вартість його транспортування» доповнити словами «надають послуги водопостачання, водовідведення».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 22 травня 2003 року.
№ 857-IV.

Виступ Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Н. Карпачової на представленні у Верховній Раді України щорічної доповіді про стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні (18 квітня 2003 року, м. Київ)

Постанова Верховної Ради України

Про щорічну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні

Заслухавши відповідно до пункту 17 статті 85 Конституції України та статті 18 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» представлену Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини Карпачовою Н. І. щорічну доповідь про стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні, Верховна Рада України **постановляє**:

1. Взяти до відома представлену Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини Карпачовою Н. І. щорічну доповідь про стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні.

Комітетам Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України розглянути внесені Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини пропозиції стосовно подальшого вдосконалення законодавства України щодо дотримання та захисту прав і свобод людини.

2. Рекомендувати Конституційному Суду України, Верховному Суду України, Генеральній прокуратурі України, Державному департаменту України з питань виконання покарань, Службі безпеки України, іншим органам державної влади розглянути внесені Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини пропозиції щодо вдосконалення правозастосовчої практики в галузі прав і свобод людини.

3. Звернути увагу органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, установ та організацій незалежно від форм власності, їх посадових і службових осіб на необхідність неухильного додержання вимог Конституції та законів України щодо прав і свобод людини і громадянина.

4. Надрукувати в газеті «Голос України» текст виступу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини під час представлення щорічної доповіді про стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні у Верховній Раді України одночасно з опублікуванням цієї Постанови.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ, 15 травня 2003 року.
№ 786-IV.

Шановні народні депутати! Шановний Голово! Шановні представники уряду, суддівського корпусу! Шановні дипломати, представники засобів масової інформації, всі присутні! Дорогі співвітчизники!

Початок нового тисячоліття засвідчив, що світ не став ані гуманнішим, ані безпечнішим, адже, як і раніше, масове порушення прав людини в усіх куточках Землі набирає дедалі жорсткіших форм. Знецінюється саме людське життя, нормою міжнародного спілкування дедалі частіше стають подвійні стандарти, зводиться нанівець роль ООН як універсальної міжнародної організації, покликаної сприяти утвердженню прав людини в усьому світі.

Це вимагає від усіх нас переосмислення підходів до питання прав людини, враховуючи реалії сьогодення та нові виклики часу, такі, як глобалізація, тероризм, поглиблення розриву між багатими і бідними країнами світу, згубні екологічні наслідки бездумного втручання людини у природні процеси.

П'ять років тому, коли Уповноважений з прав людини тільки-но розпочинала свою роботу, не було чіткого уявлення про реальну ситуацію з дотриманням прав людини в нашій державі. Уповноважений здійснила перше комплексне моніторингове дослідження, що дало чесну і об'єктивну відповідь на запитання, яким є стан дотримання та захисту прав людини в Україні. Це моніторингове дослідження було представлене вашим попередникам, шановні народні депутати. Сьогодні вам пропонується нове моніторингове дослідження про стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні.

На жаль, мені як Уповноваженому сьогодні доводиться констатувати, що дотримання прав людини в Україні все ще залишається далеким від міжнародних стандартів.

За п'ять років до Уповноваженого з прав людини звернулося понад 270 тисяч громадян України, іноземців та осіб без громадянства. Якщо в перші роки роботи зверталися переважно інваліди, пенсіонери, безробітні, особи, позбавлені волі, то тепер дедалі частіше по захист своїх прав і свобод звертаються журналісти, працівники правоохоронних органів, зокрема слідчі та судді, державні службовці. Є, до речі, і випадки звернення самих народних обранців щодо захисту їхніх порушених прав.

Аналізуючи найбільш проблемні питання у сфері прав людини, з якими громадяни звертаються до Уповноваженого, слід зазначити, що: 50 відсотків усіх звернень стосуються порушень громадянських прав, передусім права на судовий захист; 40 відсотків — порушень соціальних і економічних прав, насамперед прав на працю, отримання винагороди за неї, надання житла, пенсій, унаслідок позбавлення пільг, порушення права власності на землю.

Порівняно з 1998 роком утричі зросла кількість звернень щодо дотримання особистих конституційних прав громадян, зокрема стосовно порушення права на повагу до гідності, честі, застосування недозволених методів ведення слідства, тортур та іншого нелюдського поводження чи покарання.

Шановні народні обранці! Шановні присутні! Через серце Уповноваженого з прав людини проходить біль наших громадян, які, не маючи елементарних засобів до існування, повідомляють про факти масового порушення їхнього конституційного права на достатній життєвий рівень. Попри деякі позитивні тенденції зростання економіки упродовж останніх трьох років, життєвий рівень більшості громадян України не поліпшився, а навіть погіршився. Офіційний рівень бідності в Україні за цей час зріс, за статистичними даними, з 26 до 28 відсотків. У багатьох регіонах України, зокрема в Автономній Республіці Крим, Закарпатській, Хмельницькій, Херсонській, Миколаївській, Волинській, Луганській областях, рівень бідності становить від 33 до 46 відсотків. А якщо врахувати об'єктивні оцінки самого населення, деякі соціологічні дані, то до категорії бідних в Україні сьогодні можна віднести близько 70 відсотків її громадян.

За даними Державного комітету статистики України, заборгованість із заробітної плати на 1 січня 2003 року становила 2 мільярди 323 мільйони гривень, а кількість працівників, яким вчасно не було виплачено заробітної плати — 2 мільйони 155 тисяч осіб. Це є дестабілізуючим чинником, що посилює соціальну напруженість у суспільстві.

Масового характеру набули порушення права на працю у зв'язку з незаконним звільненням. Роботодавці намагаються позбутися найменш соціально незахищених працівників, таких, як інваліди, багатодітні та одинокі матері, громадяни передпенсійного віку. Середній рівень пенсій торік в Україні становив 137 гривень, або 40 відсотків прожиткового мінімуму.

Кричущою залишається і проблема безробіття. Про це багато разів йшлося у цій залі. Тільки за оцінками Міжнародної організації праці, безробітних в Україні сьогодні майже 2,5 мільйона осіб, переважна більшість з яких — жінки та молодь віком до 28 років.

Складною є ситуація із соціальними виплатами, зокрема державної допомоги сім'ям з дітьми, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам та малозабезпеченим сім'ям, для яких вона є чи не єдиним джерелом виживання.

Шановні народні депутати! Великою проблемою є питання надання житла в Україні. Торкнуся лише одного її аспекту. Як з'ясувала Уповноважений, у гуртожитках мешкає понад 1,5 мільйона громадян. Сьогодні їхнє право на житло виявилося під загрозою. Фактично цих людей виселяють з гуртожитків, які дедалі частіше прибирають до рук комерційні структури або приватні особи, котрі, зрозуміло, використовують їх не за призначенням. Відповідно до чинного законодавства приватизація гуртожитків і кімнат у гуртожитках не передбачена. Тому, на думку Уповноваженого, назріла гостра потреба внесення змін та доповнень до Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду», які передбачали б реконструкцію гуртожитків під будинки для малосімейних, їх приватизацію, як це здійснюється, наприклад, у місті Києві.

Болючою проблемою для мільйонів українських громадян є питання повернення їхніх трудових заощаджень, розміщених в установах колишнього Ощадбанку СРСР та Укрдержстраху. З цього питання до Уповноваженого з прав людини тільки за перших два роки діяльності звернулися майже 12 тисяч громадян. На підставі цих звернень Уповноважений звернулася з поданням до Конституційного Суду України, який підтримав позицію Уповноваженого і визнав заощадження власністю громадян України, подавши надію мільйонам співвітчизників на їх повернення. Попри те що ці виплати розпочалися, це питання залишається одним із найпроблемніших.

Питання власності на землю. Забезпечення цього права в усі часи було одним із найскладніших. Згідно з чинним законодавством право власності на землю гарантується майже 24 мільйонам власників земельних ділянок та тих, хто ними користується. Проте аналіз звернень громадян до Уповноваженого засвідчив, що скористатися цим правом можуть далеко не всі власники, багатьох з яких просто не було включено або до списку — додатку до державного акта на право колективної власності, згідно з яким селянам надавали землю, а деяким земельна ділянка надавалася далеко за селом. Як наприклад, це сталося з громадянкою Любов'ю Іванівною Ковтун із села Павлівки Богодухівського району Харківської області, якій земельну ділянку було виділено за 15 кілометрів від села. Знадобилося втручання Уповноваженого з прав людини, аби поновити права цієї громадянки.

Уповноважений вважає, що має бути створена уніфікована система реєстрації прав власності на землю та інше нерухоме майно. На законодавчому рівні необхідно поставити перепони, які унеможливлювали б ошукування селян і скуповування їхньої землі за безцінь, тим більше що майже кожне третє село у нас вимирає.

Шановні народні депутати! Шановні присутні!

Одним із пріоритетів діяльності Уповноваженого є захист прав людини на інформацію, свободу думки і слова, на вільне виявлення своїх поглядів, адже свобода інформації є основним правом людини і критерієм всіх інших свобод.

Моніторинг, проведений Уповноваженим, засвідчує, що професія журналіста в Україні, як і раніше, залишається однією із найнебезпечніших. На думку самих журналістів, у нас існує цензура економічна, адміністративна та цензура кулі. У мирній Україні журналісти гинуть, як у країнах воєнних конфліктів. Так, упродовж останніх десяти років у країні загинуло 38 працівників ЗМІ.

Масовими стали побиття, шантаж, залякування журналістів, блокування рахунків видань і видавництв, арешти працівників ЗМІ, вилучення та викрадення тиражів газет і книжок, посилюється тенденція до монополізації засобів масової інформації.

Новий метод боротьби зі свободою слова — не вбиваючи, знищувати журналістів довічним ув'язненням за сфабрикованими обвинуваченнями — фактично відпрацьовувався у Криму на редакторові газети «Евпаторийская неделя» Володимирові Лутьєві. Такий вирок очікував цього журналіста. Лише після втручання колег-журналістів, Уповноваженого з прав людини та відповідного рішення суду журналіст вийшов на свободу.

На жаль, подібні випадки не є поодинокими. Уповноваженому доводилося визволяти з-за ґрат незаконно заарештованого журналіста Дмитра Шурхала та головного редактора газети «Свобода» Олега Ляшка, в суді та Генеральній прокуратурі — захищати права матері зниклого журналіста Георгія Гонгадзе.

На превеликий жаль, до цього часу в Україні так і не створено жодного друкованого загальнонаціонального незалежного видання та громадського телебачення, які надавали б неупереджену, виважену інформацію, консолідували суспільство. Дезінформація населення призводить і до прийняття хибних політичних рішень, що завдає великої шкоди державі в цілому.

Проте свобода слова має й інший бік, інший вимір. Уповноважений отримує чимало листів, у яких громадяни просять захистити їх від масованої пропаганди насильства, жорстокості, розпусти, що завдають великої шкоди моральним та духовним цінностям нашого народу, травмують психіку молоді, породжують небачену за своєю жорстокістю злочинність.

Викликає тривогу і той факт, що деякі ЗМІ на догоду своїм спонсорам і засновникам виконують роль інформаційних кілерів, тим самим завдаючи непоправної шкоди демократичним засадам суспільства, що тільки формуються.

На часі прийняття Закону України «Про незалежні засоби масової інформації», який урегулював би правові, економічні та політичні принципи їх діяльності. Адже досвід розвинених країн світу незаперечно переконує, що без справді незалежних ЗМІ неможливо побудувати цивілізованої демократичної держави.

Моніторинг Уповноваженого засвідчує, що однією з найболючіших залишається проблема реалізації громадянами права на судовий захист. З цього питання до Уповноваженого з прав людини надходить більш як третина усіх звернень громадян. І це не може не тривожити, адже саме суди є основною ланкою національної системи захисту прав людини. Минулого року кількість таких звернень до Уповноваженого зросла майже вдвічі. Найбільше скарг надійшло на необґрунтованість вироків та рішень судів, несвоєчасний та неналежний розгляд справ та дій суддів. Проведений аналіз звернень громадян дає підстави Уповноваженому зробити висновок: попри вжиті заходи, спрямовані на вдосконалення судової системи, проведення так званої малої судової реформи, прийняття Закону України «Про судоустрій України», сподівання на докорінне поліпшення судової системи не справдилися. Ситуація з реалізацією права на судовий захист продовжує залишатися в Україні незадовільною.

Загострюється, зокрема, проблема апеляційного та касаційного оскаржень рішень та вироків судів першої інстанції, адже після внесення змін до Цивільного процесуального кодексу рішення місцевого суду можна оскаржити в апеляційному та касаційному порядку винятково через суд першої інстанції, який приймав це рішення. І в багатьох випадках саме суд першої інстанції, який, зрозуміло, в цьому не дуже зацікавлений, як правило, і блокує процес оскарження.

На стан судового захисту громадян украй негативно впливає тяганина під час розгляду справ. Згідно із судовими статистичними даними в 2001 році судами розглянуто з порушенням встановлених термінів: 58 тисяч кримінальних справ, або кожна третя; 250 тисяч цивільних справ, або кожна п'ята. У деяких областях, зокрема в Харківській, Донецькій, Запорізькій, з порушенням термінів розглядається від 40 до 50 відсотків судових справ.

Протягом 2001 року до Уповноваженого не раз звертався Олександр Литвиненко з приводу тримання його під вартою у Херсонському слідчому ізоляторі. Вдумайтеся: понад шість років без вироку суду! Як було з'ясовано, кримінальна справа неодноразово відкладалася або через неявку свідків, або потерпілих, або не фінансувалися народні засідателі тощо. З урахуванням украй тяжкого стану здоров'я громадянина Литвиненка Уповноважений звернулася з листом до голови Апеляційного суду Херсонської області. Після розгляду цього подання людину, врешті-решт, було звільнено з-під арешту.

Під час розгляду кримінальних справ судді часто не виявляють вимогливості до якості матеріалів досудового слідства, виносять обвинувальні вироки у справах, що розслідувалися з істотними порушеннями норм закону. У 2001 році було скасовано і змінено вироків в апеляційному та касаційному порядку щодо 8387 осіб.

Поширені випадки, коли внаслідок неякісного розгляду справ помилково виносяться вироки стосовно невинних людей. У 2000 році таких вироків було винесено 294, у 2001-му — 332.

Останніми роками ще більше загострилася проблема матеріально-технічного і кадрового забезпечення судів. Украй незадовільно розв'язується проблема грошового забезпечення суддів. Справа дійшла до того, що судді по захист своїх прав на отримання в повному обсязі заробітної плати почали масово звертатися

до судів. Провадженням, відкритим нещодавно Уповноваженим з прав людини за зверненням 51 судді Апеляційного суду Донецької області, було встановлено, що протягом 2002—2003 років до відділу державної виконавчої служби Печерського районного управління юстиції міста Києва надійшло 2437 виконавчих документів про стягнення коштів на користь суддів різних регіонів України на загальну суму понад 16 мільйонів гривень. Що ж казати тоді про простих громадян України, коли самі судді не можуть захистити своє право на своєчасну і належну заробітну платню?!

Водночас Уповноважений з прав людини вважає, що критичний стан із відправленням правосуддя не може слугувати виправданням порушення прав людини, тим більше що значна кількість таких порушень є результатом неналежного виконання суддями своїх службових обов'язків.

Залишається вкрай низьким рівень виконання судових рішень. Про це свідчить значна кількість звернень, які надходять з питань судового захисту до Уповноваженого з прав людини. Тисячі громадян, маючи на руках судові рішення, роками не можуть добитися їх виконання, особливо щодо отримання належних їм коштів.

Насамперед це порушення щодо невиконання судових рішень стосовно стягнення заборгованості із заробітної плати, компенсації шкоди, заподіяної хворобою або смертю, відшкодування збитків, заподіяних злочином. У 2002 році залишилися невиконаними 258,4 тисячі документів про стягнення заборгованості із заробітної плати на суму понад 47 мільйонів гривень, або 52 відсотки. Залишилися також невідшкодованими більше третини сум, присуджених на компенсацію шкоди, заподіяної здоров'ю та злочинами, на загальну суму 176 мільйонів гривень.

Недостатня ефективність роботи органів державної виконавчої служби зумовлена наявністю низки об'єктивних обставин. Зокрема, це відсутність ліквідаційного майна у боржника та оголошення його в розшук, процедурні проблеми, пов'язані з санацією та банкрутством підприємств-боржників, недостатня кількість державних виконавців, їх перевантаженість, низький рівень їхньої заробітної плати тощо. Окремі норми, як мінімум, двох законодавчих актів значною мірою паралізують роботу цих органів юстиції: це закони «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» (2000 р.) та «Про введення мораторію на примусову реалізацію майна» (2001 р.); останнім заборонено примусову реалізацію майна підприємств, у статутних фондах яких частка державного майна становить не менш як 25 відсотків.

Проблема невиконання судових рішень породжує масові звернення і до Європейського суду з прав людини. Упродовж останніх п'яти років до цього судового органу, лише за його підрахунками, звернулося понад 7 тисяч громадян України, у зв'язку з чим Україна у 2002 році вперше від часу приєднання до Конвенції про захист прав і основних свобод людини ввійшла до п'ятірки країн, з яких було зареєстровано найбільшу кількість звернень.

Моніторинг Уповноваженого засвідчив, що найчастіше наші громадяни звертаються до Європейського суду з прав людини у зв'язку з невиконанням рішень національних судів, порушенням їхніх прав на належні умови тримання в пенітенціарних установах і безперешкодне володіння своєю власністю, зокрема своїми заощадженнями. Водночас, попри таку велику кількість звернень, на сьогодні прийнятими Європейський суд визнав лише десять звернень та за двома з них виніс рішення по суті. Якщо ситуація з виконанням судових рішень в Україні найближчим часом кардинально не зміниться, Україну очікує злива позовів до Європейського суду, що зумовить значні матеріальні витрати для нашої держави.

Шановні народні депутати! У структурі органів державної влади, на які покладено конституційні обов'язки із забезпечення прав та свобод людини, провідне місце посідає Міністерство внутрішніх справ. Переважна більшість працівників правоохоронних органів — це чесні мужні люди, які самовіддано працюють задля забезпечення спокою і безпеки громадян нашої держави. Проте велике занепокоєння Уповноваженого викликає брутальне порушення невід'ємних прав громадян України на життя, недоторканність і повагу їхньої гідності саме з боку деяких працівників міліції.

Ця проблема відстежується Уповноваженим від початку створення інституції, проте, на жаль, кардинальних змін на краще так і не відбулося. Про це свідчать моніторинги Уповноваженого, численні скарги громадян України, від яких за цей час надійшло з цих питань понад 12 тисяч звернень. Щодня я отримую телеграми і звернення про насильство і катування людей.

Протягом останніх чотирьох років понад 400 працівників міліції, з яких 168 були засуджені, якраз і було притягнуто до кримінальної відповідальності за насильство. Тільки минулого року за схильність до насильства з органів внутрішніх справ звільнено понад 1000 міліціонерів. Це свідчить про масштабність і реальність цієї проблеми в Україні. Значною мірою це, на жаль, робиться, як і раніше, заради підвищення відсотка розкриття злочинів. Зрозуміло, що злочини потрібно розкривати, але ж не шляхом вчинення нових злочинів!

У переважній більшості випадків побиття людей здійснюється оперуповноваженими (кожне друге) у приміщеннях саме райвідділів з метою вибивання у затриманих зізнання у причетності до ще не розкритих злочинів.

Маю засвідчити, що найпоширенішими видами катувань в Україні є тривале побиття, застосування протигазу чи поліетиленового пакета з позбавленням можливості дихати, електричного струму, підвішування в наручниках та поміщення в так звану прес-камеру. У ряді випадків катування призводили до смерті, каліцтва або стійкого розладу здоров'я затриманої чи підозрюваної людини.

Так, нині Садгірським місцевим судом міста Чернівців розглядається кримінальна справа стосовно трьох оперуповноважених карного розшуку міськвідділу міліції, які 14 травня 2002 року безпідставно затримали 22-річного Олександра Кирилюка, вимагаючи у нього зізнання у викраденні комп'ютера. Через 7 годин прямо з міліції його було доставлено до міської лікарні з травмами голови, кінцівок та розривом прямої кишки. Тепер цей юнак став інвалідом на все життя. За цим фактом Уповноваженим з прав людини відкрито провадження, хід цієї справи взято на особистий контроль. Ми безпосередньо зустрічалися з цією людиною і знаємо всі обставини страшних знущань над нею. Ця людина вже перенесла 11 операцій, ходить з прикріпленим спеціальним мішечком на боці і приречена так жити все життя.

Нічим іншим, як тортурами, є і перебування у кімнатах для затриманих та ізоляторах тимчасового тримання. Умови перебування у більшості з них нагадують середньовіччя і пов'язані з реальним ризиком для здоров'я. Камери — напівтемні бетонні мішки, в них немає свіжого повітря, питної води, санвузлів. Людям не надається належне харчування, вони позбавлені будь-якого зв'язку із зовнішнім світом і рідними. В ізоляторах тимчасового тримання годують один-два рази на добу, а в кімнатах для затриманих люди харчуються лише за рахунок передач від родичів, якщо такі передачі є, а якщо ні, то людина приречена три доби проходити випробування тортурами — голодом. І це стосується не тисяч, а сотень тисяч людей. Адже тільки в кімнатах для затриманих Управління МВС України в місті Києві щорічно в середньому перебуває до 25 тисяч осіб, а загалом у системі ІТТ МВС України — відповідно близько 500 тисяч осіб щорічно.

З приводу ненадання їжі затриманим Уповноважений з прав людини тричі зверталася з поданням до Верховної Ради України та уряду. Нарешті, як повідомив мені Перший віце-прем'єр-міністр, Міністерству внутрішніх справ було виділено кошти на суму 266 мільйонів гривень, у тому числі — для харчування затриманих та заарештованих. Проте, як було встановлено на прохання Уповноваженого перевіркою ГоловКРУ України, наприклад, у Кіровоградській області з цих коштів 43,5 тисячі гривень спрямовано на погашення заборгованості особовому складу за продовольчі пайки, а в Миколаївській області майже 10 тисяч гривень витрачено на харчування службових собак. Звичайно, собака — друг людини, її теж потрібно годувати, проте треба думати, за рахунок яких коштів.

Проблемним залишається й те, що у практичній діяльності органів прокуратури і суддів так досі і не застосовується норма статті 127 чинного Кримінального кодексу, що визначає катування окремим видом злочину. Над приведенням цієї законодавчої норми у відповідність до міжнародних стандартів Уповноважений готова спільно попрацювати з народними депутатами, щоб ця стаття почала реально застосовуватись.

Уповноважений не може погодитися з позицією, яку займають органи влади щодо відшкодування матеріальних, моральних збитків особам, котрі постраждали від катувань. Життя доводить, що зазвичай такі люди залишаються зі своїм горем наодинці. Прикладом цього є доля батьків 26-річного Юрія Мозоли, якого у березні 1996 року було закатовано у слідчому ізоляторі Служби безпеки України у Львівській області. Батьки-інваліди втратили свою дитину, єдиного годувальника. Побачивши на власні очі страждання цих нещасних людей, Уповноважений стала на їх захист. Півтора року тривало провадження: було поновлено право батьків мати статус потерпілої сторони, подано позов до суду в їхніх інтересах. Рішенням Франківського місцевого суду м. Львова від 28 травня 2002 року позов Уповноваженого з прав людини задоволено, батькам закатованого компенсовано моральну шкоду на суму 130 тисяч гривень.

Проте Уповноважений не вбачає у цьому розв'язання проблеми, адже подібні випадки, на жаль, непоодинокі. Важливо, що маємо перший прецедент, а таке принципове рішення суду за позовом Уповноваженого має вселити у громадян України надію, що справедливість можлива, але за неї треба боротися.

Шановні народні депутати! Одним із пріоритетних напрямів діяльності Уповноваженого є контроль за додержанням конституційних прав заарештованих та засуджених осіб, які відбувають покарання у пенітенціарних установах Державного департаменту України з питань виконання покарань. На 1 січня 2003 року у виправно-трудових установах перебувало близько 150 тисяч засуджених, а в слідчих ізоляторах — понад 43 тисячі громадян.

Реформування пенітенціарної системи розпочалося з приходом нового керівництва Держдепартаменту і має деякі позитивні зрушення, проте стан дотримання конституційних прав осіб, які там перебувають, умови їхнього тримання в більшості установ переважно не відповідають міжнародним стандартам. Переповнення слідчих ізоляторів значною мірою є наслідком невиваженого обрання прокурорами, а з другого півріччя 2001 року — суддями запобіжного заходу у вигляді взяття під варту.

Моніторинг, проведений Уповноваженим з прав людини, засвідчив, що від очікуваної судової реформи в напрямі скорочення арештів після того, як було передано цю функцію суду, на превеликий жаль, позитивних змін так і не відбулося. Україна була і залишається світовим лідером у застосуванні арешту як міри запобіжного заходу. У нашій країні 37 відсотків осіб, яким висувається кримінальне обвинувачення, зазнають арешту. У місті Києві майже кожного другого, кому висувається кримінальне обвинувачення, заарештовують.

Викликає тривогу поширення туберкульозу в місцях позбавлення волі, де минулого року перебувало близько 14 тисяч осіб, хворих на активну форму туберкульозу. Це вдвічі більше, ніж п'ять років тому. Лише упродовж останніх трьох років в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах України померло від туберкульозу 2259 осіб, або кожен третій із загальної кількості (6663) померлих.

Нині у виправно-трудових установах, у слідчих ізоляторах тримається значна кількість осіб, засуджених за нетяжкі злочини, і багато з цих людей, на думку адміністрації цих установ, заслуговує своєю поведінкою на дострокове звільнення. Це передусім жінки, неповнолітні, люди похилого віку, інваліди. Але, на жаль, минулого року гуманний акт про амністію в Україні так і не було прийнято.

На глибоке переконання Уповноваженого з прав людини, ефективний парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини неможливий без злагодженої співпраці Уповноваженого з народними депутатами, комітетами Верховної Ради, депутатськими групами і фракціями. Пошук найбільш плідних форм і методів роботи триває. Проте зазначу, що за п'ять років до інституції Уповноваженого з прав людини тільки від народних депутатів надійшло понад тисячу звернень. У наданні конкретної допомоги депутатам для розв'язання проблем виборців вбачаю свій безпосередній обов'язок.

Шановні народні депутати! Шановні присутні! Звичайно, у короткому виступі неможливо торкнутися всіх аспектів такої складної проблеми, як права людини в Україні. Вашій увазі представлене моніторингове дослідження у вигляді доповіді Уповноваженого з прав людини з висновками і пропозиціями.

Вважаю, що кардинально змінити ситуацію ми можемо лише спільними зусиллями. Пам'ятаймо, що поки порушуються права однієї людини, порушуються права кожного з нас.

Дякую за увагу (Оплески).

У НОМЕР

Постанова Верховної Ради України

Про Звернення Верховної Ради України до Голови Ради Міжпарламентської асамблеї держав—учасниць Співдружності Незалежних Держав

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Звернення Верховної Ради України до Голови Ради Міжпарламентської асамблеї держав—учасниць Співдружності Незалежних Держав схвалити (додається).

2. Надіслати Звернення Верховної Ради України на адресу Голови Ради Міжпарламентської асамблеї держав—учасниць Співдружності Незалежних Держав.

3. Рекомендувати Кабінету Міністрів України розробити заходи щодо організаційного забезпечення створення міждержавної системи охорони торговельних марок та забезпечити їх виконання.

В.ЛИТВИН
Голова Верховної Ради України.

м. Київ.
22 травня 2003 року.
№ 842-IV.

Звернення Верховної Ради України до Голови Ради Міжпарламентської асамблеї держав—учасниць Співдружності Незалежних Держав

Міжнародна кооперація та Інтеграція у сфері інтелектуальної власності є важливим чинником у розвитку міждержавних відносин. Розширення міжнародних економічних зв'язків підвищує значення інтеграційних процесів в економіці. Тому проблеми створення життєздатного інтеграційного простору на території держав—учасниць Співдружності Незалежних Держав відіграють значну роль в їх зовнішньоекономічних відносинах. Час показав, що державам пострадянського суспільства важко завоювати поодинці своє місце на світовому ринку. Спільність історичного та економічного розвитку цих держав зумовлює виникнення схожих проблем і однакові шляхи їх вирішення.

Одним із важливих напрямів в інтеграційних процесах є співробітництво держав—учасниць СНД у сфері охорони інтелектуальної власності, зокрема охорони торговельних марок.

В умовах подальшого розвитку вільної конкуренції і залучення в ринкові відносини все більшої кількості учасників господарської діяльності торговельна марка стає важливим фактором підвищення конкурентоспроможності продукції, просування її на ринках і у захисті експорту. Оскільки на сьогодні найбільші обсяги зовнішньоторговельних операцій для кожної із держав—учасниць СНД формують зовнішньоекономічні операції між партнерами по СНД, виникає необхідність у подальшому вдосконаленні системи охорони торговельних марок на території держав—учасниць СНД, зокрема надання можливості суб'єктам підприємницької діяльності в різних державах ефективно, зручно та швидко одержувати права на торговельні марки не тільки на території однієї держави, а й на територіях інших держав—учасниць СНД.

З огляду на домовленості, досягнуті між Україною, Російською Федерацією, Республікою Білорусь та Казахстаном щодо утворення зони вільної торгівлі, питання утворення регіональної міждержавної системи охорони торговельних марок на цей час стає досить актуальним, і утворення такої організації може розглядатися як один із конкретних механізмів забезпечення подальших інтеграційних процесів між державами—учасницями СНД.

На сьогодні об'єктивно існують передумови створення такої системи:

наявність геополітичного регіону із спільною історією, близьким рівнем економічного та соціально-політичного розвитку;

взаємний інтерес суб'єктів підприємницької діяльності різних держав пострадянського суспільства в розвитку торговельних відносин;

однакові підходи національних законодавств до охорони прав на торговельні марки.

Доцільність створення регіональної міждержавної системи охорони торговельних марок обумовлюється такими чинниками:

забезпечення взаємовигідного співробітництва у сфері охорони інтелектуальної власності держав, подальший розвиток інтеграційних процесів у цій сфері;

формування єдиного простору дії прав на торговельну марку у межах територій держав—учасниць СНД;

спрощення і здешевлення процедури надання прав на торговельну марку (одна заявка, що подається однією мовою, єдина процедура розгляду, єдиний охоронний документ, єдиний офіційний бюлетень, єдиний реєстр);

залучення до процесу надання прав широкого кола власників пріоритетних прав, що можуть подати заперечення проти дії реєстрації на торговельну марку на територіях держав—учасниць СНД, зокрема прав на добре відомі знаки, комерційні найменування, географічні зазначення, авторські права тощо.

Виходячи з вищезазначеного, звертаємося до Голови Ради Міжпарламентської асамблеї держав—учасниць СНД, парламентів та урядів держав—учасниць СНД із пропозицією підтримати та сприяти створенню регіональної міждержавної системи охорони торговельних марок.

▼

Останній з могікан

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

На Тернопільщині тепер не знайти села, звідки люди не виїхали б на заробітки. Виняток хіба що Іванівка Теребовлянського району, куди приїжджають у пошуках роботи навіть із сусідньої Івано-Франківщини, бо який у гірському селі заробок?

— Нам тих заробітчан і не треба, — каже керівник приватно-орендного підприємства «Іванівське» Антон Білик, — самі справляємося. Техніки вдосталь, щоб обробити посіви без затрат ручної праці. Але заплаче жінка, попроситься на роботу — і я не можу відмовити. Кажу телефоном, щоб приїжджала, а потім сушу собі голову, куди її приставити.

— Іванівцям добре, — гомонять люди у навколишніх селах, — а нам куди зі своїми паями подітися?

І йдуть до Білика, щоб узяв їхні наділи в оренду. І бере. А що робити, коли придибає бабця з ціпком за кілька кілометрів і просить узяти її землю, бо хіба на ту пенсію проживеш? У навколишніх селах Боричівці, Садах, Ілавчому, Глещаві «Іванівське» орендує до тисячі гектарів. Зарплату в «Іванівському» виплачують регулярно. І живими грішми.

Живуть за принципом «хто працює, той і має». І це справді так. Он буряки посходили рівненькими шнурочками. Засіяли ними 450 гектарів. Торік корінців зібрали по 550 центнерів з гектара, рентабельність сягнула 34 відсотків. Нині думають, з яким цукровим заводом договір укласти на цей сезон, щоб не прогадати. Власників у цукроварень тепер багато, і кожен не проти селянина обіграти.

Порадувала торік іванівців і озима пшениця — 76 центнерів з гектара; рентабельність зернових — 53 відсотки. Цьогорічну озимину поремонтували, де треба — пересіяли. Теж сподіваються бути з урожаєм.

Рентабельне тут і молоко — 36 відсотків. Особливою гордістю селян є «шведська» ферма. Показники її роботи приємно вражають багатьох. Доярка Марія Качмар розповіла, що надоїла у квітні від своєї групи корів 15250 літрів молока, заробила майже 600 гривень. Такі ж показники в її напарниці Марії Ратинської. Показово, що корови на цій фермі наші, українські. Спершу тут відібрали здорових (не таємниця, що худоба нині масово хворіє лейкозом), звезли їх на віддалену ферму на хуторі і встановили там шведське обладнання. Не «беушне» — нове. Майже всі процеси автоматизовано, раціони — науково обгрунтовані. Антон Іванович хоче добитися, щоб високі надої були протягом усього року.

Знаємо про високі надої у Швеції, Німеччині, але і наші кращі корівки, якщо їх належно годувати й доглядати, також на рекорди здатні. «Шведська» ферма Іванівки, де утримується 120 голів, має непогану перспективу, бо підростає прекрасний молодняк.

Зізнаюсь, давно не бачила такої породистої худоби. Частіше випадало спостерігати, як навесні у деяких господарствах піднімали корівок на мотузках, щоб вигнати на пасовище. Подібну картину тутешнім тваринникам навіть важко уявити, бо вся велика рогата худоба, якої нині в «Іванівському» понад 1,5 тис., сита й доглянута. Її поголів'я, як і поголів'я свиней, щомісяця зростає.

Білика, звичайно, не задовольняють теперішні ціни на молоко, м'ясо, зерно. Але він намагається і з ними виживати. Його робочий день починається з того, що наводить довідки про заводи, які за взяту сільгосппродукцію не поспішають вчасно розрахуватися. Хоча ті, хто працює з «Іванівським», знають: такі «жарти» з ним не пройдуть.

Запитую Антона Івановича, чи не «кидали» його. Каже, що чує «кидайл» на віддалі. Й вони, значить, що Білик в авантюри не встряє, обминають Іванівку. Але як бути, коли «кидайлами» стають люди, котрих знав десятки років?

Якось він уклав договір з білорусами. Приїхали вони по цукор, а його на Хоростківському цукровому заводі, де мав зберігатися, не виявилося. Антон Іванович каже, що було так соромно перед «сябрами» — не передати. Вибивав він той цукор з нових власників заводу довго, але таки повернули.

І ніхто йому в тій ситуації не міг чи не хотів допомогти, в тому числі і влада. Тож покладається тільки на себе.

Багатий Білик не матеріальними статками, а трьома доньками, шістьма онуками і правнучкою. Каже, що доньки вступали до вузів по кілька разів, вперто йшли до своєї мети самі. Він, звичайно, міг їм допомогти, зблиснути, де треба, орденами й медалями, скористатися авторитетом, але ніколи цього не робив. Деколи й картав себе, а вийшло на краще: дочки виросли самостійними, наполегливими, шанують батька-матір.

Білик веде «Іванівське» між рифами аграрних реформ, керуючись не так указами згори, як селянською мудрістю і багаторічним досвідом. На Великдень Антонові Івановичу виповнилося 68. 31 з них він очолює господарство в Іванівці. Не раз воно трансформувалося за цей час, особливо в останні роки, але завжди було на видноті. Виділялося у часи колгоспні навіть серед сильних господарств, а тепер, коли у реформованих селах розор, приватно-орендному підприємству «Іванівське» немає рівних у районі. Та що в районі —в області подібні господарства можна перелічити на пальцях однієї руки.

Фото Василя БУРМИ.

Він ішов на випередження, коли створив товариство власників земельних і майнових паїв. Вже тоді його працівники знали свою частку в загальному майні, розміри земельного паю. І відсоток за паї тут почали платити ще до президентського указу. І нині Білик, мабуть, випереджає час, коли господарство викуповує в селян майнові паї. «Іванівське» вже придбало їх на 900 тисяч гривень, і за два роки цей процес планується завершити.

У багатьох селах люди досі з боєм вибивають свою частку майна, розбирають ферми, токи, щоб забрати с в о є. Тут, навпаки, віддають до спільноти, бо вірять Антону Івановичу. За всі роки реформувань-потрясінь лише троє осіб забрали свої частки, щоб господарювати самостійно. А більшість вирішила: від добра добра не шукають. Антон Іванович згадує, як після чергових зборів підійшов до нього комбайнер і сказав: «Навіщо мені та земля? За нею світа білого не бачитиму».

Про Антона Білика я багато чула, але вперше побачила його на одній з нарад, де селяни домовлялися з цукровиками про умови подальшої співпраці. Ситуація була напружена: одні перекрикували інших, намагаючись довести своє. А Білик заговорив тихим голосом — і всі враз умовкли. Говорив виважено, аргументовано. Закінчилися переговори результативно.

Питаю Антона Івановича: невже він ніколи не підвищує голос? За стільки років головування, мабуть, усяке було. Він лиш усміхнувся. Потім про це ж запитала доярку Марію Качмар. «Він коли зауваження тихим голосом зробить, — відповіла, — і то крізь землю провалитися хочеться, а якби ще крикнув...»

«Скупий», — казали про Білика ще в «ті» часи. Погодувати — погодує, а в машину ніколи нічого не покладе. А чому мав це робити? Громадське добро він не розтринькував колись, а тепер і поготів. Мільйон, кажуть, починається з копійки. А «Іванівське» — мільйонер традиційний. Колись — карбованцевий, тепер — у національній валюті. Більше двох мільйонів гривень чистого прибутку за 2002 рік. Жодної гривні кредиту за всі ці роки тут не брали. А ще «Іванівське» утримує чималу соціальну сферу в селі, допомагає продуктами сільській лікарні в Ілавчому. Та головне — підтримує селян і в радості, і в печалі.

Антон Іванович зізнається, що найважче для нього — звільнити людину. Хоч намагається цього уникати, а здебільшого робить навпаки — набирає. У господарстві нині трудиться 338 селян.

Про таких, як Білик, кажуть: останній з могікан. Бо на зміну їм приходить нове покоління господарників: жорстке, прагматичне. Не скажу, що гірше, — інше. Навряд чи не спатимуть вони ночами перед тим, як звільнити людину. Тому й хочеться сказати:

— Тримайтеся, Антоне Івановичу! І дай Боже вам здоров'я!

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

На знімку: Антон Білик на «шведській» фермі.

ВРОЖАЙ-2003

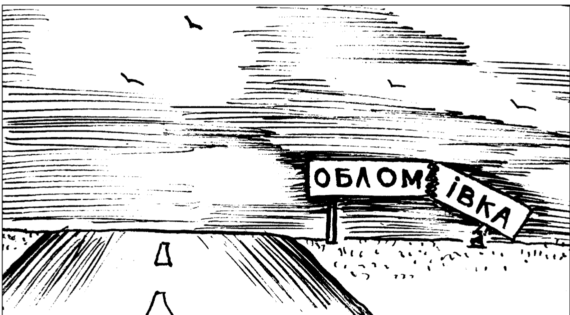
Пожнемо щедрі... збитки

Лише на чверть запланованого районного коровою залишається розраховувати хліборобам Генічеського району Херсонщини. Немилосердна спека «дістала» грунт на глибині понад 60 сантиметрів.

Не кращий стан полів і в інших районах.

— З осені старалися якомога більше посіяти, — каже Віктор Таранов, голова держадміністрації Скадовського району, де завжди збирали щедрі врожаї зернових, — тепер бачимо, що пожнемо збитки.

Тим часом, як відзначили учасники обласної наради з питань меліорації земель, 90 відсотків парку зрошувального господарства вже відпрацювали по два—три амортизаційні терміни, а капітальний ремонт техніки останній раз було профінансовано 10 років тому.

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

Зцілює зело, що на своїй землі росло

ПЕРЕРОБКА

Звістку про добровільну відставку Головка-старшого Стара Ушиця сприйняла по-різному. Хтось подумав: нарешті пішов. Адже ще не було такого начальника, який усім подобався б.

Стара Ушиця досі живе ностальгією за «щасливим минулим». Місцевий радгосп лікарських рослин був одним із провідних серед 46 господарств такої галузі в колишньому Союзі. Він переробляв 900 тонн цілющої продукції щороку. Тільки м'ятної олії мали по десять тонн. Купували її й болгари, котрі неабиякі мастаки щодо ароматів.

Потім Староушицький радгосп розколовся надвоє. Колодіївка, до якої треба їхати «через три колгоспи», відокремилася. Нині обидва господарства — у складі консорціуму «Фітотерапія».

— П'ять років тому,— розповів Микола Головко, — хотіли вийти з «Фітотерапії». По десять тисяч гривень із кожного господарства щороку йде «нагору» — на зарплату. А в нас люди не дочекаються навіть мізерної платні. Заборгованість на одного робітника в середньому 500 гривень. Для села це гроші. Якби не домашня живність, за що жили б?

Півтисячі нелегалів поїхало за кордон із Старої Ушиці. І це в основному жінки... Крім робітниць радгоспу, стали заробітчанами учителі, медпрацівники.

Якось у цеху, де жінки пакували в тюки сухі квіти нагідок, гість з Великої Британії попросив зважити пакунок, що їх один за одним робітниці скидали до контейнера. 40 кілограмів — як в аптеці.

— О, леді! — зойкнув жалісливо англієць.

Староушицькі леді звичні бути ваговозами, і тепер вони вергають клунки, каструлі, лежачих старих на благо Італії. В Старій Ушиці вже не виробляють м'ятну олію. І не пакують тепер стільки тюків з нагідками та ромашкою.

— Наша м'ятна лінія працювала на мазуті. Коли мазут коштував копійки, тоді її було вигідно виробляти. Нині один кілограм олії на ринку коштує 12 доларів, а нам обходиться цей кілограм у 17. Якщо підвести газ, лінія могла б бути рентабельною, — міркує Олександр Білецький, агроном переробної бази.

Але труби догнивають у землі, а надії на повернення м'ятних пахощів покидають Ушицю. Пошуки інвесторів за кордоном закінчуються нічим. Немає у Старій Ушиці ні газу, ні аеропорту, ні залізниці. Це, а також непередбачуваність нашої держави, зупиняє тих, хто, уздрівши благодатну наддністровську красу та первозданну чистоту природи, придатну і для вирощування лікарської сировини, і для найкращих курортів, прицмокує язиком. А потім іде, не витягуючи інвестицій із кишені.

Стара Ушиця з усіх сил тримається, засіявши 300 гектарів озимими, зберігши 26 тракторів, шість комбайнів, 17 автомашин, 320 голів великої рогатої худоби. Водночас у відірваній від світу Колодіївці гуляє 800 гектарів землі...

А в Старій Ушиці Головко-старший пішов. На керівній посаді тепер — Головко-молодший, Ігор. Свою директорську біографію починає Ігор Миколайович не з веселої ноти. Але хіба не потрібна в Україні рослинна лікарська продукція? В наших аптеках дорогих закордонних фітопрепаратів, за оцінками фахівців, утричі більше, ніж вітчизняних. А ми ж бо знаємо: зцілює тільки те зело, яке на рідній землі росло.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

Роздуми на аграрному роздоріжжі

ТОЧКА ЗОРУ

Степова річка Кам'янка дала назву селу, що простяглося на прибережній рівнині. Новобудови котеджів утворюють містечко, що потопає навесні у біло-рожевому цвітінні вишень і яблунь. За східною околицею села постали ряди десятків великих корпусів чималого тваринницького комплексу. Далі, у степовій низині, розташувався м'ясопереробний завод. І все це дихає і живе. Враження таке, ніби загальна згубна криза, що прокотилася руйнівним буревієм по країні, обійшла стороною цей благодатний куточок на березі Кам'янки.

Ще зовсім недавно колгосп ім. Енгельса Новопсковського району на Луганщині не з власного бажання змінив назву «колгосп» на «товариство з обмеженою відповідальністю». З цього приводу Іван Запорожець, який понад тридцять років очолював господарство, не без іронії зазначив:

— Для деяких керівників високого рівня колгосп — це червоне полотнище для бика. Щоб не дражнити їх, ми й змінили вивіску. Але це нічого не змінило в житті селян.

Кризові 90-ті увійшли в Кам'янку, як і в інші села країни, тривогою й невизначеністю селянського життя.

Тоді кожні десять господарств України опинилися на межі банкрутства. А колгосп імені Енгельса був серед тих, що трималися ще на плаву.

Іван Запорожець, маючи за плечима солідний досвід головування в цьому ж колгоспі, розумів і усвідомлював неминучість докорінної ломки колгоспно-радгоспного села. Перед ним постала, здавалося б, нездоланна проблема: як зберегти майно, одне з кращих не лише в області господарство?

У пошуках розв'язання проблеми Іван Запорожець виїжджає за кордон, живе в тамтешніх фермерських господарствах, дедалі частіше звертається й до історії українського селянства. І знаходить, на його погляд, єдино правильне рішення, яке необхідно було обговорити на загальних зборах селян.

— Ми створили своєю працею колективне багатство вартістю 50 мільйонів рублів. І нам від цього ні холодно, ні жарко, бо воно не наше. Я пропоную реформувати колективне господарство, яким є наш колгосп, у пайове. Варто з самого початку весь наш прибуток поділити на три однакові частини, — переконував збори Іван Запорожець. — Третина витрачатиметься на розширене відтворення, щоб розвиватися надалі. Друга третина піде на матеріальне заохочення, бо праця має належно оплачуватися. Решта — виплати на ваші дивіденди.

Реформоване господарство тримає на своїх плечах усю соціальну сферу села. А це 150 квартир, середня школа, клуб, дитячий садок, комунальні служби, автобусне сполучення у селі та за його межами. На особливому рахунку тут охорона здоров'я. Капітально відремонтовано й передано лікарні чудовий двоповерховий будинок. На придбання сучасного медичного обладнання, зокрема, апарата ультразвукового дослідження, господарство виділило 250 тисяч гривень.

Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

На тлі низької зарплати в сільському господарстві країни зарплата кам'янських селян у 350—400 гривень вражає. А у тваринників вона сягає і семисот гривень. На оплату майнових паїв і оренди землі господарство вже витратило мільйон гривень. Кожен із 350 пенсіонерів одержав по півтори тисячі гривень —тисячу за оренду землі й п'ятсот на майновий пай. А це солідна прибавка до злиденної державної пенсії. А ті, хто добросовісно все життя трудився в колгоспі, як, наприклад, подружжя Галина та Микола Медкові, одержали по три тисячі гривень і більше.

Самими дивідендами та орендною платою довго ситий не будеш. Рослинництво хоча й давало якийсь прибуток, все-таки головним джерелом коштів залишалися відгодівельний комплекс (близько десяти тисяч бичків) та м'ясопереробний завод, що випускає понад сто видів продукції. Але й це джерело доходу з часом почало помітно міліти. Ціни на продукцію промисловості держава відпустила у вільне плавання, а закупівельні ціни на сільгосппродукцію, зокрема, на м'ясо, залишило на старому рівні. А вартість техніки, газу, електроенергії, пального, запчастин зросла вдесятеро. Для дрібнотоварних виробників це — катастрофа. Вихід — продати худобу за безцінь або відправити під ніж.

Водночас колгосп імені Енгельса, залишивши незайманим відгодівельне поголів'я бичків, на ходу переспеціалізується на виробництво молока, ціни на яке раптом різко підскочили. Вклавши великі інвестиції у створення дійного стада, селяни протягом трьох років збільшують кількість корів з 20 до 2400. Під нове виробництво було підведено сучасну індустріальну базу, що дала можливість підвищити продуктивність праці тваринників до небувалого в області рівня. Один майстер машинного доїння обслуговує сто корів, а в літній період — і по 120. Якщо відгодівля бичків приносила близько двохсот тисяч гривень прибутку, то дійне стадо — 3 мільйони 700 тисяч гривень.

Минулого літа сталося обвальне зниження цін на молоко. Господарства області зазнали величезних збитків — понад півтора мільярда гривень. Товариство з обмеженою відповідальністю імені Енгельса не тільки втрималося на плаву у цій кризовій ситуації, а й отримало на кожному літрі молока сорок копійок прибутку. А реалізують його тут по двадцять тонн щодня, у літній період — і до 30 тонн. Щоб зберегти якість протягом однієї—двох діб, його охолоджують до 2—3 градусів на місцевому молокозаводі, у будівництво якого господарство вклало мільйон гривень. Це привертає оптових покупців, які звикли заготовляти молоко великими партіями — по 20 і більше тонн щодня. Кам'янські тваринники, прилаштувавши своє розпайоване господарство до ринкових умов, виробляє сьогодні 17 відсотків молока, яке одержують всі господарства області.

Доречно навести висловлювання Джона Крістона, племінника і продовжувача справи відомого американського фермера Гарста: «Америку годує не фермер, а великоземельний кооператив». З цим, схоже, давно згодні кам'янські селяни: за ринкових умов виживають лише великоземельні, високотехнологічні пайові господарства. Саме таким є сьогодні товариство з обмеженою відповідальністю імені Енгельса, очолюване досвідченим керівником — Героєм України Іваном Івановичем Запорожцем.

Василь МЕЖИНСЬКИЙ.
Луганська область.

Екзотичні новосели

АЛЬТЕРНАТИВА

Уже пройшли адаптацію на севастопольській землі африканські страуси, які нещодавно з'явилися у невеличкому фермерському господарстві депутата Орлиновської сільради Л. Бичкової. Як і всі мешканці села Родникове Балаклавського району Севастополя, Любов Миколаївна з родиною виживає завдяки підсобному господарству. Перепілки, а їх на сільському обійсті майже 200, постачають родині і дієтичне м'ясо, і яйця з мінімальним вмістом холестерину. Нині ось з'явилися й страуси. Дуся і Гаврюша мають започаткувати страусину ферму. Чотириріччних пташок, що досягли статевої зрілості, Бичковим допомогли придбати друзі з Одеси, які вже освоїли такий екзотичний для України бізнес. М'ясо африканської «корови» дуже дорого коштує за кордоном: оптова закупівля — по 20 доларів за кілограм. Вага цих пташок сягає 136 кг, ріст — 244 см. А одним яйцем можна нагодувати одразу кілька людей — його маса коливається від одного кілограма до півтора.

Страусів набагато вигідніше розводити, ніж свиней. На день одній пташці треба до трьох кілограмів зерна, трави чи сіна. Самець Гаврюша досить агресивний, весь час намагався дзьобнути фотоапарат, а от Дуся — ручна. Вона швидко звикла до своєї нової хазяйки і навіть погодилася попозувати перед фотоапаратом.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.
Севастополь.

Фото автора.

На знімку: страусиха Дуся зі своєю хазяйкою Л. Бичковою.

ПРОГНОЗ

Чи довго крякатиме качка

Не можу стверджувати, що прилавки центрального ринку Полтави завалені птицею, але вибрати є з чого і ціни не надто «кусаються». Курка коштує в середньому 15 гривень, качка —18, гуска—25, індик—45. На «периферії» все значно дешевше, і це, зважте, аж ніяк не в сезон. Отож навіть на мій дилетантський погляд, можна стверджувати, що на осінь вартість такого поживного і дієтичного м'яса не зросте. Повною мірою це підтвердив у розмові й фахівець — генеральний директор обласного об'єднання з птахівництва Володимир Чепурко. Мало того, він ще й запевнив, що ринок буде заповнений не гірше минулорічного.

— На те маємо принаймні два вагомі аргументи. Поперше, реалізація молодняка йде досить жваво, і попит на нього задовольняється сповна. І по-друге, в регіоні значні площі загиблих від негоди озимих пересіяно кормовими культурами, зокрема, ячменем, кукурудзою, просом, соєю. Отже, птиця матиме вдосталь недорогих кормів.

Утім, ще місяць тому прогнози не видавалися рожевими. Затяжна і холодна весна негативно позначилася й на бажанні селян обзавестися курчатами чи то качатами. А інкубаторні станції працювали за графіком, щодоби видаючи їх «на-гора» по кілька десятків тисяч. Отож виникла непередбачувана ситуація з реалізацією молодняка, мало того — реальна загроза його загибелі. Щоб цього не допустити, вистачило здорового глузду й ціни знизити до демпінгових, і значну частину передати в господарства безплатно. Крок хоч і вимушений та продиктований життєвими реаліями, зрештою він істотно сприятиме наповненню ринку вже починаючи з кінця літа, адже селяни муситимуть забити птицю, щоб розрахуватися за натуральну позику.

Тепер сталися зміни на краще. Добовий молодняк йде нарозхват, вже реалізовано більш як два мільйони. Ціни коливаються від 1,5—4 грн. за курча, 2,5—4,5 —каченя, 5—10 — гусеня. Навіть дешевше проти минулого року. Це — в системі облптахооб'єднання, яка налічує 30 інкубаторно-птахівничих станцій, де одночасно можна закласти дев'ять мільйонів яєць і здійснити за сезон чотири такі цикли. Крім того, в регіоні офіційно зареєстровано 60 приватних інкубаторів (напевне, діють і нелегальні), які про свої здобутки звітують не завжди охоче, проте їх участь у наповненні ринку від того не менша. Я особисто знаю одну жіночку-медика, котра облаштувала досить ефективний інкубатор у міській квартирі на п'ятому поверсі! І зиск від того має неабиякий (доньку вивчила у вузі), хоч можете собі уявити, який там стоїть сморід! Та гроші, як кажуть, не пахнуть. Значну кількість молодняка завозять у область і з інших регіонів, а такі флагмани галузі, як Полтавська птахофабрика і птахофабрика «Росія», навіть з-за кордону — елітне поголів'я кращих світових порід. Отже, репродуктивна база достатня. І там, де цю справу поставлено на наукову основу, вона досить вигідна і прибуткова. Як приклад можна навести **досвід Миргородського міжгосподарського інкубаторно-птахівничого господарства**, що дванадцять років тому прийняв «лежаче» Іван Безлунний. У ті часи, коли більшість його колег тицяли пальцем на Київ, мовляв, звідти всі наші біди, він зумів не тільки створити конкурентоспроможне підприємство, а й, по суті, врятувати від загибелі славнозвісну миргородську породу сірих м'ясних гусей. Бо **колись тут раділи і 10 тисячам гусенят за сезон, а минулого року реалізували 76 тисяч за рентабельності 79,8 відсотка. Нині вже продали понад 100 тисяч.** До того ж в усі регіони держави. А доход порахувати нескладно, якщо зауважити, що одне гусеня коштує 10 гривень.

І насамкінець про проблеми, які так чи інакше впливають і на ринок птиці, і на цінову політику. Птахівнича галузь регіону нині зорієнтована переважно на яйценосні породи, що має свої плюси і мінуси. В активі більш-менш помірні ціни на яйця, на цю пору десяток не коштує і двох гривень, а оптовики збирають по дворах по гривні, а то й менше. Проте значну кількість курячого м'яса і завозять — сумнозвісні «стегенця Буша». Практично загублено птахівництво як галузь у реформованих сільгосппідприємствах — його центр перемістився на селянські подвір'я. А це також породжує серйозні проблеми, передусім зоотехнічного забезпечення, селекційної роботи. Власне, птиця дає відчутні прибутки за інтенсивного утримання, чого селянинові просто не добитися. Втім, сякий-такий вал він таки забезпечує. А загалом **інтереси виробника й покупця діаметрально протилежні**. Якщо споживачам чим дешевше, тим краще, то власникам товару —навпаки. Поки що рівноваги і партнерства в їхніх стосунках не спостерігається, хоча обидві сторони чудово розуміють, що діватися їм одне від одного просто нема куди.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

На знімку: на гусиній фермі Миргородського міжрайонного інкубаторно-птахівничого підприємства.

Фото Леонарда НІКОЛАЄНКА.

Юрію Макарову — Авіаносцю і Людині

Журналістською увагою миколаївці не розпещені. За часів Союзу про місто, що працювало на «оборонку», писали скупо. А нині всією своєю історією воно якось не вписалося в кон'юнктуру риторику повалень. Занадто велике для такої метушні майстрове місто-корабел. Занадто масштабні особистості його патріархів — від Потьомкіна до Макарова. Один — родоначальник Чорноморського флоту Російської імперії. Другому довелося бути архітектором апофеозу та свідком краху і флоту, й імперії.

Фото із сімейного альбому.

Рік тому не стало Юрія Івановича Макарова. Залишилися «пароходы, строчки и другие долгие дела».

Не хочеться грішити надмірним пафосом, але Макаров — Особистість така неординарна, що навіть простий перелік цих «долгих дел» не вмістився б у одній статті. Він усе життя якось невгамовно будував. Авіаносці — це зрозуміло. Сама його біографія переплелася з їхнім народженням. Але були ще теплі вагончики для виноградарів, аби могли вони зігрітися, коли обрізають на морозі лозу. Були громади цехів і сотні будинків на Намиві (мікрорайон Миколаєва), та й саму намивну територію мікрорайону придумав він. Нині тут — сквер імені Макарова. Лікарні, школи, дитячі садки, спортивні комплекси, бази відпочинку та обладнання для вітчизняних цукрозаводів... І ще багато й багато чого. Здавалося, він передчував крах флоту і поспішав допомогти землякам пережити майбутні лихі часи.

Сам Макаров розповів про це в чудовій і чесній книжці «Авіаносець»: **«Ці рядки слугуватимуть людям десятиріччя, а можливо, і століття за будь-якого ладу»**. Він розумів, що без людей кораблі не живуть. І будував тваринницькі ферми, щоб заводчанам було ситно. Інакше завод не матиме робочих кадрів. «Не буде і самих суднобудівних заводів, — пише він. — Праця суднобудівника важка і вимагає високої кваліфікації. Чим ми так зацікавлювали робітників, особливо молодих? Житлом, дитячими садками, піонерськими таборами, базами відпочинку. Навіть господарі-капіталісти все це мають на аналогічних виробництвах.

Суднобудування — така галузь, яку завжди можна використати там, де жодна інша не спрацює. Приміром, Чорноморський суднобудівний завод виготовляв доменні печі для Магнітки, металоконструкції Дніпрогесу і Московського метрополітену. Пускові шахти стратегічних ракет теж робив наш завод. А чого варте переоснащення цукрових заводів! І перший супутник, і політ Гагаріна не обійшлися без Чорноморського заводу... (До речі, Юрій Іванович — один із трьох людей у колишньому Союзі, нагороджений медаллю «За освоєння космосу».)

То чи треба втрачати такі можливості Україні? Схоже, що після таких втрат можна втратити і суверенітет. Ось так обернуться дитячі садки, панове політики».

Загалом, на сторінках «Авіаносця» Юрій Іванович розмірковує про багато чого, про злободенне. Читаєш, немов бесідуєш із Втаємничиним, наприклад, про те, що великі держави не мають географічних кордонів. Їхні території переміщуються на авіаносцях морями й океанами до будь-якої точки планети. «Авраами Лінкольни» захищають національні інтереси на Фолклендах, у Перській затоці, в Югославії, Іраку:

«Кожного разу авіаносні з'єднання — це цебер води на сторони, що конфліктують, навіть якщо вони не застосовують зброю, а лише здійснюють «військову присутність» і тим локалізують чи припиняють конфлікт. Без авіаносців виконати ці функції неможливо. Останнім часом не лише японці, а й багато європейських країн ведуть промисел лососевих і крабів в унікальному за продуктивністю внутрішньому російському Охотському морі. Подумайте, чи можливе таке на тихоокеанському узбережжі США і Канади і чому?

Хіба не метушня з розподілом Чорноморського флоту і фактична його відсутність у морі дали можливість Румунії порушити питання про острів Зміїний? Річ тут не в кількох гектарах суходолу. Подивіться на навігаційні карти. На них нанесено державний кордон України — коло радіусом 12,5 морських милі з центром на Зміїному. Це наші територіальні води. Вочевидь, кордони економічної зони можна окреслити більшим радіусом. Половина північно-західного регіону Чорного моря потрапляє до цього кола, а це перспективний нафтоносний район. Певно, Румунія більш морська держава, ніж Україна».

Є в книжці Макарова слова майже пророчі:

«Океанський флот — прерогатива великих держав, до яких ані Росія, ані тим паче Україна не належать і ще десятиліття не належатимуть... Державних людей ні в Росії, ні в Україні не виявилося... Ще служить у Росії замовлення 105 (авіаносець «Адмирал флота Советского Союза Кузнецов»), але це не має жодного значення, чи є він, чи немає. Ніхто його не вдосконалюватиме, ніхто не створюватиме авіацію для одного корабля, думаю, що і серйозно ремонтувати його ніхто не стане. Навіть підтримувати пілотів палубної авіації в льотній готовності на одному кораблі неможливо, тому корабель помре».

Юрій Іванович завжди вважав, що йому в житті пощастило. Пощастило стати директором відомого всьому світові Чорноморського суднобудівного заводу (хоча кому пощастило — це питання). Пощастило, бо його директорство збіглося зі створенням першого радянського авіаносця. Саме авіаносця з літаками горизонтального злету та посадкою. Але йому випало важке випробування побачити їхню загибель.

«Після розвалу СРСР на завод 1993 року прибули прем'єри Росії та України Віктор Степанович Черномирдін і Леонід Данилович Кучма з віце-прем'єрами і міністрами. Були і спостерігачі від президентів — Плющ і Шахрай. Розглядали питання добудови авіаносця «Варяг» (заводський № 106). Нарада розпочалася з обговорення умов передавання корабля Росії. Я доповів, що готовність корабля 70 відсотків і що ця готовність Військово-Морським Флотом оплачена, гроші отримано заводом, тому можна говорити про оплату 30 відсотків готовності, що залишилися, якщо корабель добудовуватиметься. Це і буде ціною корабля, якщо вже Україна вирішила продати його Росії. Українська сторона з цим не погодилася, вважаючи, що Росія має заплатити повну вартість корабля.

Але все це були пусті балачки, бо основним було питання — чи можна добудувати корабель? Я чітко відповів, що в умовах розвалу країни, коли в колишніх республіках, зокрема і в Росії, перестали існувати багато які виробництва, науково-дослідні і проектні організації, припинилося їхнє фінансування, добудувати такий корабель, і не просто добудувати, а довести до боєздатного стану, неможливо.

Мене почали повчати, як це можна зробити. Плющ почав розповідати, що заводи ВПК узагалі легко жили, працювати розучилися, не те що сільське господарство. Я відповів йому, що хоч він і Голова Верховної Ради, але на цьому заводі за таку демагогію можна заробити. Він замовк на півслові.

Але повчання і торг тривали, і Генерального директора, технаря вищої проби, конструктора від Бога «довели до кипіння». Я «озвірів» і, коли обидва прем'єри поставили мені запитання, що потрібно заводу, щоб добудувати корабель, відповів: «Радянський Союз, ЦК, Держплан, ВПК і дев'ять оборонних міністерств». Усі, зрештою, зрозуміли, що добудувати корабель в умовах розвалу країни неможливо. Його могла створити лише велика держава, котрої не стало. Кучма був незадоволений. Черномирдін подякував за об'єктивність».

«Варяг» дістався Україні. І ще майже сім років у верхах вирішували, що з ним робити: чи на металобрухт порізати, чи продати кому-небудь. Врешті-решт, «Варяг» продали Китаю, начебто під розважальний комплекс. Заводчани проводжали корабель у скорботному мовчанні.

Юрій Іванович Макаров не надовго пережив свій останній авіаносець.

А минулого року в Миколаєві побував Андрій Вознесенський. Він зустрічався з корабелами і був вражений історією «Варяга». Авіаносцю, Корабелу, Миколаєвцю, Епосі присвятив він вірш-реквієм.

Годы муки, работы годы,
слезы, смешанные с трудом
Николаевского завода
продают на металлолом.

Корабел — человек железный.
Неоплаченная сползла
по небритой щеке, как лезвие,
металлическая слеза.

Корабел — не сентиментален,
просто хватит стакан, скорбя.
Но найдет металлоискатель
в сердце унцию корабля.

Металлолом

Знаю, Родине нужны средства.
Но ни златом, ни серебром
не оплатишь кусочки сердца,
превращенного в металлолом!

Я хочу, чтобы нас простила
сдуру проданная в бардак
николаевская Россия
и святитель ее «Варяг».

Чья вина? Я тру переносицу.
Снится мне: самолеты в ряд,
взмыв с китайского авианосца,
К Николаеву полетят.

На Лимане луна, как клавиши.
А сама кругла, как печать.
Всем прощаете, николаевичи,
только рано еще прощать.

Юрій Макаров минуле пробачив. Пробачив і звернувся до майбутнього зі сторінок «Авіаносця»: **«Можливо, наш досвід знадобиться під час створення інших складних кораблів чи морських споруд, а можливо, країна колись повернеться до авіаносців».**

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

Із досьє «ГУ»

МАКАРОВ Юрій Іванович народився 1934 року в Кременчуці Полтавської області. Суднобудівник, дійсний член Академії інженерних наук України. 1958-го закінчив Миколаївський кораблебудівний інститут, працював на ЧСЗ помічником майстра, майстром, будівником суден, старшим будівником, заступником головного конструктора з будування траулерів, головним інженером, а з 1979-го по 1994 рік — генеральний директор ЧСЗ. За участі Макарова і під його керівництвом побудовано сотні суден — цивільних, науково-дослідних, рибопромислових, військових (зокрема, крейсери, що мають на борту літаки: «Адмирал Флота Советского Союза Кузнецов», «Баку», «Новороссийск»). За роки його директорства здійснено комплексну реконструкцію заводу, яка дала можливість останньому стати унікальним підприємством суднобудівно-машинобудівного типу, що має велику автономність, можливість будувати судна, виробляти продукцію суднового машинобудування, металургії, сільськогосподарського призначення. Нагороджений медалями «За освоєння космосу», «300 років російському флоту» «До 100-річчя адмірала Кузнецова», удостоєний звання «Почесний громадянин міста Миколаєва». Нагороджений орденами Трудового Червоного Прапора, Жовтневої Революції, орденом «За заслуги» III ступеня. Майстер спорту з вітрильного спорту, чемпіон світу з вітрильного спорту. Автор книги «Авіаносець», виданої 1997 року в Миколаєві та перевиданої 1999 року в Москві.

Олімпіади з азербайджанської мови

У Міжрегіональній Академії управління персоналом відбулася перша Всеукраїнська учнівська олімпіада з азербайджанської мови, присвячена 80-річчю Президента Азербайджанської Республіки Гейдара Алієва. Кращих знавців азербайджанської мови серед учнів вітчизняних загальноосвітніх навчальних закладів приймав Українсько-Азербайджанський інститут соціальних наук і міжнародних відносин імені Гейдара Алієва, який входить до структури Президентського університету МАУП.

Журі олімпіади очолив Надзвичайний і Повноважний Посол Азербайджанської Республіки в Україні Талят Алієв. Серед членів журі — доцент кафедри сходознавства Київського національного університету імені Т. Шевченка Ферхад Туранли, директор Азербайджанської недільної школи міста Харкова Бахар Насибова, представники Посольства Азербайджанської Республіки в Україні.

Кращі знання азербайджанської мови продемонстрували: серед школярів 6—8 класів — Нармін Садигова із школи № 159 міста Києва, а серед учнів 9—11 класів — її старша сестра Тарана Садигова, яка навчається в Київській школі № 57.

А 13 травня підбито підсумки II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з азербайджанської мови. Переможцями фінальних змагань стали Абдулаєва Нателла (Харківський державний педуніверситет імені Г. Сковороди) — перше місце, Агамамедов Рашид Юнус огли (Академія пожежної безпеки України, Харків) — друге місце, Гулієв Турал Усуб огли (Харківський державний медуніверситет) — третє місце.

У командній першості кращими були команди Харківського державного медуніверситету, Академії пожежної безпеки України (Харків) та Київського національного університету імені Т. Шевченка.

Переможцям та учасникам олімпіади вручено дипломи і цінні подарунки від Посольства Азербайджанської Республіки та Конгресу азербайджанців в Україні. А згідно з наказом президента МАУП Георгія Щокіна призери олімпіади можуть стати студентами МАУП без вступних іспитів з наданням десятивідсоткової знижки на весь термін навчання.

— В Україні проживає багатотисячна азербайджанська діаспора, а в Азербайджані — не менш численна українська, — зазначив заступник голови Міллі Меджлісу Зіяфат Аскеров під час нагородження переможців олімпіади. — Наступного року олімпіада з української мови відбудеться в Азербайджані. Вивчення мов є важливим чинником взаєморозуміння, довіри, укріплення міжнаціональних зв'язків народів, які мають давню історію.

На знімку: переможці студентської олімпіади.

Лікування «музикою» Вівальді

Дніпропетровські медики Валерій Школьник і Олексій Погорєлов відкрили і запатентували новий метод лікування великої кількості недуг. Називається цей метод нейроритмокорекція.

Ваш мозок чують

Чи доводилося вам чути, як функціонує, пульсує і постійно «музичить» людський мозок?

Нам оце вперше в житті пощастило почути. Тихо-тихо лунала якась дивна мелодія. Вона не була чарівна, але й не була схожа на жодну іншу, яку коли-небудь чули раніше. Мов чийсь новий, трохи незвичний і ще незнайомий музичний твір. А відбувалося це прослуховування в лабораторії доктора медичних наук, професора і завідувача кафедри неврології Дніпропетровської медичної академії, заслуженого лікаря України Валерія Школьника.

— Якщо кардіолог прослуховує серце, пульмонолог — легені, — пояснював нам тим часом Валерій Маркович, — то я давно, вже мало не тридцять років тому, поставив собі питання, а чи не можна прослуховувати й людський мозок? І ось — результат...

У природі, розповідає сьогодні Валерій Маркович, не залишилося досі чогось загадковішого і настільки не вивченого до кінця, ніж мозок людини. Але достеменно відомо, і давно, що мозок людини постійно генерує електричну енергію. Людина доти й живе та залишається особистістю й індивідумом, поки її мозок виробляє суто свій енергетичний потенціал. Він у кожного з нас глибоко індивідуальний, як, скажімо, індивідуальні та неповторні відбитки пальців. Але відбитки пучок можна пересадити, а електричну активність мозку не можна ні змінити, ні перенакшити.

Мало того, практично всі функції центральної нервової системи ритмічно організовані її енергетичною генерацією. Дякуючи останній в кожному з нас ніби безупинно працює своєрідний біологічний годинник. «Маятник» якого за дуже упорядкованим рухом усіх наших емоцій і усього нашого фізичного та розумового існування відміряє «час» від дитинства і молодості до зрілості, старості і смерті. І що ж відбувається з біоенергетичною ритмікою та загалом «механізмом обліку» відведеного кожному часу, коли ми ростемо, досягаємо розквіту сил, а потім поступово і «зношуємося»? Зрозуміло, що на другому етапі ритм порушується. З'являються перебої і перепади, дисритмія і дисгармонія. Таке відбувається й тоді, коли в будь-якому віці, в тому числі і молодому чи зрілому, людина на щось хворіє. Якщо погано запрацює якийсь один орган, це означає, що насамперед «забарахлив» біоенергетичний ритм на тій ділянці мозку, яка за цей орган «відповідає». Ще серйозніші справи з нервовими захворюваннями. Пропадання здорового сну, всілякі невротичні прояви й депресії, хронічні стреси та неврози, вегетосудинна дистонія й особливо дитячий церебральний параліч та епілепсії — все це недуги, котрі одразу негативно позначаються на ритмічності енергетичної генерації мозку. Як і в разі тяжких наслідків після інсультів, черепно-мозкових травм та елементарної втоми від фізичних, нервових і психічних перевантажень. Як і, коли хочете знати, в разі передчасного старіння від брудної екології, дискомфортних умов життя і неякісного харчування...

— Отож бодай з метою діагностики або й упередженого та профілактичного знешкодження багатьох захворювань, — каже Валерій Школьник, — у мене свого часу й виник намір навчитися прослуховувати біоенергетичний ритм людського мозку. Я тоді сповна ще й не уявляв, які за цим можливості відкриються...

Як народжуються звуки

А далі Валерій Маркович розповідає таке. Мозок, як і будь-яке інше джерело електричної енергії, генерує її періодичність-частоту, котру можна виміряти герцами. Звуки ж оточуючого середовища, гомін лісів чи шелест трав, шум моря й завивання вітру, наші з вами голоси, нарешті звичайна музика — це теж частоти в герцах. І коли Школьнику, кафедра якого придбала досить сучасне обладнання, вдалося таки записати частоту мозку, він одразу збагнув, що це — музика. Залишалося тільки покласти її на ноти. Звернувся до музикантів-професіоналів, і ті зробили неможливе — біоенергетичну ритміку «сірої речовини» подали у вигляді партитури музичного твору. Який у кожного справді свій. У цілком здорових людей — гармонійний, мелодійний, навіть красивий, а у хворих — з «фальшивими» фрагментами дисгармонії. У геть недужих, що страждають від багатьох захворювань, — і зовсім «зіпсовані», неритмічні твори.

Хвора і здорова мелодії

— А винахід нового методу лікування нейроритмокорекцією почався з того, — розповідає Валерій Школьник, — що я мав необережність принести на прослуховування студентам записи «музики» людського мозку. Як мозку здорових людей, так, для порівняння, і хворих. І ось, поки звучали акустичні варіанти біоенергетичної ритміки мозку хворих, особливо тих, хто страждає на тяжкі психічні недуги, раз, а потім і вдруге кільком студентам в аудиторії раптом ставало кепсько. Вони почувалися дискомфортно. Я одразу припинив такі практичні заняття, бо зрозумів, що все це не випадково. Я зрозумів, що «хвора» музика вочевидь негативно впливає на самопочуття навіть зовсім молодих та дужих людей...

У такому разі «здорова» має, навпаки, впливати позитивно, хіба не так? Для вченого це відкриття і шанс. А що саме так, підтвердили вже перші досліди та експерименти, проведені Валерієм Школьником і його асистентом, кандидатом медичних наук Олексієм Погорєловим. Адже людський слух теж, до речі, унікальний витвір живої природи. Він уловлює герци всіх тих звуків і шумів, котрі нас оточують у квартирі, на вулиці, в лісі чи степу, на березі річки або моря. І голоси людей, їх відтінки та нюанси. Але наш слух не просто все це вловлює. Він ще й «перекладає» почуте на біоритміку центральної нервової системи, і передусім на енергетичну біоритміку мозку. Інакше ми не сприймали і не засвоювали, не розуміли б того, що чуємо. Як і не насолоджувалися б щебетанням птахів чи, скажімо, співом Софії Ротару або симфонією Бетховена, органними творами Баха... То через слух можна, зрозумів професор Школьник, змушувати мозок повертати собі винятково здоровий енергетичний біоритм, пошкоджений чи деформований, уражений відновлювати до звичного для нього. Це буде своєрідний психотерапевтичний вплив на центральну нервову систему, аби вона самостійно регулювала, коригувала амплітудно-частотні характеристики власної енергетичної активності, поновлювала ті, які їй і були притаманні від народження.

Щоб ви тепер краще збагнули сутність відкриття Школьником та Погорєловим методу лікування нейроритмокорекцією, пояснимо його на конкретному прикладі. Колишній «чорнобилець» страждав на тяжкий нервовий розлад. На кафедрі Валерія Школьника записали електроенцефалографію його мозку. Яку опрацювали, перетворивши сигнали біоелектричних потенціалів на музику. Спектр ритмічної активності мозку чоловіка справді виявився з численними фрагментами патологічних порушень і відхилень. То їх скрупульозно й вилучили — вичистили — із запису. Відтак залишили тільки «здорову» фонограму. А потім хворого запитали, яку він музику полюбляє? Класичну? Шопена, Вагнера чи Моцарта? Будь-яку хай вибирає — аби вона йому подобалася. Чи буде це джаз або естрадна пісня, віолончель, скрипка чи гітара — різниці немає. Байдуже і в чиєму виконанні. Хоч Шаляпін, а хоч і Шуфутинський. Далі на замовлені хворим і записані на аудіоплівки художні музичні твори «поклали» очищену, здорову фонограму біоенергетичної ритміки його власного мозку. Сумістили, ясніше кажучи, два записи в один. Перший, на якому справжня музика, звучить на повну потужність, а другий наче прихований. Тричі на тиждень — по півтори години на день — у спеціальному ізольованому від зовнішніх звуків приміщенні хворий наодинці з собою через стереонавушники слухав свою улюблену музику. Насолоджувався нею, відпочивав, згадував усе, що було хорошого в його житті, мріяв про майбутнє...

Та який, поцікавитеся ви, результат? Уже через тиждень самопочуття пацієнта стало поліпшуватися. Через два — повернулися настрій і бадьорість, упевненість у собі. Хворий відчув незвичний для себе чи просто забутий емоційний оптимізм. За місяць симптоми боязні, переживань за своє здоров'я щезли зовсім. За два місяці пропали й ті нервові кризи, від яких колишній «чорнобилець» ще недавно потерпав мало не щоночі. І коли в лабораторії Валерія Школьника повторно «зняли» енцефалограму енергетичної активності його мозку, з'ясувалося, що від ушкоджених фрагментів і сліду не лишилося.

Нас заведено на 150 років

Неважко здогадатися: метод лікування нейроритмокорекцією — безмедикаментозний і розрахований винятково на мобілізацію потенціалу мозку та всієї нервової системи хворого на відновлення власної біоенергетичної ритміки у здоровому вигляді. Тут жодна «пересадка» не зарадить, тут мозок сам повертається до тих коливань своєї активності, якими «закодувала» його природа. Судячи з усього, біологічний «годинник» кожного з нас «заведено» на 120 — 150 літ. Оце стільки мозок насправді здатен підтримувати свій «маятник», щоб і весь організм та його нервова система працювали «справно». Хоча геронтологи стверджують, що цілком імовірно і набагато довше «відкласти» старість...

Утім, досить просто прожити здоровим відведений кожному час на цій землі. Тому нейроритмокорекційні «процедури» варто рекомендувати всім. Періодичний профілактичний «ремонт» мелодії свого мозку необхідний, як необхідний будь-який оздоровчий «ремонт». Може, навіть насамперед він потрібен мозку. Бо поки він, повторюємо, проявляє свою енергетичну активність, доти ми й живемо. Інша річ, що метод непростий, доволі обтяжливий і суто індивідуальний. Це тривала і копітка робота з кожним особисто. З тих причин, що спершу пацієнт потребує глибокого персонального обстеження «біомузики» кори його головного мозку. А далі — і пильного виявлення «слабких місць» та їх вилучення з фонограм. Тільки після цього можливе створення індивідуальних лікувальних аудіокасет та лазерних дисків..

Кому не пізно, той має, правда, шанс уникнути надмірних витрат. Гадаєте, людство марно придумало і скільки існує, стільки творить прекрасну та чарівну музику? Слухайте її якщо не щодня, то кілька разів на тиждень, насолоджуйтеся мелодіями і гарними піснями, і це буде неабияка гарантія того, що ваш мозок менше та рідше збиватиметься зі свого ритму. Валерій Школьник, справді блискучий медик і науковець, однозначно прогнозує, що вже незабаром настануть часи, коли спеціальність «музичного терапевта» — нейроритмокоректора — буде в нас такою само поширеною та затребуваною, як і спеціальність звичайних дільничних терапевтів. Цей «нетрадиційний» напрям у сучасній українській медицині вже, власне, розвивається.

Микола НЕЧИПОРЕНКО; Анатолій ПОНОМАРЕНКО.

Дніпропетровськ.

■ ■ ■

Поки звучали акустичні варіанти біоенергетичної ритміки мозку хворих, особливо тих, хто страждає на тяжкі психічні недуги, раз, а потім і вдруге кільком студентам в аудиторії раптом ставало кепсько

■

ТЕОРЕМИ БУТТЯ

«Не подумайте, що ми жебраки»

Два діди у смушевих шапках співали на прибазарному майдані. Один, старший, з ціпком у руках і сивими вусами, виводив «Діброво зелена, озовись до мене, Озовись до мене вся моя родина...» Другий, у вишитій сорочці, грав на баяні й підспівував басом. У постатях старих, у їх тужливому співі було щось таке щемне, що змушувало багатьох перехожих хоч на хвильку зупинятися.

«Чуєш, як співають козаки?» — мовила літня жінка, що вела за руку малого внука.

«То не козаки співають. То плаче Україна, — обізвалася друга. — Наша нещасна, бідна Україна...»

«До чого довели народ — старі жебракують, діти голодують, ех!» — махнув рукою кремезний чоловік, що поспішав з важкою поклажею на базар.

...Співаки дозволили себе сфотографувати. Ми познайомилися. Сивовусого соліста звали Михайлом Івановичем Потапенком. Його напарника-баяніста — Володимиром Михайловичем Карпенком. Обоє прожили довге трудове життя. Михайло Іванович рано осиротів. Колгоспна праця почалася в нього з тринадцяти літ. Зазнав поневірянь у післявоєнні роки. Особливо в голодний 1947-й. Коли підріс, голова колгоспу доручив йому завідувати клубом. Співав хлопець найкраще в селі. Несподівано прийшла до нього біда — почав втрачати зір. Переїхав до міста і працював у клубі товариства сліпих. Не раз був лауреатом республіканських фестивалів і конкурсів самодіяльних артистів. Посилали його навчатися до консерваторії, та не пустили нестатки.

Володимир Михайлович трудився на різних підприємствах обласного центру. Найбільшим його захопленням у житті була пісня. Він брав активну участь в аматорських співочих колективах. Сам писав вірші та музику. І нині не полишає цю справу. Його пісню «Україно кохана моя» виконує на вулицях і майданах міста Михайло Іванович. Та так, що дехто зі слухачів не соромиться своїх сліз.

— Якось ми співали «Молитву за Україну», — поділився сивочолий ветеран. — Мені тоді було особливо тяжко на душі і це, мабуть, позначилося на тембрі мого голосу. До нас підійшов гурт жінок. Судячи з їх говірки, вони були із Західної України. Старша, а за нею й молодші стали навколішки і молилися, слухаючи пісню...

— Але не подумайте, що ми жебраки, — додав Володимир Михайлович. — Ми співаємо українських народних пісень для людей. Тепер важко почути пісню рідною мовою по радіо чи по телебаченню... Ось ми й заповнюємо прогалину. Якщо народу подобається — дякують нам копійкою-другою. Для нас це неабияка підмога. Михайло Іванович — інвалід першої групи із зору. А пенсії не вистачає навіть на ліки...

Я попрощалася з народними артистами. «Чому, Україно, сумуєш?» — линуло услід над майданом. Люди поспішали на базар. Яскрава реклама закликала до кінотеатру на мюзикл «Чикаго»...

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На знімку: співають побратими Михайло Потапенко та Володимир Карпенко.

Фото автора.

«Кордони розділили не тільки держави, а й сім'ї...»

— заявив в інтерв'ю кореспондентові «Голосу України» голова Комітету у справах СНД Ради Федерації Росії Вадим Густов

— Вадиме Анатолійовичу, як ви гадаєте, двосторонні відносини між країнами Співдружності почали домінувати після київського саміту глав держав СНД?

— Справді, на пострадянському просторі є багато регіональних організацій: союз «Росія—Білорусь», «ЄврАзЕс», «ГУУАМ», «четвірка» — Росія, Білорусь, Казахстан, Україна. Але це не означає, що країни Співдружності не мають спільних проблем, таких, як митні, тарифні, торговельні, екологічні тощо. Економіка колишнього СРСР розвивалася за жорсткими правилами і в багатьох галузях мала замкнений цикл виробництва. Сьогодні йде складний процес пошуку оптимальних форм співробітництва, в яких буде узгоджено інтереси країн СНД.

Більшість країн Співдружності проводять активну політику інтеграції в європейське співтовариство. Звісно, виникають суперечності, суть яких у тім, що деякі країни бажають самостійно увійти в Європу. А думка Росії — цей процес потрібно максимально узгодити, зважаючи на інтереси СНД, передусім економічні.

— Очевидно, історичне завдання СНД полягало в тому, щоб відбулося цивілізоване розлучення колишніх республік?

— Я не вважаю, що СНД як регіональна організація себе вичерпала. Адже періодично зустрічаються президенти Співдружності й обговорюють важливі проблеми, без розв'язання яких і сьогодні страждатимуть мільйони людей. Але водночас вважаю, що на пострадянському просторі створити структуру, близьку до ЄС, неможливо. Такі країни, як Туркменія, Узбекистан заявили, що вони самодостатні, проводять самостійну економічну політику і не бажають інтегруватися. Проте багато країн жорстко виступають проти створення наднаціональних органів, яким держави — учасниці СНД — могли б передати якісь повноваження. А я вважаю, що іншого варіанта керування механізмами економічного співробітництва просто немає. Наприклад, в ЄС створено і законодавчі, і виконавчі, і судові органи. Навіть прийнято єдину валюту — євро.

Сьогодні голова глав держав — Президент України Леонід Кучма. Він іще на саміті в Кишиневі виступив з програмою реформування СНД. Це дуже жорсткий і реалістичний план, але його реалізація зажадає розв'язання багатьох проблем.

— Мабуть, одна з основних проблем життєдіяльності СНД — це створення зони вільної торгівлі (ЗВТ)?

— Проблема в одному, це — позиція офіційного Києва. Україна наполягає створити ЗВТ «без вилучень». Але в такому разі Росія втрачає надходжень до бюджету майже 700 мільйонів доларів на рік. Може, на створення ЗВТ «по-українському» і можна було піти, але всі зовнішньополітичні пріоритети України — це входження до економічної зони ЄС. Але якщо українські державні чиновники вирішили так, то їм слід пам'ятати, що з Росією в України будуть геть інші правила економічного співробітництва, де максимально буде враховано інтереси Москви. Наприклад, на мою думку, вступати до СОТ країнам СНД потрібно, узгодивши інтереси одне одного. Якщо в Україні буде більш пільговий режим ввезення товарів з Європи, то це вдарить по виробникам у Білорусі, Росії.

— Розкажіть про діяльність вашого комітету в Раді Федерації.

— Ми займаємося законодавчим забезпеченням багатосторонніх і двосторонніх відносин країн Співдружності. Наприклад, ми створили з Україною двосторонню комісію. Її завдання — законодавчо забезпечити рішення президентів, прем'єр-міністрів з економічного співробітництва. Це створення ФПГ, прикордонне співробітництво. Перед тим, як прийняти угоду про державні кордони між Росією та Україною, потрібно ухвалити і документ, в якому регламентувалося б життєзабезпечення прилеглих територій. Ми підготували законопроект «Про прикордонні території», «Про статус українців, які мешкають у Росії і статус росіян, які мешкають в Україні». Це питання надзвичайно важливі, бо кордони розділили не тільки держави, а й сім'ї.

— А як розв'язує проблеми уніфікації законодавства Міжпарламентська асамблея СНД?

— У роботі Міжпарламентської асамблеї багато країн Співдружності взагалі не беруть участі. А завдання цього органу полягало ось у чому: в усіх стратегічних напрямах економіки Співдружності прийняти закони, прийнятні для всіх. Близькі за своєю ідеологією закони об'єднують країни більше, ніж сотні декларацій політиків. Але, наприклад, Україна більшість своїх національних законів орієнтує на законодавство ЄС.

Гавел: «Маю право не писати»

Як найкраще втішити письменника? Виданням його книжок, публікаціями, лекціями? Чехи вирішили вшанувати свого екс-президента й видатного драматурга Вацлава Гавела інакше. Вони влаштували всесвітній чотириденний літературний марафон.

Такі читання в Чехії відбуваються вже не вперше. Але справді міжнародного розмаху літературний захід набув лише цього року. Як повідомляє «Німецька хвиля», політики й митці читали твори Гавела не лише в Чехії, а й у культурних представництвах країни за кордоном і навіть у штаб-квартирі ООН у Нью-Йорку. Організатором марафону виступила так звана «Джазова секція», група, яка виникла після розгону «Празької весни». Вацлав Гавел тісно пов'язаний з цією групою ще зі своїх дисидентських часів. Адже Гавел-письменник мав такий самий сильний вплив на співгромадян, як і Гавел-президент. Його п'єси часто були гіркими сатирами на абсурдне повсякдення комуністичної Чехословаччини.

А якщо коли-небудь буде влаштовано ще один марафон з читання творів Гавела, то на ньому, можливо, буде прочитано і ще не написаний твір. Так, принаймні, сказав Гавел під час відкриття марафону в Празі. Але додав: «Я нічого не обіцяю. Адже в моєму віці людина має право вже нічого не писати».

Фото Рейтер.

Жителі Індії стали жертвами найспекотнішого літа за останні 100 років. Від спеки загинуло вже понад 1300 осіб. У деяких штатах стовпчик термометра сягає позначки +47°С і відчувається гостра нестача придатної для пиття води. Всі з нетерпінням чекають настання мусонних дощів. По всій країні здійснюють спеціальні релігійні ритуали (на фото). Однак, за прогнозами синоптиків, дощі почнуться не раніш як за 5—7 днів.

Гімн для Шевченка

Якось до українського посольства в Японії звернулися з цікавим проханням: допоможіть перекласти на японську мову гімн України. А ще напишіть японською транскрипцією, як цей гімн звучить українською мовою. Співробітники посольства прохання, звичайно, виконали. І нині «Ще не вмерла Україна» в японському варіанті можна знайти на японському сайті... шанувальників українського футболу. Наші дипломати справді були здивовані, дізнавшись, що таких шанувальників, а особливо шанувальниць, в Японії чимало. Хоча заради справедливості слід сказати: левову частку сайту присвячено Андрієві Шевченку.

Наталя ОНИЩУК.

Ось який неуважний

Два цінні витвори мистецтва, залишені неуважним пасажиром у нью-йоркському метро, передано поліції міста, **повідомляє Бі-бі-сі.**

Вільям Бейлі, чекаючи потяг, обіпер шкіряну теку з малюнком роботи Пікассо та картиною онуки Анрі Матісса Софі об колону на платформі. Коли підійшов поїзд, чоловік поїхав на ньому, забувши про художні твори. Лише через кілька днів загублена тека з усім вмістом опинилася в поліції. Як розповів вуличний продавець книжок, який приніс її, теку йому передали двоє чоловіків, котрі вийшли на тій самій станції метро, де Бейлі залишив картини.

ФОТОФАКТ

Фото АП.

Звільнена жінка Іраку продає на вулиці вільну пресу. Або майже вільну.

Будівництво нафтопроводу розпочато

Першу трубу основного експортного трубопроводу Баку—Тбілісі—Джейхан закладено у Терицкаройському районі Східної Грузії. Тим самим дано старт будівництву нафтопроводу грузинською територією.

В урочистій церемонії взяли участь президент Грузії Едуард Шеварднадзе, Католікос-Патріарх Усієї Грузії, Святіший і Блаженніший Іліа Другий, представники міжнародних нафтових корпорацій і дипломатичного корпусу, акредитованого у Тбілісі. Перед початком будівництва в землю було опущено спеціальну капсулу з посланням прийдешнім поколінням.

Президент Грузії Едуард Шеварднадзе у своїй промові відзначив особливу роль Гейдара Алієва у здійсненні проекту. Він, зокрема, зазначив, що для Грузії та Азербайджану трубопровід має «історичне й вирішальне значення, хоча цей проект мав чимало ворогів і в країні, і за її межами. Він пригадав свою телефонну розмову з одним із представників уряду Росії, де було зафіксовано негативну позицію Москви у зв'язку з цим проектом. Шеварднадзе наголосив також на значущості газопроводу Баку—Тбілісі—Ерзерум, спорудження якого буде розпочато практично одразу після прокладання нафтопроводу.

Трубопровід проляже територією Терицкаройського, Гардабанського, Марнеульського, Цалкського, Адигенського і Ахалцихського районів Грузії. Довжина його — 1743 кілометри, із яких грузинська ділянка становитиме 235 кілометрів, азербайджанська — 449, турецька — 1059 кілометрів. Цікаво, що проектувальники передбачили безпрецедентні заходи безпеки, зокрема екологічної. Трубопровід не перетинатиме межі жодного населеного пункту Грузії, лише два відсотки його маршруту пролягають лісовими масивами і садами — це лише 22 гектари території. Головна новація — у Грузії буде застосовано спеціальні труби японського виробництва завтовшки 15,7 міліметра. Для порівняння, у США товщина труб нафтопроводу дорівнює 10—12 міліметрам, у країнах Євросоюзу — 11—13, у Росії — 9—10 міліметрам. Труби мають тришарову обмотку з високим рівнем захисту від корозії і впливу на трубопровід зовнішніх чинників. Такою обмоткою труби оснащують у Малайзії. У трубопроводі пересуватиметься оснащений лазерною системою «інтелектуальний поршень», який контролюватиме його стан ізсередини. Під трубопроводом буде встановлено систему виявлення витікання, здатну миттєво визначити місце й час витікання, а також системи контролю за підземними водами. Вже розпочато роботи з системами вловлювання розлитої нафти в разі можливих землетрусів, зсувів, терористичних актів.

Проект вартістю 2,95 млрд. дол. розраховано на щорічний пропуск 50 млн. тонн нафти. Спорудження ОЕТ буде завершено наприкінці 2004 року, а час активної роботи передбачено на сорок років.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

Тбілісі.

Польща сказала Євросоюзу «так»

Фото Рейтер.

У минулі вихідні поляки вирішували майбутнє держави. Не справдилися прогнози скептиків, які пророкували, що поляки проігнорують референдум про вступ до ЄС. Хоча ще в суботу ввечері реальність визнання референдуму таким, що не відбувся, була досить велика. У перший день правом голосу скористалися тільки 17 відсотків. Передбачаючи такий хід подій, організатори плебісциду і вирішили вперше в історії країни провести голосування протягом двох днів. У результаті, за попередніми даними, участь у голосуванні взяли 58,8 відсотка. З них більш як 70 висловилися за вступ Польщі до ЄС, майже 25 — проти.

Президент Польщі Александр Квасневський не приховував задоволення підсумком референдуму. Він назвав це голосування — найважливішим у своєму житті. «Це історичний день. Він увійде до всіх підручників. Ми знову повертаємося в європейську сім'ю», — заявив Президент Польщі і... подякував Папі Римському Івану Павлу ІІ, котрий закликав своїх співвітчизників приєднатися до Європи. Адже більшість людей прийшли на дільниці після завершення недільних служб у костелах.

«Велика і горда нація перегорнула сторінку трагічного століття і може вільно посісти місце, яке мало б їй по праву належати від початку європейської інтеграції», — заявив у телефонній розмові з Квасневським голова Єврокомісії Романо Проді. А європейський комісар з питань розширення ЄС Гюнтер Ферхойген відзначив послідовність, наполегливість і успіхи поляків, котрі за 14 років трансформації країни перетворили її на сучасну демократичну державу з розвиненою ринковою економікою. Державу, що гідна стати членом ЄС.

Польща — шоста країна, в якій відбувся референдум щодо членства країни в ЄС. І шоста, громадяни якої висловилися за вступ до Союзу.

Наталя ФІЛІПЧУК.

На знімку: для сім'ї Квасневських — це найщасливіший день у житті.

Миротворців замінять спостерігачі?

Експерти ЄС запропонували свій план урегулювання придністровської проблеми. Передбачено створити регіональну робочу групу, до складу якої входили б представники ОБСЄ, Росії, України, Румунії та Молдови (з участю і Кишинева, і Тирасполя). ЄС і Росія мають бути співголовами цієї групи. Ця пропозиція фактично змінює наявний переговорний формат і зменшує роль Росії в урегулюванні придністровського конфлікту.

У принципі, на другий план відсунуто й Україну, довіра до якої на лівобережжі Дністра останніми роками зросла. Особливо після того, як Київ відмовився допомогти Кишиневу взяти регіон у блокадне кільце. Російський та український вектори в політичній грі навколо Придністров'я слід урівноважити введенням у неї Румунії, яка однозначно гратиме на боці Кишинева. Не викликає сумнівів, що новий план ЄС написано з урахуванням побажань молдавської сторони. Два роки тому, щойно ставши президентом, глава Молдови Володимир Воронін заявив, що із зони безпеки на Дністрі «підуть усі», тобто молдавські, придністровські та російські миротворці. Бо, мовляв, миротворча місія себе вичерпала. Ось і в новому плані врегулювання ЄС пропоновано відмовитися від присутності миротворчих сил у регіоні, замінивши їх інститутом міжнародних військових спостерігачів. Заодно передбачено ліквідувати ОКК — об'єднану контрольну комісію, яка з 1992 року контролює зону колишніх бойових дій. До речі, її створено на підставі угоди, підписаної молдавським і російським президентами, для її розпуску потрібне розпорядження такого самого рівня. Найпевніше, дещо проясниться під час візиту до Молдови Володимира Путіна, запланованого на осінь.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

Хто шукає, той завжди знайде

США продовжують шукати іракську зброю масового знищення і відправляють для цього до Іраку групу експертів у складі 1300 осіб. Про це повідомив держсекретар США Колін Пауелл, підкресливши, що режим Саддама Хусейна «був майстром з приховування цих речей», і тому в пошуках ЗМЗ «потрібно трохи витримки».

Він назвав нонсенсом критику, що звучить у США, стосовно достовірності розвідданих, використаних адміністрацією Джорджа Буша для обгрунтування воєнного удару по Іраку: «Не може бути жодного сумніву в тому, що Ірак мав ЗМЗ». Навівши як приклад знайдені американськими солдатами в Іраку пересувні автомобільні біолабораторії, Пауелл заявив, що директор ЦРУ Джордж Тенет «упевнений в тому, що це саме те, про що ми говорили, — це трейлери для виробництва біологічної зброї».

А поки ведуться активні пошуки, впливовий американський політик Вільям Кристіан Пол заявив іракцям, що окупація їхньої країни може тривати 60 років. За його словами, зважаючи на те, як міцно закріпилися американські військові в Європі після другої світової війни, можна чекати на таку само тривалу їхню присутність в Іраку. Тим паче що США не вбачають причин, через які американські війська мають залишити Ірак «протягом наступних кількох десятиліть».

Тим часом у Басрі майже дві тисячі іракських шиїтів провели демонстрацію. Маніфестанти пройшли центром міста, вимагаючи виведення британських окупаційних сил. «Ні Тоні Блеру! Ні Сатані!» — скандували іракці. Демонстранти передали командуванню британського контингенту в Басрі вимогу вивести війська на околиці міста.

Яна СТАДІЛЬНА.

Смерть політика

Німецькі газети повідомили про смерть депутата парламенту, колишнього голови Вільної демократичної партії п'ятдесятисемирічного Юргена Мюлеманна. Після засідання Бундестагу, на якому з нього було знято депутатську недоторканність, він поїхав на аеродром на заздалегідь заплановані тренування з парашутного спорту, в якому Мюлеманн вважався визнаним авторитетом: понад одна тисяча стрибків. Літак піднявся на потрібну висоту, й він зробив крок. Коли парашут розкрився, Мюлеманн відстебнув його і каменем полетів до землі. Навіщо він це зробив і чому не скористався запасним, котрий, як з'ясувалося пізніше, був справний, ніхто пояснити не може. Жодних прощальних листів політик не залишив.

Юрген Мюлеманн усе життя присвятив Вільній демократичній партії, яка втілює традиції німецького лібералізму. Його політична кар'єра розпочалася, коли він був учителем початкових класів. Її піком стало призначення прем'єр-міністром за правління партії Гельмута Коля. Він обіймав також посади міністра закордонних справ, освіти та досліджень, економіки, а також вищі пости в партії. Про нього писали, що він мав дві сім'ї: одна — дружина Карола й три їхні доньки, а друга — ВДП.

Вважалося, що Юрген Мюлеманн був головним натхненником і неперевершеним провокатором партії. Але водночас уособлював тип політика, переповненого ідеями, улюбленця народу, дуже «маленького» громадянина. Тобто більшості.

Протягом тривалого часу він був головою, а потім заступником голови партії. Здатність Мюлеманна висловлювати навіть найнеприємніші почуття або презентувати упереджену думку у вигідному політичному світлі допомагала популяризації партії. Стратегічна орієнтація лібералів є головною заслугою Мюлеманна, справою його життя. Вона передбачає можливість доступу всіх верств населення до управління державою.

Але з часом Мюлеманн дедалі частіше потрапляв у центр політичних скандалів. Його антисемітські висловлювання, зокрема, про те, що ізраїльська армія застосовує нацистські методи, завоювали прихильність правоардикальних виборців. Ім'я Мюлеманна називалося завжди, коли йшлося про жорстку боротьбу за владу в ліберальній партії, незрозумілі внески в її касу, можливу торгівлю зброєю, «чорні» рахунки, несплату податків.

Край толерантному терпінню було покладено торік після чергових виборів. Без згоди керівництва партії Мюлеманн розповсюдив 8 мільйонів листівок антисемітського спрямування, виготовлення яких стало в 980 тисяч євро. Керівництво партії вимагає відставки Мюлеманна й він залишає пост заступника голови. Проти нього порушено чотири судові справи. Слідство вимагає назвати джерела фінансування випуску листівок. На одному з процесів він заявив, що випустив їх за власний кошт. Однак довести це документами не зміг.

Йому закидають нелегальну торгівлю зброєю на Близькому Сході, бо де взялися значні внески в партійну касу, він не зміг пояснити. Коли б Мюлеманн не знайшов для цього аргументів, то за законом про партії йому загрожувало б три роки в'язниці.

Як твердить газета «Більд», Мюлеманн узяв хабар — 4,6 млн. євро за продаж 36 танків «Фукс» Саудівській Аравії 1991 року. Такі поставки були можливі лише з його згоди як міністра економіки. Газети пишуть, що арабський світ зі смертю Юргена Мюлеманна втратив друга, та ділового партнера. Його критичне ставлення до Ізраїлю, котре в Німеччині додавало йому неприємностей, і було причиною закінчення політичної кар'єри, в арабських політиків знаходило розуміння, а в ділових партнерів із Близького Сходу — великодушне визнання.

У березні Мюлеманна виключили з ліберальної партії, членом якої він був упродовж 33 років, а наприкінці минулого тижня колеги в парламенті проголосували за зняття з нього депутатської недоторканності...

Після цього був смертельний стрибок. Слідство поки що не знайшло підтверджень, що його хтось зрежисирував. Мюлеманн перед стрибком не вживав алкоголю чи наркотиків, а технічні недоліки в системі парашута виключаються. Ймовірно, висловлюють припущення слідчі, це — самовбивство, хоча не знайдено нічого, що могло б це підтвердити. Для друзів ця смерть поки що залишається таємницею.

Валентина ПИСАНСЬКА.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ *Алжир*

Гуманітарна допомога Алжиру

В алжирському аеропорту ім. Хуарі Бумед'єна відбулася церемонія офіційної передачі вантажу гуманітарної допомоги, яку українська сторона, згідно з відповідним розпорядженням Кабміну, передала народові Алжиру, що постраждав від руйнівного землетрусу 21 травня.

Як повідомили в Посольстві України в Алжирі, гуманітарну допомогу супроводжували представники МНС. Вага вантажу — майже 40 тонн. А його вартість — майже 1 млн. гривень. Україна подарувала постраждалим намети, ковдри, матраци, продукти харчування, медикаменти та інші товари, в яких відчуває нагальну потребу населення цієї країни. Представники алжирського керівництва щиро подякували за підтримку Алжиру в скрутний для нього час, відзначивши, що Україна, надавши гуманітарну допомогу, зробила вагомий внесок у благородну справу відновлення країни і продемонструвала свою солідарність з алжирським народом. Посол України в АНДР Михайло Дашкевич дав інтерв'ю для центрального алжирського телебачення та алжирських журналістів, які були присутні на офіційній церемонії передачі вантажу гуманітарної допомоги.

■ *Тбілісі*

Переговори з викрадачами

Керівництво Грузії готове вести переговори з викрадачами трьох спостерігачів ООН та їхнього грузинського перекладача. З 5 червня в Кодорській ущелині спецпідрозділи Міноборони та міністерства держбезпеки Грузії ведуть активні пошуки викрадених.

■ *Кесон*

На стику

Південна Корея та КНДР домовилися з'єднати свої залізниці з подальшим виходом на Транссиб. За повідомленнями, що надійшли з Сеула, дату церемонії стику колій — 14 червня — сторони визначили на переговорах у північнокорейському місті Кесон поблизу демілітаризованої зони між Півднем та Північчю. Цю подію буде приурочено третій річниці міжкорейської зустрічі на найвищому рівні. Залізничні колії з'єднуватимуться у східній та західній частинах демілітаризованої зони. Тим самим транспортна мережа Республіки Корея територією КНДР уперше отримає вихід на Транссибірську магістраль та до Європи.

■ *Коломбо*

Крок назустріч

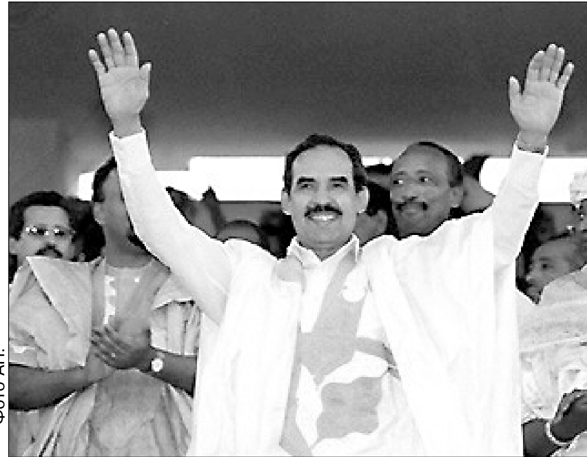
Прем'єр-міністр Раніл Вікремесінгхе Шрі-Ланки запропонував тамільським сепаратистам створити тимчасову адміністрацію. До цього сепаратисти заявили, що якщо уряд хоче продовжити переговори про припинення 20-річної війни, то він має погодитися на створення тамільської адміністрації у північних і східних регіонах країни.

■ *Нуакшоте*

Переворот провалився, стрілянина триває

Звук пострілів великокаліберної зброї та артилерії було добре чути вчора вранці у столиці Мавританії. Після порівняно спокійної ночі у спостерігачів з'явився привід засумніватися у точності урядового повідомлення, в якому зазначалося, що спробу державного перевороту в неділю зупинено і лідерів повстанців заарештовано. Так, раніше повідомлялося, що прихильники президента Маауйї ульд Сіді Тайя до ночі стягли до міста вірні війська та ліквідували ударну силу повстанців — бронетанкову частину.

На знімку: президент Мавританії напередодні спроби перевороту.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Валентина СТРІЛЬКО: «Без рідної мови ми всі були б сиротами»

В Україні завершив роботу Третій конкурс з української мови імені Петра Яцика, організаторами якого є Міністерство освіти і науки України, Ліга українських меценатів і Освітня фундація Петра Яцика (Канада). У ньому взяло участь понад 5 мільйонів школярів і студентів. 22 травня цього року в Національній опері України відбулися урочистості з нагоди завершення цього унікального мовного марафону. Пропонуємо вашій увазі розмову з головою Наглядової ради конкурсу, президентом Міжнародного освітнього фонду імені Ярослава Мудрого ***Валентиною СТРІЛЬКО.***

КОР.: Валентино Василівно, ще один конкурс позаду. Вже третій. Як його оцінює голова Наглядової ради?

СТРІЛЬКО: Ми-таки зрушили з мертвої точки справу, яка здавалася багатьом нашим колегам нереальною і неможливою. Не секрет ні для кого, яка сьогодні, вже у незалежній Україні, існує небезпека щодо функціонування української мови. Але багато хто лише говорить про цю небезпеку, ми ж спробували щось змінити. І це нам вдалося. Я про це говорю без зайвої скромності. Понад п'ять мільйонів учасників у третьому конкурсі, понад дванадцять мільйонів — за три роки. І це лише учасників, а якщо додати вчителів і батьків, які готували і вболівали, то ця цифра людей, що вболівали за рідну мову, збільшиться щонайменше втричі. І сьогодні конкурс набирає сили і обертів. До нього вже долучаються навчальні заклади інших міністерств. І не тільки навчальні заклади. Національна радіокомпанія України, яка стала одним із співорганізаторів конкурсу, провела 22 травня Радіодиктант національної єдності - і це вже втретє, який написали тисячі людей. І хіба їх — а там вік від 7 до 80 років — не можна також назвати учасниками конкурсу з української мови? Можна! Наша мрія, щоб уся Україна долучилася до конкурсу — чи в той, чи в той спосіб. І я вірю, що рано чи пізно це станеться.

КОР.: А як ви долучилися до конкурсу?

СТРІЛЬКО: Це було абсолютно природно. Коли три роки тому я дізналася від виконавчої дирекції Ліги українських меценатів про ідею цього мовного марафону, жодних сумнівів не мала: долучуся до нього. І агітувати мене не треба було. Ще напередодні нашої незалежності, в часи перебудови, наш Гнідинський осередок у школі, який я очолювала, був активним учасником Всеукраїнського товариства української мови. Згодом я стала членом правління цієї організації. Ми тоді дуже багато зробили. А конкурс з української мови став ніби логічним продовженням тієї діяльності.

КОР.: Які причини, на вашу думку, що в Україні нині триває те, що називають повзучим зросійщенням?

СТРІЛЬКО: Причин багато і вони добре відомі. Я з болем слухала цьогорічні парламентські слухання стосовно державної мови і постійно ловила себе на думці: чому вони відбуваються лише на дванадцятому році нашої незалежності й узагалі вперше? Та кричати про це треба було вже давно, ще як тільки наша державність поставала і було національне піднесення в народі. На жаль, багато що упустили, прогавили, недогледіли. Тому сьогодні маємо виправляти і надолужувати. А конкурс Яцика з'явився тоді, коли в суспільстві була апатія, байдужість і зневіра. Економіка знищена, хіба нам до мови? — чула я звідусіль. Так, між економікою і мовою нема прямого взаємозв'язку, але ж якщо нема патріотизму, то нема і прагнення щось зробити для своєї держави. Тут повна взаємозалежність. А патріотизм завжди починається з мови. Ви згадайте, як колись було: говорить українською — значить, націоналіст. Говорить українською — значить, хоче вільної України. Говорить українською — значить, ворог радянської влади. Хоча теж начебто прямого взаємозв'язку не було.

А знаєте, чим підкупив мене Петро Яцик? Він не любив людей, які постійно на все нарікають: грошей немає, роботи немає, мова гине... Він казав: не приведи нам Боже перетворитися на націю таких нарікайлів. Якщо не говорять українською і держава нічого для цього не робить, то давайте почнемо з малого — проведемо конкурс з української мови для молоді. Але, як у великому спорті, дамо великі премії і зробимо знання з рідної мови престижними. Це ж аксіома: те, що дорого коштує, стає престижним.

КОР.: Сьогодні, з відстані трьох років, зрозуміло, наскільки прозірливим був Петро Яцик...

СТРІЛЬКО: А скільки було скептиків! А скільки палиць у колеса було вставлено! Це сьогодні вже нікого не треба переконувати в потрібності конкурсу з української мови, а тоді... Нас навіть звинувачували в тому, що ми проводимо конкурс з Міністерством освіти і науки України, а не самотужки. Та чи дійшли б ми до кожної школи в Україні, запитувала я тоді, і чи була б така масовість, якби не міністерство?

КОР.: Але Наглядову раду все ж таки було створено...

СТРІЛЬКО: Вже сама цифра у п'ять мільйонів учасників свідчить про те, що контроль громадськості необхідний. Усе відбувається вперше, марафон триває понад півроку, Україна велика, кількадесят тисяч шкіл, на місцях є деякі функціонери, які на різних етапах усе гальмують...

КОР.: А хто входить до Наглядової ради конкурсу?

СТРІЛЬКО: Журналісти, письменники, вчителі, викладачі вищих навчальних закладів, які на громадських засадах опікуються конкурсом. А складних моментів протягом трьох років було й було.

КОР.: Знаю, що цього року саме завдяки Наглядовій раді і насамперед вам особисто було подолано бар'єр, який називається «податки з премій переможців»...

СТРІЛЬКО: Ця історія тривала впродовж трьох конкурсів. Уявіть собі: у Канаді, чи США, чи Австралії, чи Франції збирає людина гроші на конкурс, передає їх у фонд, з неї знімають відповідний податок, а потім, коли переможець конкурсу одержує премію цього пожертводавця, з неї вдруге знімають податок. Тобто відбувалося подвійне оподаткування. До кого ми тільки не зверталися, і в газетах друкували статті, одне слово, стукали в усі двері, і ось результат: спеціальна постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня цього року за № 530, де сказано: «Звільнити від обкладення прибутковим податком з громадян грошову частину щорічної премії для переможців Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика». Принагідно хочу подякувати від імені Наглядової ради державним діячам, які відгукнулися на наші звернення і, долаючи певний спротив, прийняли відповідні рішення: Голові Верховної Ради України Володимирові Литвину, Прем'єр-міністрові Віктору Януковичу і керівникові Апарату Верховної Ради Валентинові Зайчуку.

Валентина Стрілько, Голова Верховної Ради України Володимир Литвин і Надя Яцик.

КОР.: Голова Верховної Ради мав офіційну зустріч з пані Надею Яцик другого дня після вручення нагород у Національній опері...

СТРІЛЬКО: Пан Литвин мав нагороджувати переможців конкурсу 22 травня, але державні справи не дали йому такої можливості, і дітей нагороджував заступник Голови Верховної Ради пан Зінченко. Та другого дня я супроводжувала пані Надю Яцик на офіційний прийом до Голови Верховної Ради. Вона подарувала панові Литвину книжку про свого батька Петра Яцика. Пан Литвин подякував Наді Яцик від імені держави за проект конкурсу з української мови, висловивши стурбованість станом мови в державі сьогодні і висловивши думку про те, що треба працювати з депутатами у напрямку утвердження в країні державної мови. Він також висловив захоплення проектом Освітньої фундації Петра Яцика щодо видання англійською мовою багатотомної «Історії України-Руси» Михайла Грушевського і сказав, що ця книга має лягти у всі провідні бібліотеки світу. Мені було приємно також, що Голова Верховної Ради України висловив подяку і Наглядовій раді конкурсу.

КОР.: Валентино Василівно, ви належите до тих жінок, яких називають сильними. Яке ваше враження від Наді Яцик?

СТРІЛЬКО: Вона гідна донька свого батька. Його школа у ній дуже відчувається. І хоча при знайомстві пані Надя спочатку справляє враження людини м'якої і дещо невпевненої у собі, згодом розумієш, що насправді це дуже сильна і глибока особистість, яка може приймати і приймає серйозні рішення не лише у бізнесі, а й у меценатстві. Не забуваймо, батько полишив їй серйозний капітал і тому капіталу треба давати раду. А крім цього, Надя Яцик займається ще й багатьма благодійними проектами Петра Яцика. Конкурс з української мови — один з них.

КОР.: Як Наглядова рада формує свої ряди?

СТРІЛЬКО: А до нас люди самі зголошуються. І, повірте, байдужих немає. Справа ж свята. Щоправда, траплялися такі, що хотіли біля конкурсу поживитися, але ж у нас усе на громадських засадах і ми про це відразу кажемо. Такі відходять. Я їх називаю «професіональні патріоти». Вони живуть зі свого патріотизму. А взагалі у мене мрія: щоб біля конкурсу не було байдужих людей і щоб він за рік-другий перетворився на загальнонаціональну акцію, у якій би брала участь уся Україна. І головне — щоб українська мова справді стала державною. Як польська у Польщі, як французька у Франції, як німецька у Німеччині. Державна мова є мовою спілкування в державі. Це закон. І його треба дотримуватися. Для мене взірець мова єврейського народу, якою володіло всього кілька родин, а сьогодні це мова Держави Ізраїль, і, не знаючи її, жити там неможливо.

КОР.: У пресі з'являлися виступи людей, які чомусь невдоволені тим, що є такий конкурс. Яка ваша думка про це?

СТРІЛЬКО: Вважаю, що ці люди або мають антиукраїнські настрої, або ж це просто елементарні заздрощі невдах, які завжди болісно переживають чужий успіх. Є такий сорт людей, які свято переконані: все найголовніше на цій планеті має відбуватися тільки з їхньою участю й тільки вони заслуговують похвальних слів за служіння справі. Комусь же іншому успіху й визнання вони ніколи не вибачать. Треба не зважати на таких людей і на заздрісне бурчання, а спокійно робити свою справу. Всім не догодиш.

КОР.: Дехто висловлював своє роздратування меценатами: мовляв, не туди гроші даєте, це ж нібито велике марнотратство — викидати аж такі кошти на конкурс з української мови, українські діти й без того повинні знати українську мову...

СТРІЛЬКО: У нас так люблять розпоряджатися чужими грошима! Це — кошти самих меценатів. Зароблені ними, їхні кровні. І їхнє право не питати в усяких розумників, куди ті кошти подіти. Подякуймо їм за те, що вони дають їх дітям, що жертвують на освіту. А щоб наші діти не соромилися своєї мови, щоб краще її знали, гроші їм не завадять. Такі великі премії переможцям ще раз потвердять для них: українська мова — це дуже серйозно, інакше за знання її аж таких великих грошей не платили б. Честь і слава меценатам, що вони мають свою думку й не прислухаються до тих, хто, ставши в позу верховного судді (а хто його на те вповноважував?!), пророкує: нічого не варта ця справа, дайте краще гроші на мій проект — тільки він вартий фінансової підтримки. Я три роки живу кожним днем конкурсу і з усією відповідальністю стверджую: сьогодні ні в Україні, ні в діаспорі немає жодного національного проекту такого масштабу. В конкурсі беруть участь мільйони й мільйони, він уже вийшов за рамки школи, рано чи пізно стане марафоном, у якому братимуть участь майже усі, хто живе в Україні. (Хіба що явні українофоби зігнорують.) Тому знову й знову наголошую: конкурс —це справа, якій справді нема ціни.

Велика справа. Патріотична справа. Перспективна. Я вірю, що на наших очах народжується те, про що буде високими словами сказано в нашій історії. Не боюся це твердити.

Записала Світлана КОРОНЕНКО.
Фото Євгена МЕДВЕДЄВА.

Валентина Стрілько і Петро Яцик.

Немає кращого, ніж рідне...

Оновлена станція Ходорів отримала на урочистих «входинах» букет освідчень у любові

СТАЛЕВІ МАГІСТРАЛІ

Згідно з комплексною програмою Укрзалізниці оновлено вже стільки станцій, вокзалів, рухомого складу, що їхнє «друге дихання» мало б стати буденною подією. Однак щоразу урочисто грають музики, збирається на свято вся громада, і залізничники знову й знову чують освідчення в любові і вдячності. Так було і цього разу...

Місто Ходорів, здавалось би, мало всі закономірні підстави перетворитися на загумінковий провінційний населений пункт. Свого часу Ходорів позбувся статусу райцентру, останніми роками, по суті, перестав працювати знаменитий колись цукровий завод, який забезпечував рафінадом весь Радянський Союз. Занепали м'ясокомбінат, завод «Поліграфмаш», і все ж місто гоноровo тримає марку «розсадника еліти». А результати — у наявності: місто — з його дорогами, інфраструктурою, фасадами, впорядкованим парком і цвинтарем, — мов великодня писанка. Коштів бракує, зате є працьовиті руки і бажання зберегти міцний дух міста. Відтак залізничникам легко було співпрацювати з міським головою Олегом Коцовським, добрим господарем, котрого громада уже втретє обрала на цю посаду.

— Немає кращого, ніж рідне, — сказав він, вітаючи ходорівчан і залізничників зі святом.

У цій ключовій фразі — сенс усього того, чим живе місто й оновлена станція Ходорів. Залізничники внесли важливий акцент у життя міста ще багато років тому. Станція майже півтора століття є важливим залізничним вузлом, звідки ведуть дороги до Львова, Тернополя, Івано-Франківська. Звідси розпочиналася стезя відомих в Україні митців і політиків: братів Горинів, подружжя Калинців, народного художника України Зеновія Кецала. Митець подарував з нагоди свята свої картини місту і залізничникам. Народний депутат України Ігор Осташ, який прибув на свято у свій округ, відгукнувся добрим словом про високий громадянський дух ходорівчан.

Начальник станції Ходорів Ігор Голомша прийняв від будівельників символічний ключ

Міський голова від імені громади пообіцяв першому заступникові начальника Львівської залізниці Леонідові Ткачуку, начальникові Львівської дирекції залізничних перевезень Ярославові Федаку зберегти ошатну, реконструйовану за євростандартами споруду вокзалу. Для начальника станції Ігоря Голомші реконструкція вокзалу, колій і платформ стала «хрещенням» на цій посаді. У квитковій касі впроваджено систему «Експрес», і тепер на маленькій станції можна без проблем придбати квитки на поїзди далекого сполучення. До слова, залізничники відремонтували і житловий будинок навпроти станції, щоб не було дисонансу.

Кажуть, станція Ходорів має унікальну здатність... продовжувати життя. У цьому нас запевняв 72-річний Микола Легкий, який від 1955 до 1991 року працював черговим по вокзалу, зустрічав і проводжав поїзди. І в мене защеміло серце, коли дивилася в його сяючі очі. Згадала свого вуйка — Йосифа Федоришина, який працював тут черговим по переїзду. Він прожив понад 90 років, відійшов у кращі світи з тихою молитвою і спогадами про станцію Ходорів — «найкраще місце на землі».

Багато зусиль і часточку душі вклав у реконструкцію станції ходорівчанин, начальник служби будівельно-монтажних робіт та цивільних споруд Теодор Гулей. Його робочий день розпочинається рановранці і завершується пізно ввечері. Але такий темпоритм лише додає снаги.

— Я це люблю, — скромно зізнався він.

І справді, немає кращого, ніж рідне...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Фото Ігоря ПАРАЩАКА.
Львівська область.

Перших гостей оновленої станції вітають музики

Чому про чуму знати не хочуть?

Семінар-тренінг на тему інформаційно-методичного забезпечення роботи із профілактики ВІЛ-інфекції та СНІДу серед учнів провели фахівці Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) з учителями України.

— Колеги ще не настільки підготовлені, щоб вільно і дохідливо розмовляти на цю тему з учнями, — зізналася головний редактор журналу «Сільська школа» Марія Голубенко. — У школі предмета з профілактики чуми XX століття немає. Про неї побіжно розповідають на інших уроках.

А тим часом в Україні зареєстровано 4341 ВІЛ-інфіковану дитину віком до 14 років, хворих на СНІД —140, а померли — 70 (на період з 1987-го по 1.01.2003 р.). Нові випадки зараження постійно реєструються.

Більшість підлітків чули про СНІД, але відвертих розмов з близькими чи вчителями на цю тему не вели. Анонімне анкетування серед 5,5 тисячі учнів показало, що джерелом інформації для них є телебачення, друзі, газети, журнали. На жаль, батьки та педагоги не вміють делікатну інформацію подати правильно.

Що дав семінар слухачам?

Учитель математики з Кіровограда Інга ДУДНИК:

— Найстрашніше — багаторазовий шприц у руках наркоманів. На жаль, учні легковажно ставляться до проблеми СНІДу. На тренінгу колеги пропонували запрошувати до школи ВІЛ-інфіковану людину, щоб з перших вуст діти почули про хворобу. Я за «театр тіней»: чутно голос, а «герой» — за завісою.

Учитель фізики та математики з Кривого Рогу Лариса КОНОВАЛОВА:

— На семінарі навчали, як надавати специфічну інформацію учням різного віку. Дуже мені сподобалися рольові ігри.

Учитель хімії та екології зі Сміли Черкаської області Леся ХУРТЕНКО:

— Тепер заняття проводитимемо за ігровими методиками. Після з'ясування рівня обізнаності дітей з цією проблемою даватимемо достовірну інформацію про ВІЛ/СНІД, шляхи передачі, потребу обстеження, про ризиковану поведінку.

Людмила **ОПАНАСЕНКО.**
Мал. Вадима СИМОНОГА.

СПОРТ

Свято — це коли є результат...

Футбол. Приємні події почалися ще в Червонограді, де на заповненому вщерть (4 800 глядачів) місцевому стадіоні «Шахтар» молодіжна збірна України (U-21) надпереконливо виграла у відбірковому матчі першості Європи в команди Вірменії — 4:0 (Белік, 40, 56, Гусєв, 45+1, Шершун, 59).

Наші виступали в такому складі: Руденко, Шершун (Стоян, 67), Рожок, Гай, Белік (Кабанов, 79), Ротань (Касьянов, 77), Гусєв, Пучков, Гуменюк, Бідненко, Балабанов.

Після чотирьох нічиїх команда України нарешті здобула красиву перемогу.

— Ми добре вивчили суперника, — сказав після зустрічі наставник української «молодіжки» **Павло ЯКОВЕНКО.** — Збоку, можливо, склалося враження, що гра далася нам легко. Але наші футболісти віддали багато сил. Принаймні після поєдинку вони були не зовсім свіжі. Шкода, що через перебір жовтих карток в наступному матчі у Греції не гратиме Богдан Шершун. Але ми налаштовуватимемося на серйозний виступ...

Іспанці того вечора перемогли греків — 2:0. Отже, Іспанія та Греція мають по 10 очок, Україна — 7.

...А потім у кав'ярні «Слов'янська» вітали з Днем журналіста репортерську команду, котра супроводжувала збірні України. Президент ФФУ, народний депутат України Григорій Суркіс вручив великій групі київських, львівських, тернопільських, червоноградських репортерів і їхнім колегам з Єревана та Санкт-Петербурга чудові подарунки — мобільні телефони.

Наступного ранку керівники Федерації футболу України на чолі з президентом побували в селі Сторонибаби Буського району. Ознайомилися з місцевою середньою школою, де навчається 200 дітей. Прибули туди не з порожніми руками — привезли 150 футбольних м'ячів. Стали свідками товариського поєдинку на полі затишного шкільного стадіону з чудовим газоном. Місцеві хлопчики виграли (3:2) в однолітків з буської школи. І переможці, і переможені отримали численні подарунки з рук пана Суркіса.

Важко розповісти, що робилося на стадіоні «Україна» у Львові перед матчем української та вірменської національних збірних. Варто все це було бачити. Такого несамовитого й палкого вболівання не всюди по різних світах побачиш. Багатотисячний хор виконав Державний гімн. Після фінального свистка Андрієві Шевченку вручили значок та посвідчення заслуженого майстра спорту. А львів'яни подарували йому портрет роботи одного з місцевих художників.

Та все це було б знецінено, якби наша команда не виграла. Адже свято — це коли є результат.

Відбірковий цикл чемпіонату Європи-2004. Група 6. Україна—Вірменія. 4:3. Саркісян, 14, з пенальті, 52, Горшков, 29, Шевченко, 66, з пенальті, 73, Петросян, 74, Федоров, 90+2.

Україна: Шутков, Лужний, Федоров, Несмачний, Попов (Калиниченко, 66), Закарлюка (Радченко, 59), Шевченко, Воробей, Горшков, Воронін, Ребров (Венглинський, 81). **Тренер** — Леонід Буряк.

Вірменія: Березовський, Парциян, К. Дохоян, Овсепян, Варданян, Хачатрян, Петросян (Білібіо, 80), Восканян, Саркісян, Арт. Карамян, Арм. Карамян (Арутюнян, 84). **Тренер** — Міхай Стойкіца.

Попереджено: Лужного, 13, Парцияна, 16, Овсепяна, 65, Вороб'я, 67, Березовського, 83.

Арбітр — Герман Альбрегт (Німеччина).

7 червня. Львів. Стадіон «Україна». 27 градусів. 32 000 глядачів.

Іспанія—Греція. 0:1 (Гленнакополос, 43).

	В	Н	П	М	О
Іспанія	3	1	1	10—3	10
Україна	2	3	0	10—7	9
Греція	3	0	2	5—4	9
Вірменія	1	1	3	6—11	4
Північна Ірландія	0	1	3	0—6	1

За годину до матчу обмінювалися думками з одним із тренерів української команди Анатолієм Дем'яненком. І зійшлися на одному: нам буде дуже нелегко. Але щоб отак важко склався сценарій двобою, навіть уявити не могли.

Хто міг передбачити, що досвідчений Лужний підсковзнеться у відповідальний момент і завалить одного з братів Карамянів? Либонь, ніхто. Київський арсеналець Альберт Саркісян зіграв чи не найкращий матч у своїй кар'єрі (про це він мені зізнався вже після зустрічі). І пенальті реалізував, і ще один м'яч забив метрів із сорока! Взагалі був серцем свого колективу.

А в нас, хоч плач, помилок припускалася оборона. Однак, на щастя, є Андрій Шевченко. Свій суперклас він підтвердив і цього разу. У найважчі для колективу моменти. Відзначився він двічі. У першому випадку поборовся до кінця, заробив пенальті і сам його ефектно реалізував. Потім скористався з чудової передачі Андрія Вороніна, виконавши все на найвищому рівні.

(Закінчення на 24-й стор.).

Щолкіно виживає

Чверть століття «атомоград» випробовували на міцність

Щолкіно — місто-спогад про недобудовану на Азовському узбережжі атомну електростанцію, яка мала обігріти і «обдарувати» енергією весь Крим. Та замість цього —цілковита відсутність тепла, роботи і статус зони соціально-економічного лиха, що його наполягав присвоїти місту Міжнародний інститут урбаністики і регіонального розвитку, а тодішня влада відмовилася: мовляв, «виживемо самі». З вічними сподіваннями на газову трубу і літо й виживали, доки надія на краще не почала справджуватися аж зараз — після чверті віку випробувань усілякими негараздами та негаразд переливками.

Наказано «натиснути на газ»

Нинішній глава райдержадміністрації Ленінського району Анатолій Гриценко (**на знімку**) схилився над помережаною зміїстими нитками майбутнього газопроводу картою:

— Нарешті почали виділяти гроші на газифікацію, тож однією проблемою в «омитому двома морями», багатющому корисними копалинами регіоні стане менше. Газифікуємо увесь Керченський півострів. Дамо нарешті тепло і в багатостраждальне Щолкіно, всю інфраструктуру якого збудували за потужністю під АЕС, на тлі якої занедбане місто — крихітка. Тому і вода тут найдорожча в країні, і опалення коштує не 154 гривні, як в Києві, а всі 1100 за Гкл.

Можу лише сказати, що аж тепер «з самого верху» дано доручення збудувати газопровід і котельню в Щолкіно до 20 жовтня, — підсумував Анатолій Павлович. — На це і сподіваємося. Схоже, питання газифікації краю, який розташований не лише на белебні України і Криму, а й Керченського півострова, почало вирішуватися.

Метал продали, що робити з людьми?

Люди тут вірять, що депутати можуть бути чесними і принциповими. У розпал кримінальної революції не боялися ні бандитів, ні міліції, ні тодішніх судів і прокурорів.

З виступу на сесії Верховної Ради Криму, 1996 рік:

«Надгробним пам`ятником став валютний бар, відкритий цього літа в реакторному цеху колишньої Кримської АЕС. Це все, що лишилося від готової до здачі станції, від понад пlivмільярда закопаних у землю народних грошей у цінах 1989 року. Понад 40 «комерційних» підприємств, яким задарма або за мізерну плату керівництво АЕС передало майно атомної станції, нині нема і в природі.

Замість них з`явилися десятки банківських рахунків, зокрема і валютних, у різних містах — Нью-Йорку, Будапешті, Відні, Лондоні, Франкфурті-на-Майні. Частину документів про це знищено, а ті, що дивом вдалося вилучити під час перевірки, щезли пізніше. Ні прокурор району, ні прокуратура республіки не вгледіли підстав для порушення кримінальних справ проти СП, через які було реалізовано тисячі тонн трубопроводів, цінних металів, за цінами, набагато нижчими від існуючих світових, а плата за них проходила по закордонних рахунках. Чиї інтереси захищала при цьому влада і правоохоронні органи, прокуратура?»

До останку була надія, що після продажу залишків ще не розграбованого металу і споруд з`являться гроші на будівництво котельні й газопроводу. Однак щось продали, а де гроші, навіть Гриценко і тепер не відає. Як до останку ніхто не знав, що робити з самим містом і його мешканцями, котрих на сьогодні залишилося заледве 10 тисяч.

Будували АЕС — тепер Москву

Опалення в Щолкіно є. Місцева старенька котельня, збудована для запуску реактора АЕС, ще чадить. Та від цього тутешнім мешканцям тепліше не стає. Бо від джерела тепла до міста — п’ять кілометрів, а ізоляцію теплотраси уже давно акуратно «підчистили» окремі несвідомі особи. Та й палива в холодний сезон вистачило лише на місяць роботи. «Енергомістечко» атомників уже не вперше зимувало на «розетці». Тут місцеві винахідники навіть автономну систему опалення на електриці придумали. Та й за неї потрібно платити. А де взяти гроші, коли основний роботодавець — Кримська АЭС — 15 років, як наказала довго жити? Тому екологічну хвилю, під тиском якої припинили будівництво атомної електростанції, у Щолкіно згадують злим, а не тихим словом.

Сотням родин, які приїхали сюди у 80-х по щастя, грандіозна будова обіцяла багатий стіл і теплий дім. Ні того, ні того в їх сім`ях нема понині. Щоб не простягти ноги і вивчити дітей, більшість — дипломовані фахівці — ловлять знаменитого азовського бичка і продають його на близьких і далеких ринках. Хоча те, що вони роблять, тепер називається браконьєрством. Тож майже всі працездатні подалися на заробітки.

Із усіх пристойних закладів у Щолкіно цілорічно трудяться лише працівники міськвиконкому, комунального господарства, охорони здоров`я і освіти. Тому, щоб не жебракувати, більша частина чоловічого населення «халтурить» у Москві та інших місцях, де можна заробити. Такі фахівці, як тут, окрім рідного краю, — скрізь в ціні. Як невесело жартують місцеві мешканці, раніше будували АЕС, а тепер — Москву. Вже спорожніла в містечку половина квартир — повертаються додому, далебі, не всі.

Був час, коли на одних туристах можна було заробити за курортний сезон на рік безбідного життя: одні пляжі в районі розтяглись на 285 кілометрів. Та коли молодіжний фестиваль альтернативної музики «Казантип» попросили з реактора і регіону, разом з ним зникли й охочі до розкутого відпочинку грошовиті курортники. За офіційною версією, закрили через розпусту, яку буцімто скрізь ширили тисячі учасників фестивалю. А в народі кажуть, ніби попереднє керівництво району останній раз надто багато запросило за дискотеку в машинному відділенні АЕС, танці в якому приваблювали «екстремалів» навіть із далекого зарубіжжя. Хоча й самі мешканці не побажали підтримувати фестиваль з девізом «Життя без трусів», який лишав по собі гори наркошприців і стоси кримінальних рапортів. Урешті, не зуміли дати ради й цій благотворній для бюджету перспективі міста. Зазнали краху й інші дивні проекти «оживлення» реактора: від розведення в ньому риби (це на узбережжі, де поруч ціле море), до розливу горілки.

Зневірившись у надіях на краще, місцева молодь масово мріє виїхати з «рідного, але безнадійного міста і, як і батьки, шукати щастя за синіми далями». Так, замість п`яти шкіл і двох дитячих садків, сьогодні лишився один садочок і півтори школи. Поліпшувати демографічну ситуацію у місті вже нема кому.

Як Керченський півострів перестане бути полярною вахтою

Над подоланням проблеми Щолкіно ламають сьогодні голови у найзначніших і не дуже високих кабінетах. Уже вирішено від магістрального газопроводу Джанкой—Феодосія—Керч збудувати гілку Леніно—Щолкіно і модульну котельню. Та й це не вирішить усіх проблем —держава коштів не має і досі. Зате є вони у потенційних інвесторів, стосунки з якими відкладалися і не складалися донині, незважаючи на пільговий режим оподаткування території пріоритетного розвитку і значні запаси копалин. Точніше, потроху складалися, та все не на користь району. Приміром, дали дозвіл одному спільному підприємству на видобуток нафти, а додаткових робочих місць як не було, так і нема. Про допомогу соціальній сфері взагалі не йшлося. Зате у регіоні довелося створити комісію, щоб підрахувати екологічні збитки від забруднення грунтових вод домішками нафти, які з`явилися від безграмотної експлуатації свердловин на всьому Керченському півострові. Добре хоч у СП із заморським капіталом «вчасно» закінчилася ліцензія.

— Тому, після першого досвіду спілкування з інвесторами, в рожевих окулярах ми їх уже не зустрічаємо. Віддаємо перевагу тільки тим, хто за експлуатацію наших надр запропонує кращі соціальні умови, — каже глава райдержадміністрації. Так, як це робить Східно-Кримське нефтогазовидобувне управління ДАТ «Чорноморнафтогаз». З розширенням діяльності компанії в регіоні лише торік тут прийняли на роботу майже 150 щолкінців.

— Ще 200 місцевих жителів плануємо працевлаштувати невдовзі, розповідає начальник управління Максим Чос. — Уже рік наше підприємство активно освоює родовища на шельфі Азовського моря. Тому компанія не лише залучатиме нових фахівців і газифікуватиме регіон, а й розвиватиме його соціальну інфраструктуру. Це для нас важливо не менше за зростання обсягів нафтогазовидобутку. Адже спорудження газопроводу розширює кількість споживачів газу, а рівень його оплати напряму залежить від рівня життя населення. Тож працювати і жити окремо від регіону — нерозумно і недалекоглядно.

— Уже скоро ми зможемо запропонувати всьому району цифровий телефонний зв’язок та Інтернет, — додає директор ДАТ «Чорноморнафтогаз» з технічного забезпечення виробництва Олександр Данцев. — А це й можливість навчання в місцевих школах за останніми технологіями і відмінний за якістю від існуючого зв`язок, і нові робочі місця для обслуговування телефонного обладнання і на нашому підприємстві, й в інших закладах, що розвиватимуться з використанням наших можливостей. Вже запланували й Інтернет-кафе, яких тут ще не було, — ось вам нові додаткові робочі місця.

Щоб ці заяви не були голослівні, нафтогазовидобувна компанія і райдержадміністрація підписали угоду про співробітництво з соціально-економічного розвитку Ленінського району. Як з’ясувалося, вигідну всім.

Крім працевлаштування мешканців і збільшення виплат у місцеву скарбницю, регіон отримує допомогу в охороні здоров`я, освіті, газопровідвідвід, навіть рідке паливо для негазифікованих поки що котелень соцсфери. А компанія — можливість освоювати нові родовища нафти і газу, щоб цілком забезпечити споживачів півострова блакитним паливом власного видобутку і підвищити енергобезпеку України.

Керівництво країни доручило НАК «Нафтогаз України» і ДАТ «Чорноморнафтогаз», що входить до її складу, взяти на свої плечі цей вантаж, а до серця — відповідальність за спільний розвиток Керченського півострова. Звісно, не лише тому, що це великі й міцні підприємства. Державні компанії демонструють і державний підхід до рішення, по суті, загальнонаціональних проблем. Не ділять їх на свої і чужі — вважають спільними. Особливо там, де природа подарувала нашим землякам свої багатства, а рівень їх життя, за висловом щолкінців, «упав нижче плінтуса».

P. S. Сьогодні завдяки депутатській і урядовій турботі в колишній «столиці» Кримської АЕС — Щолкіно, нині відомій на всю Україну, як зона соціально-економічного лиха, ситуація змінюється на краще. Почастішали виїзні прийоми громадян, які депутати проводять з урядовцями, освітянами, медиками, представниками Пенсійного фонду і соціального захисту. Вирішують десятки «малих справ», дарують необхідні речі й сувеніри дітям, надію на краще життя — їхнім батькам.

Є постанова кримського уряду про виділення житлових субсидій для погашення боргів за теплоносії мешканцям міста. Наступної зими так, як минулої «полярної вахти», щолкінці вже не бояться. Спеціально для них «Кримтепломережа» уже придбала сучасну вітчизняну котельню вартістю понад 1 млн. грн. Почали долати й основну місцеву біду — катастрофічне безробіття: складено паспорт зайнятості населення, який компанія «Нафтогаз України» методично почала заповнювати новими робочими місцями. Знадобляться вони й після підключення нової котельні та для справдження проектів курортного розвитку краю. Адже довжелезні, ще не обжиті азовські пляжі мають чимало власних переваг: мілководніші за чорноморські, вони раніше від них прогріваються, чистіша тут і вода, вдаліша рибалка, а чарівність ще недоторканих цивілізацією Арабатської і Казантипської заток відома далеко за межами Криму. Потрібна відповідна сучасна інфраструктура. Вже є й генеральний план забудови перспективного курорту, розрахований передусім на автолюбителів. От би ще кошти чорнобильців так надовго сюди не запізнювалися.

Андрій КОНОВАЛОВ,
Віктор ХОМЕНКО.
Крим.

Дівчата з «павутини»

Початок цієї історії такий. Четверо чоловіків — два американці, канадець і аргентинець — звернулися до правоохоронних органів своїх країн, а також до Федерального Бюро Розслідувань і Служби безпеки України із скаргою... на українських жінок.

Любов під копірку

Причини образ на наших красунь, на погляд заявників, були досить аргументовані. 35-річний канадець, приміром, розповів таке.

Через агентство «International Communication» він протягом двох місяців листувався в Інтернеті з якоюсь луганчанкою, розраховуючи на серйозні стосунки з нею. І не тільки посилав їй листи, а й гроші, хоча остання обставина його трохи насторожувала. Одного разу цей канадець на ім'я Стівен отримав від своєї заочної подружки послання, яке змусило його серйозно замислитися. Судячи з усього, воно призначалося не йому, а якійсь третій (а можливо, і четвертій особі). Ображений таким ставленням до себе, Стівен вирішив перевірити: чи не переслідують дівчата, які працюють через фірму «International», підступну мету — виманювати гроші у наївних іноземців? І зробив ось що: написав листа ще одній мешканці Луганська, котра теж користувалася послугами названої фірми. Отримана незабаром відповідь була абсолютно ідентична листові, що надійшов від Тетяни — попередньої подружки з листування. Але оскільки з Танею у Стівена вже склалися якісь стосунки, хай навіть заочні, то він продовжував листуватися, гадаючи, що, найпевніше, звинувачення варто відправити на адресу самої фірми. Згодом він заспокоївся, адже Тетяна писала такі чудові листи. «Дівчина з поглядом янгола, мрія плейбоя» — писав про неї Стівен. Грошей Таня не просила, але одного разу прозоро натякнула, що хотіла б вивчати англійську мову, але ось коштів на навчання немає. Стівен сам запропонував своїй заочній подрузі заплатити за курс навчання. Через деякий час Таня вже без будь-яких натяків попросила 70 доларів на лікування зубів. Стівену це не сподобалося, але гроші він переказав.

Вони спілкувалися через Інтернет практично кожного дня, а крім цього, ще й телефонували одне одному. Щоправда, телефону в Тані не було, тому вона дзвонила із офіса фірми. За дзвінки, як і за Інтернет, платив Стівен. Пізніше він вирішив, що в його подружки-заочниці має бути свій телефон, тому подарував їй «мобілку». А ще купив золоті сережки, заплатив за якісь залізничні витрати. Стівен будував серйозні плани на майбутнє, тому вирішив приїхати до Луганська, поспілкуватися з Тетяною, познайомитися з її родиною, а там — як знати, можливо, після цього закінчиться його холостяцьке життя?

Сім'я зустріла іноземного жениха дуже привітно. Але Стівену багато чого не сподобалося. По-перше, Тетяна постійно потрошила його кишені, їй весь час потрібні були гроші. Крім того, Стівен зрозумів, що його подруга чимало брехала в листах. «Якщо раніше вона казала, що її батьки — трудяги і дуже багато для неї зробили, — пише канадець, — то я з'ясував, що ніхто у родині не працює. Й узагалі незрозуміло, на які кошти вони живуть. Безліч нестиковок з тим, що Тетяна повідомляла мені через Інтернет, і тим, що я побачив на власні очі». Одне слово, Стівен повернувся до Канади повний розчарувань і образ. До того ж почуття були настільки глибокі, що він вирішив розірвати стосунки з Танею. «У тебе надто великі забаганки. Мені не потрібна маленька дівчинка, з котрою доведеться няньчитися». Але справжній удар Стівен отримав через кілька днів, коли дізнався, що Тетяна листувалася ще й з аргентинцем, до того ж писала йому те саме, що й «любому Стівену». Під копірку. Мало того, цей жених також приїжджав до Луганська. Тільки за два тижні до нього.

▪ ▪ ▪

Мені не потрібна маленька дівчинка, з котрою доведеться няньчитися.

▪

«У мене були серйозні наміри одружитися з нею, — пише канадець. — Але тепер з цим покінчено, лишень хотів би дізнатися, хто оплатить мої витрати? Я промарнував на неї у цілому 6 300 канадських доларів. Упевнений, що віза і канадський паспорт — це все, що їй було потрібно, і в будь-якому разі я програв би». Стівен не хоче залишати все так, як є. «Якщо тільки я знайду ще хоча б двох ошуканих людей, ми об'єднаємося і вживатимемо заходів проти Тетяни і «International». Можливо, ми уторуємо шлях, щоб очистити Луганськ, відомий, як місто аферистів.

▪ ▪ ▪

Фірмою було розроблено цілу методику видурювання грошей у іноземних громадян.

▪

Не шукайте в Інтернеті «других половин»

Співробітники Управління СБУ в Луганській області, зацікавившись фірмою «International Communication», з'ясували дуже цікаві механізми її діяльності. Річ не в тому, що дівчата листувалися одразу з кількома іноземними женихами, рекомендуючись такою собі «мрією плейбоя». Це не заборонено, врешті-решт. А ось те, чим займалася фірма, підпадає під статтю закону. Виявлено випадки, коли її співробітники, виловивши з Інтернету фотографії дівчат і їхню інформацію, присвоювали право без їхнього відома говорити від їхнього імені та розміщати інформацію, де хотіли. Мало того, випрошували гроші та присвоювали їх. Приміром, на одній такій клієнтці 2002 року фірма «заробила» майже 10 тис. доларів «гуманітарної допомоги». Тож розібратися важко, чи сама заочниця виканючувала гроші, чи чужі люди під її ім'ям.

— Як ми з'ясували, фірмою було розроблено цілу методику видурювання грошей у іноземних громадян, — коментує начальник підрозділу УСБУ в Луганській області Юрій Кропивин. — Її було продумано і з точки зору чоловічої психології, і з урахуванням законослухняного західного менталітету. Складалася вона з кількох етапів. Спочатку потрібно захопити чоловіка. На міжнародних сайтах розміщували фото вродливих молодих дівчат (з жінками старшими 30 років фірма не працювала). Перші листи, що їх отримував іноземець, який хотів познайомитися з красунею, були дуже милі та невинні, йшлося в них саме про те, що бажав би прочитати чоловік, котрий шукає свою «другу половинку». Згодом проводили перевірку на платоспроможність. Дівчина починала натякати, що погано знає англійську, що не має власного доступу до Інтернету і змушена користуватися послугами агентства, що платити за це повідомлення уже не має змоги. Потім іноземець отримував листа від фірми з повідомленням, що їхня клієнтка не може сама платити за Інтернет-послуги. Якщо іноземець погоджувався заплатити за листування, дівчина чи хтось інший посилали йому зворушливого листа з вдячністю. Теплі, щирі слова мали розчулити навіть несосвітенних скептиків. А потім з дівчиною починали відбуватися найрізноманітніші нещастя: ламався комп'ютер, губився гаманець, занедужувала бабуся. Одне слово, що завгодно, тільки видурити б у іноземця матеріальну допомогу. Видавивши з нього якомога більше грошей, «друзі з листування» здійснювали відхід назад. Або ж дівчина знаходила привід образитися і розірвати стосунки, або з нею, начебто, щось траплялося, або ж вона просто зникала.

Кінець історії такий. Фірми більше немає. Зібрані щодо неї матеріали за фактом ухилення від плати податків Управління СБУ передало в податкові органи. Що стосується Стівена, то він розмістив у «чорних списках» Інтернету інформацію про луганчанку, котра водила його за ніс, її точну адресу, фотографії, попередивши тим самим прихильників віртуального кохання, щоб були обережні, зав'язавши сітьове знайомство.

Алла АНТИПОВА.

Фото Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

УНІКАЛЬНІ МІСЦЯ

Долина нарцисів

Цей справді унікальний заповідний масив розташований поблизу закарпатського міста Хуст, в урочищі Кіреші, в західній частині Солотвинської котловини. Із 1979 року Долина нарцисів ввійшла до складу Карпатського біосферного заповідника. Загальна площа заповідного масиву — майже 257 гектарів. І коли у травні нарциси зацвітають, а період квітування триває 15—20 днів, зелений килим трави вигаптовується білим-білим кольором і над долиною панує їх ніжний аромат. Та з цього приводу тут побутує древня легенда. А повідує вона ось про що.

...Ще тоді, коли на край сунули монголо-татарські орди, один із передових завойовницьких загонів досяг цих місць. Було то саме в пору цвітіння нарцисів. Щоб уникнути кровопролитної сутички, місцева громада пішла на хитрість, запропонувавши ординцям місцем для перепочинку Долину нарцисів. Вражені красою, вони влаштувалися тут на ніч. Під дією ефірних масел, які виділяють ці квіти, ординці заснули так міцно, що й незчулися, як їх пов'язали міцними мотузками й захопили в полон. Але вістка про загадкову небезпеку, яка чатує тут, долетіла й до інших завойовників. Після цього вони десятими дорогами обминали цю місцевість...

— Нарцис дикий вузьколистий, або Narcissus angustifolius — рідкісний ботанічний об'єкт, якого занесено до Червоної книги України, — розповідає палкий і безкомпромісний захисник природи краю професор Ужгородського національного університету Василь Комендар. — Рослина ця зустрічається в гірських системах Альп, Балкан, Південних і Східних Карпат на висоті 700 і більше метрів. Переселилася вона із субальпійського пояса полонин ще в льодовикову епоху. Проте унікальним є те, що Долина нарцисів поблизу Хуста розташована значно нижче — від 180 до 200 метрів над рівнем моря. Окремі острівці нарциса трапляються у низовині і передгір'ї Закарпаття — на околиці села Залужжя Мукачівського, селища Буштина Тячівського районів, а кілька особин цієї рослини знаходили поблизу села Ділового Рахівського району. Щодо Долини нарцисів, то тут їх не десятки, не сотні й навіть не тисячі. Скільки — важко й злічити.

Ще одна квітка мігрувала разом з льодовиком у Долину нарцисів — півники сибірські, або Iris sidirica.

Але не так давно, в сімдесяті роки, Долина нарцисів була під загрозою зникнення. Місцевий колгосп вирішив розорати ці угіддя, що не були навіть продуктивними сінокосами. Багато зусиль належало докласти охоронцям природи, щоб зберегти заповідну долину. Із пропонованих ними 300 гектарів площі вдалося відвоювати 256,5 гектара. Проте «підкорювачі» природи встигли нашкодити, проклавши тут меліоративну мережу та закатавши в асфальт польові дороги. Це, каже Василь Комендар, хоч і змінило водний режим, але нарциси збережено, і кількість їх з року в рік зростає. Однак науковці й населення не дійшли спільної думки, чи можна використовувати долину як сінокіс. Вчені категорично проти цього, селяни стверджують, що тоді, коли тут були сінокоси, нарцисам це не шкодило. Навпаки, під час заготівлі сіна вирівнювалося купиння, а за граблями розсівалися й насінини. Щоб поставити крапку над «і», можливо, доцільно було б виокремити певні ділянки, де ростуть нарциси, і вдатися до порівняння. А також зважити, чим обернеться через роки сумнозвісна меліорація. Якщо втратами, то як запобігти їм уже тепер. Щоб не уподібнюватися в байдужості юнакові, іменем якого названо цю квітку. Легенду про нього оповідає Василь Комендар у книжці «Запрошення на бал весни у Долину нарцисів».

...Ім'я це носив син річкового бога Кефіса та німфи Ліріопи. Йому напророчили довге життя, але за умови, що він ніколи не побачить свого обличчя. Його кохання домагалося багато жінок, але Нарцис був до них байдужий. Відкинув він і почуття німфи Ехо. Та, сердешна, з любові до нього так висохла, що залишився від неї лише голос. Зневажені Нарцисом жінки вимагали від богині правосуддя Немезиди кари красеню. Тож якось, повертаючись із полювання, він побачив своє відображення у воді, закохався в нього й помер від нерозділеного кохання. Після смерті перетворився на квітку. Але краса її була холодна.

У переносному значенні Нарцис — самозакохана людина. Що ж до Долини нарцисів, то в неї залюбляється кожен, хто побуває тут бодай раз у житті.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Хустський район
Закарпатської області.

Фото автора.

ОГОЛОШЕННЯ

Інформація про продаж на аукціоні майна Акціонерного агропромислового банку «Україна»

1. Ліквідаційна комісія Київської дирекції акціонерного агропромислового банку «Україна» оголошує аукціон з продажу майна банку

Назва об'єкту	Адреса	Коротка характеристика об'єкту	Початкова ціна продажу, грн., (без ПДВ)
Будівля з майном	Київська область, Вишгородський район, смт. Димер, вул. Леніна, 8	Нежитлова будівля, обладнання та устаткування	28 232,00

Умови продажу: оформлення прав власності на придбане майно здійснюється за рахунок покупця, питання переоформлення документів на право користування земельною ділянкою вирішується покупцем самостійно, після укладання договору купівлі-продажу об'єкта згідно з чинним законодавством.

Засоби платежу: грошові кошти.

Плата за реєстрацію заяви у розмірі 17 грн. вноситься на рахунок № 26009301260745, завдаток у розмірі 10 % від початкової ціни продажу об'єкту вноситься на рахунок № 26008302260745 в Подільському відділенні ПІБ м. Києва, МФО 322197, код ЄДРПОУ 22894896, одержувач — філія «Київський аукціонний центр» ДАК «Національна мережа аукціонних центрів».

Заяви на участь в аукціоні приймаються філією «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ» за адресою: 02094, м. Київ, вул. Червоноткацька, 42. Кінцевий термін прийняття заяв за три дні до дати проведення аукціону.

Аукціон буде проведено 11 липня 2003 об 11-00 годині в приміщенні філії «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ» за адресою: м. Київ, вул. Червоноткацька, 42.

Ознайомитись з об'єктом можна в робочі дні за вказаною адресою: Київська область, Вишгородський район, смт. Димер, вул. Леніна, 8. Додаткову інформацію про об'єкт можна отримати за тел. (044) 244-16-17, 244-16-32.

Служби з організації та проведення аукціону:

Регіональний уповноважений ліквідатора Банку «Україна», м. Київ, пров. Рильського, 10, тел. (044) 244-16-17, 244-16-32.

Філія «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ» м. Київ, вул. Червоноткацька, 42, тел. (044)552-72-55, 552-31-68.

Господарським судом Луганської області (91016, м. Луганськ, пл, Героїв ВВВ, 3-А) порушено справу № 10/107б (Ухвала від 05.05.2003р.) про банкрутство ДП «Ремонтно-Будівельне управління № 2» ЗАО «Спецпромагрегат» (адреса 91056, м. Луганськ, село Ювілейне, вул. Цементна, 3; банківські реквізити р/р 26004367208001 в ЛФ ПриватБанк, МФО 304795, ЕДРПОУ 31719538). Розпорядником майна призначено Сиротіна Володимира Геннадійовича (ліцензія АА № 047886 від 19.10.2001р., мешкає за адресою: м. Луганськ, вул. Оборонна, буд. 1 кв. 180). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації.

Господарським судом Тернопільської області (46000, м. Тернопіль, вул. Кн. Острозького, 14а) по справі № 11б/-85 порушена справа про банкрутство ТОВ «Вест-софт» інд. код. 25345384, м. Ланівці, вул. Новосілка, 11, рах № 260021063 в Тернопільській обл. дирекції АППБ «Аваль». Розпорядником майна призначено Окряка Анатолія Володимировича (м. Тернопіль, вул. Липова 17/7, ліцензія серії АА № 047693 від 11.10.2001 р.) Майнові вимоги кредиторів та заяви можливих санаторів подавати до Господарського суду Тернопільської області протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Харківської області (61022, м. Харків, площа Свободи, 5, Держпром, 8 під'їзд) від 20 травня 2003р. по справі № 31/133-02 Відкрите акціонерне товариство «Харківський завод пластмас» (адреса м. Харків, вул. Залютинська, 4, код ЄДРПОУ 00203482, розрахунковий рахунок 26005198344001 в Харківському ГРУ ЗАТ КБ «Приватбанк» МФО 351533) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Завязкіну Олену Борисівну, ліцензія серія АА № 047827, видана 17 жовтня 2001 року (контакт. тел. (057) 700-45-71, 700-45-72, 700-45-73).

Постановою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 16.05.2003 року по справі № 33/182Б ТОВ «Техномаркет Лтд», м. Донецьк, вул. Університецька: 96а, код ЄДРПОУ 13492884, р/р 26005187994001 в ДРУ «Приватбанку», визначений банкрутом і відносно нього відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Карпачеву Л. А.(83015, м. Донецьк, вул. Челюскінців, 196, к. 70).

Господарським судом Кіровоградської області (25000, місто Кіровоград, вул. Луначарського, 29) постановою від 16.05.2003 року по справі № 10/168 визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура відкритого акціонерного товариства «Новомиргородський комбікормовий завод» (26000, Кіровоградська область, місто Новомиргород, вул. 40-річчя Перемоги, 27; р/р 260063017 в ТВБВ «АВАЛЬ» міста Новомиргород. МФО 323538, код банку 13762450, свідоцтво п. п № 14993355, Інд. п. н. № 006886711132, ОКПО 00688673). Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Салатов Сергій Володимирович, ліцензія АА№ 047823 від 19.10.2001 року, 25012, місто Кіровоград, вул. Карла Маркса 4, корпус 1, телефон 32-05-01.

ТОВ «Науково-виробнича фірма «Лазерні технології» код ЄДРПОУ 19137658, юридична адреса: Київ, вул. Сурікова, 3, зареєстроване Залізничною районною державною адміністрацією м. Києва 03 березня 1998 р. за № 0095-1386 — ЛТД повідомляє про свою ліквідацію.

Господарський суд Дніпропетровської області (м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-А) порушив справу про банкрутство:

1. ДП «Будівельно-монтажний поїзд № 317» ВАТ транспортного будівництва «Дніпротрансбут», код ЄДРПОУ 04691573, 49071, м. Дніпропетровськ, вул. Лісопаркова, 5-А, п/р 26008140191001 у АКБ «Приватбанк», МФО 305299, (м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Перемоги, 50), п/р 2600430130054, 260033023054 у Дніпропетровському Центральному відділенні «Промінвестбанку», МФО 305437 (м. Дніпропетровськ, вул. Леніна, 17), справа № Б 26/23/3. Розпорядник майна — Ясногор І. В., 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Московська, б/301.

АО «Николаевский пивзавод «ЯНТАРЬ»

предлагает к продаже контрольный пакет акций (80%) открытого акционерного общества «Джерело», расположенного по адресу: г. Херсон, ул. 9-я Восточная. Основной вид деятельности АО «Джерело» — выпуск производство безалкогольных напитков. Цена акций - договорная. За справками обращаться по адресу: г. Николаев, ул. Янтарная, 320, т. 50-12-04; 50-12-50.

ТОВ «Імпол» Лтд (код ЗКПО 25394129) зареєстроване Святошинською районною державною адміністрацією м. Києва 1998 року № 10548, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом 1-го місяця з дня опублікування об'яви. Телефон: (044) 209-34-15.

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) виніс ухвалу № Б 29/81/03 від 29.05.2003 р. про порушення провадження у справі про банкрутство ЗАТ «Поліном» юридична адреса: 53211, Дніпропетровська обл., м. Нікополь, вул. Кріпака 2. р/р 2600030175425 у Нікопольському відділенні АКБ «Промінвестбанк», м. Нікополь, МФО 305534. Код ЄДРПОУ 30010238. Розпорядником майна призначено Шмаль Володимира Григоровича (ліцензія АА № 047961, м. Нікополь, вул. Г. Чорнобилю 61/18, т. 2-33-26). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44в) постановою від 15.05.03. (справа № 23/357-б) визнано Товариство з обмеженою відповідальністю «Глобал прес» (02091, м. Київ, вул. Ревуцького, 17б, кв. 154, п/р № 16467657 в АТ «Укрінбанк», МФО 300142, код ЄДРПОУ 22944322) банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Відповідно до постанови суду ліквідатором банкрута призначено Акціонерне товариство «Український інноваційний банк» (01601, м. Київ, вул. Інститутська, 12-а).

Господарський суд Дніпропертовської області (м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева 1-А) порушив справу про банкрутство ПП «Спектр», код ЄДРПОУ 25515550, 52800, Дніпропетровська область, м. Першотравенськ, вул. Гагаріна 13/46, р/р 26001001510101 в Павлоградській філії АППБ «Аваль» , МФО 306726, справа № Б 26/54/03. Розпорядник майна - Кудрін А. П., Дніпропетровська область, м. Павлоград, а/с 354, тел. (05632) 49-616.

ТзОВ «Говерла», код ЄДРПОУ-12828189, Львівська область, м. Золочів, вул. Січових Стрільців, 17, повідомляє про зменшення статутного фонду. Претензії приймаються за адресою: Львівська область, м. Золочів, вул. Січових Стрільців, 17.

Господарський суд м. Києва, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44 б, Постановою по справі № 23/306 від 10.04.2003р. визнав банкрутом Дочірнє підприємство «Чиста вода» (адреса: м. Київ, вул. Боженка, 87, код ЄДРПОУ 30214718), р/р 260013105, в АППБ «Аваль», МФО 300335, і відкриває ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Плющакову Валентину Миколаївну (адреса: м. Київ, вул. Мельникова, 2/10). Кредитори протягом місяця після опублікування даного оголошення можуть звернутись із заявою про визнання кредитором по справі до господарського суду м. Києва.

Господарський суд Одеської області 65032 м. Одеса, проспект Шевченко 4, порушив справи про банкрутсво:

приватного підприємства «Олімп» код № 31494887 (справа № 7/42-03-1828) Одеська обл. м. Южне, вул. Хіміків 20, р/р №2600425000414 ОФ АКБ Правексбанк. Товариство з обмеженою відповідальністю «Трудівниця» код № 22457131 (справа №7/53-03-1879) м. Одеса, вул. Дальницька, 46. р/р № 26008301535509 в ОЦО ПІБ МФО № 328135. Товариство з обмеженою відповідальністю «Укртехспецресурс» код № 31270473 (справа № 7/52-03-1838) м. Одеса, вул. Ген. Петрова 23/1, р/р № 26002650005380 в ООФ АКБ УСБ, МФО № 328016. Приватне підприємство «Пілот» код № 25026785, справа № 7/48-03-1834 м. Одеса, вул. Дворянська, 28/17 р/р № 260004200 ОФ АПБ «АВАЛЬ», МФО 328351. Приватне підприємство «Будпром» код № 31963239 (справа №7/51-03-1837) м. Одеса, вул. А. Головатого 98. р/р 2600725000547 в ОФ АКБ «Правексбанк», МФО № 328641. Приватне підприємство «Універсал» код№ 31693709 (справа №7/54-03-1840) Одеська обл. Овідіопольський р-н, с. Кароліно-Бугаз, вул. Приморська 134. р/р 2600425000102 в ОФ АКБ «Правексбанк» МФО №328641. Приватне підприємство «Маяк» код№ 31529191 (справа № 7/56-03-1842) Одеська обл. смт Овідіополь, вул. Одеська, 17-а, р/р № 2600425000485 в ОФ АКБ «Правексбанк» МФО № 328641. Приватне підприємство «Континент код № 32323684 (справа № 7/51-0301837) м. Одеса, вул. Новікова 5 р/р 2600325000644 в ОФ АКБ «Правексбанк» МФО № 328641. Товариство з обмеженою відповідальністю «Аллерго» код № 22470226 (справа № 7/75-03-2380) м. Одеса, вул. Радісна, 7 р/р № 26006314231 в АБ «Південний» МФО № 328209. Приватного підприємства «Хорст» код 31886386 (справа №7/76-03-2381) Одеська обл. м. Іллічівськ, вул. Леніна, 12; р/р 2600525000574 в ОФ АКБ «Правекс-банк» МФО 328641. Товариства з обмеженою відповідальністю «Вексервіс». Код № 89216990 (справа №7/73-03-2378) Одеська обл. м. Іллічівськ, вул. Садова, 5; р/р 2600525000516 в ОФ АКБ «Правекс-банк» МФО 328641. Приватного підприємства «Стандарт-2000», Код № 31879033 (справа №7/74-03-2379) Одеська обл. , м. Южне, вул. Будівельників, 21. р/р 2600625000517 в ОФ АКБ «Правекс-банк», МФО 328641. Розпорядником майна призначений арбітражний керуючий Брикульський В. Т. (ліцензія № 249867 від 22.10.01р.) Претензії кредиторів приймаються в місячний термін від дня опублікування оголошення.

АК "ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК"

АК"ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК"

Фінансова звітність за 2002 рік

Ліцензія НБУ № 189 від 04.12.2001 р.

Звіт про фінансові результати за станом на 31 грудня 2002 року (тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	За 2002 рік	За 2001 рік
1.1	Процентний дохід	22 438	30 891
1.2	Процентні витрати	(8 394)	(12 253)
1	**Чистий процентний дохід**	**14 044**	**18 638**
2.1	Комісійний дохід	1 680	1 716
2.2	Комісійні витрати	(623)	(626)
2	**Чистий комісійний дохід**	**1057**	**1090**
3	Дивідендний дохід	1 058	0
4	Чистий торговельний дохід	1280	502
5	Прибуток /збиток від інвестиційних цінних паперів	0	0
6	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	0	0
7	Інший операційний дохід,	343	103
8	**Операційний дохід**	**17 782**	**20 333**
9	Загальноадміністративні витрати	(6 126)	(5 668)
10	Витрати на персонал	(5 565)	(4 456)
11	**Прибуток від операцій**	**6 091**	**10 209**
12	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	(2 630)	(2 384)
13	**Прибуток до оподаткування**	**3 461**	**7 825**
14	Податок на прибуток	(1229)	(2 832)
15	**Прибуток після оподаткування**	**2 232**	**4 993**
16	Непередбачені доходи /витрати	0	0
17	**Чистий прибуток /збиток банку**	**2 232**	**4 993**
18	**Чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)**	**7**	**17**
19	**Скоригований чистий прибуток на одну (грн.) просту акцію**	**7**	**17**

Річний звіт підтверджено незалежною аудиторською фірмою "Украудит-XXI"

Повна інформація про фінансову звітність за 2002 рік та аудиторський висновок знаходяться на офіційній веб-сторінці банку в мережі Інтернет (www/promfinbank.com)

Баланс за станом на 31 грудня 2002 року (тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	За 2002 рік	За 2001 рік
	АКТИВИ		
1	Кошти та залишки в НБУ	7 531	16 617
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним Банком України, та цінні папери, емітовані Національним банком України	0	0
3	Кошти в інших банках	42 765	53 732
4	Цінні папери на продаж	12 274	0
5	Кредити та заборгованість клієнтів	82 752	135 269
6	Інвестиційні цінні папери	1 102	0
7	Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ	105	75
8	Основні засоби та нематеріальні активи	6 742	7 847
9	Нараховані доходи до отримання	5 058	5 052
10	Інші активи	1 584	1529
11	**Усього активів**	**159 913**	**220 121**
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		
12	Кошти банків	40 351	69 160
13	Кошти клієнтів	60 304	94 921
14	Інші депозити	1 000	152
15	Боргові цінні папери, емітовані банком	0	0
16	Нараховані витрати до сплати	608	659
17	Інші зобов'язання	18 581	18 391
18	**Усього зобов'язань**	**120 844**	**183 283**
19	Статутний капітал	35 000	30 300
20	Капіталізовані дивіденди	0	0
21	Акції, викуплені у акціонерів	0	0
22	Емісійні різниці	609	609
23	Резерви	1 228	936
24	Результати переоцінки	0	0
25	Нерозподілений прибуток,	2 232	4 993
26	у тому числі сума переоцінки у разі вибуття необоротних активів	0	0
27	**Усього власного капіталу**	**39 069**	**36 838**
28	**Усього пасивів**	**159 913**	**220 121**

Звіт про рух грошових коштів (непрямий метод) (тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	За 2002 рік	За 2001 рік
I	**Операційна діяльність**		
1	Чистий прибуток (збиток) поточного періоду	2 232	4 993
	Поправки чистого прибутку		
2	Нараховані витрати	(51)	(24)
3	Нараховані доходи	(767)	(3 478)
4	Амортизація основних засобів	1608	1501
5	Резерви під сумнівні борги, знецінення активів	2 630	2 384
6	Торговельний результат	6	(1)
7	Нарахований та відстрочений податок	(653)	378
8	Прибуток (збиток) від продажу інвестицій	0	0
9	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії	0	0
10	Амортизація дисконту і премії цінних паперів	(22)	(462)
11	Інший рух коштів, які не є грошовими	(1010)	0
12	**Чистий грошовий прибуток від поточних операцій банку**	**3 973**	**5 231**
13	Зменшення (збільшення) коштів, які розміщені в інших банках, кредитів та передплат іншим банкам	(27 284)	3 985
14	Зменшення (збільшення) кредитів, які надані клієнтам	50 978	(53 413)
15	Зменшення (збільшення) інших активів	92	(229)
16	Збільшення (зменшення) коштів, які отримані від Національного банку України	(6 358)	6 358
17	Збільшення (зменшення) коштів інших банків	(22 451)	29 055
18	Збільшення (зменшення) поточних та депозитних рахунків	(34 618)	26 238
19	Збільшення (зменшення) інших зобов'язань	1 232	(299)
20	Реалізація (придбання) цінних паперів у портфелі банку на продаж	(12 258)	16 506
21	Чисте збільшення (зменшення) активів та зобов'язань від операційної діяльності	(50 667)	28 201
22	Чистий приплив (відплив) грошових коштів від операційної діяльності	(46 694)	33 432
II	**Інвестиційна діяльність**		
23	Реалізація (придбання) інвестиційних паперів	(92)	0
24	Зменшення (збільшення) вкладень в асоційовані компанії	(30)	0
25	Зменшення (збільшення) вкладень в дочірні установи	0	0
26	Зменшення (збільшення) основних засобів та нематеріальних активів	(1 126)	(2 246)
27	**Чистий відплив грошових коштів від інвестиційної діяльності**	**(1 248)**	**(2 246)**
III	**Фінансова діяльність**		
28	Збільшення (зменшення) цінних паперів власного боргу	848	(188)
29	Збільшення (зменшення) субординованих зобов'язань	101	(408)
30	Збільшення (зменшення) сплаченого акціонерного капіталу	0	0
31	Дивіденди, сплачені протягом звітного періоду	0	0
32	**Чистий приплив грошових коштів від фінансової діяльності**	**949**	**(596)**
33	**Чисте збільшення (зменшення) у грошах і грошових еквівалентах**	**(46 993)**	**30 590**
34	**Грошові кошти та еквіваленти на початок року**	**57 411**	**26 821**
35	**Грошові кошти та еквіваленти на кінець року**	**10 418**	**57 411**

Голова Правління Ільїн В.Н.
Головний бухгалтер Кизим Г.М.

Звіт про власний капітал за станом на 31 грудня 2002 року (тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	Статутний капітал зареєстрований, сплачений	Емісійні різниці	Викуплені власні акції	Резерви	Результат переоцінки	Нерозподілений прибуток	Капіталізовані дивіденди	Капітал та резервні фонди, усього	За 2001 рік
1	Залишок на 1 січня звітного року	30 300	609	0	936	0	4 993	0	36 838	31845
2_1	Коригування: Зміна облікової політики	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2_2	Виправлення помилок	0	0	0	0	0	(1)	0	(1)	0
2	Скоригований залишок на початок року	30 300	609	0	936	0	4 992	0	36 837	31845
3	Переоцінка основних засобів	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Переоцінка нематеріальних активів	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Перевищення сум попередніх дооцінок залишкової вартості об'єктів необоротних активів, що раніше були переоцінені, у разі їх вибуття	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Дивіденди за минулий рік, сплачені	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Капіталізовані дивіденди за минулий рік	0	0	0	0	0	(4 700)	4 700	0	0
8	Чистий прибуток	0	0	0	0	0	2 232	0	2 232	4 993
9	Розподіл у загальні резерви банку	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Розподіл у резервні фонди	0	0	0	292	0	(292)	0	0	0
11	Сплата в раніше зареєстрований статутний капітал	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Реєстрація акцій нового випуску (на суму внесків)	4 700	0	0	0	0	0	(4 700)	0	0
13	Купівля власних акцій	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Продаж раніше викуплених акцій	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Анульовані раніше викуплені акції	0	0	0	0	0	0	0	0	
16	Залишок за станом на 31 грудня 2002 року	35 000	609	0	1228	0	2 232	0	39 069	36 838

Господарським судом Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) ухвалою від 22.05.2003 року порушена справа № 13/96-Б про банкрутство боржника — Товариства з обмеженою відповідальністю «Чайка» с. Пеньки, Староконстянтинівського району, Хмельницької області, р/р 26006091778001 філії АТ Укрінбанку м. Хмельницький, МФО 315397, код 03788394. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Попадюка Олександра Феодосійовича (м. Староконстянтинів, вул. Миру, 3/20, кв. 14, ліцензія № 250190 серія АА від 10.01.2002 р.). Всі заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Вінницької області (21000, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) винесено постанову у справі № 5/376-03, 26.05.2003 р. про визнання банкрутом Акціонерного товариства закритого типу «Ремонтнобудівельна дільниця № 3» (м. Хмільник, Вінницької області, рахунок № 260087698, МФО 302247, код 20097421, ВОД АППБ «Аваль»), Ліквідатором призначено Пилявського Валерія Сергійовича. Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення за адресою: 22000, Вінницька область, м. Хмільник, вул. І. Богуна, 4, тел. 27-57.

Міністерство екології та природних ресурсів України *оголошує* конкурс на посаду ректора Державного інституту підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів. Професійні та кваліфікаційні вимоги до кандидатів — вища освіта, наявність наукового ступеня, досвід роботи на керівних посадах. Необхідні документи: заява на ім'я Міністра, особовий листок по обліку кадрів, автобіографія, дві фотокартки, копії документів про освіту, науковий ступінь, вчене звання , список наукових праць, винаходів, публікацій.

Термін подання документів - 1 місяць з дати оголошення конкурсу. Довідки за телефоном: 228-07-86. Заяви подавати за адресою: 01601, м. Київ-1, вул. Хрещатик, 5, к. 620, Відділ кадрового забезпечення та персоналу.

Міністерство екології та природних ресурсів України оголошує конкурс на заміщення вакантних посад керівників, заступників керівників територіальних органів системи Міністерства: заступника начальника Державного управління екології та природних ресурсів в Волинській області; заступника начальника Державного управління екології та природних ресурсів в Дніпропетровській області; начальника, заступника начальника Державного управління екології та природних ресурсів в Донецькій області; начальника Державного управління екології та природних ресурсів в Кіровоградській області; заступника начальника Державного управління екології та природних ресурсів в Полтавській області; заступника начальника Держуправління екології та природних ресурсів в Сумській області; начальника, заступника начальника Державного управління екології та природних ресурсів в Хмельницькій області; першого заступника начальника Державного управління екології та природних ресурсів в м. Севастополі; першого заступника, заступника начальника Державної екологічної інспекції Азовського моря. Термін подання документів - 1 місяць з дати оголошення конкурсу. Довідки за телефоном: 228-17-96, 228-07-86; *Заяви подавати за адресою: 01601, м. Київ-1, вул. Хрещатик, 5, к.620, Відділ кадрового забезпечення та персоналу.*

Господарський суд м. Києва порушив справу №24/363-б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Науково-виробнича фірма «Монокон» (юридична адреса: 01025, м. Київ, вул. Воздвиженська, 60, код ЄДРПОУ 22956265, р/р 26000319 в АППБ «Аваль» м. Києва МФО 300335). Розпорядником майна призначено Черевка Дмитра Радійовича (ліцензія серії АА № 419483 від 03.12.2002р.), адреса: 01025, Київ-25, а/с-33. Заявки кредиторів та санаторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Господарський суд Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалка, 2) постановою від 29.05.2003 р. у справі №7/12 визнав Товариство з обмеженою відповідальністю «Агроідея» (42000, Сумська обл, м. Ромни, вул. Конотопська, 119; код за ЄДРПОУ 30902361, р/р 26001319300003 в м. Ромни, ТВБВ СФ КБ «Приватбанк», МФО 337546) банкрутом і відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено Мальованого Олександра Павловича, ліцензія серії АА № 250426 від 22.03.2002 р.(адреса, 40030, м. Суми, вул. Кірова,25, 4-поверх, тел. (0542) 345-170).

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) постановою від 17.04.2003р. у справі №12/1226 визнав банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Вега», с. Тишківка Марківського району Луганської області, вул. Імені Мічуріна, буд. 8, ідент. код 30642805. р/р 260013578, в ЛОД АППБ «Аваль», МФО 304007, і відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Бєлікова Андрія Вікторовича, ліцензія АА № 484195 від 29.12.2002 року, адреса: 91050, м. Луганськ, кв. Комарова, буд. 35, кв. 64, тел. (0642) 54-15-45.

ТОВ «Філмофлекс» *повідомляє* про свою ліквідацію. Код 30729236. Зареєстроване Мінською РДА 17.01.2000р. Претензії приймаються за тел. 476-56-23.

Господарський суд Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалка, 2) постановою від 02.06.2003 р. у справі №7143-7/308 визнав Виробничий сільськогосподарський кооператив ім. Кірова (42080, Сумська область, Роменський р-н, с. Волошнівка, вул. Центральна, 21, код за ЄДРПОУ 309151143) банкрутом і відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено Мальованого Олександра Павловича, ліцензія серії АА № 250426 від 22.03.2002р. (адреса: 40030, м. Суми, вул. Кірова, 25, 4-поверх, тел. (0542) 345-170).

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв Великої Вітчизняної війни, 3а) 17 березня 2003 року порушив справу № 10/886 про банкрутство Будівельно-монтажного управління «Сєвєродонецькенергобуд» дочірнього підприємства Відкритого акціонерного товариства «Донбасенергобуд» (93400, Луганська область, м. Сєвєродонецьк, вул. Паризької Комуни, 26 а, код ЕДРПОУ № 00254509, р/р № 2600630130612 у Сєвєродонецькому відділенні УАК ПІБ, МФО-304535). Мораторій на задоволення вимог кредиторів введено з 17.03.2003 року. Розпорядником майна призначено Песоцьку Ольгу Олексіївну (ліцензія АА № 484221 від 06.02.2003 р.) адреса: м. Луганськ, вул. 50 років створення СРСР, буд. 576, кв.1. Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Закрите акціонерне товариство «Холдингова компанія «Бліц-Інформ» (ідентифікаційний код 20050164), що знаходиться за адресою: 02156, м. Київ, вул. Кіото, 25.

Повідомляє

що загальні збори акціонерів ЗАТ «Холдингова компанія «Бліц-Інформ» відбудуться 25 липня 2003 року об 11-00 годині за адресою: м. Київ, вул. Кіото, 25.

Порядок денний:

Про внесення та затвердження змін та доповнень до Установчого договору та Статуту ЗАТ «Холдингова компанія «Бліц-Інформ».

До відома громадськості

Закрите акціонерне товариство «Підприємство з експлуатації електричних мереж «Дніпрообленерго-Сервіс», місцезнаходження якого: Україна, 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Центральна, 6, тел/факс +380 (562) 355425, подало до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу ліцензії з передачі електричної енергії й місцевими (локальними) електричними марежами за місцем здійснення заявленої діяльності: Дніпропетровська область.

Постановление хозяйственного суда Донецкой области от 03.04.03г. по делу № 33/132 б признано банкротом и открыта ликвидиционная процедура Горловского производственного управления РПО «Укруглеэкология»; код ОКПО 24639801, юридический адрес: г. Горловка, пр. Ленина, 13/125. Ликвидатором банкрота назначен арбитражный управляющий Вишневская Наталья Николаевна, лицензия № 249756 от 19.10.2001г. 83000, г. Донецк, пр-к Комсомольский, 15/39.

ПІСЛЯ ВИХІДНИХ

Стріляють журналісти

з рушниці по літаючих мішенях-тарілочках, з пістолета, з карабіна «Тигр», з автомата «Сайга 3М», з арбалета, з лука...

Таким арсеналом журналісти столичних видань мали змогу минулої суботи перевірити свою стрілецьку вправність на СП «Сапсан-Спорт», що під Броварами на Київщині. А влаштував таке екзотичне для пишучої братії дозвілля «Укртелеком». Хоч би що кажіть, викид адреналіну стався. Акули пера і лицарі мікрофона, пацифісти за суттю, змагалися на влучність. Призи «Укртелекому» здобули телевізійники — мабуть, єднає спільний корінь «теле». Та суть — у враженнях. Вони неперевершені, особливо коли ти вперше в житті тримаєш зброю в руках і влучаєш у десятку. Дякувати терплячості інструкторів. Наше спасибі абсолютній чемпіонці світу та Європи зі стендової стрільби Вікторії Чуйко **(на знімку праворуч)** та її братові майстрові спорту Сергію Чуйко, а також Михайлу Кайдану, Сергію Савченку, гостинності «Сапсану».

Світлана ПИСАРЕНКО.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ЦЬОГО ДНЯ

10 ЧЕРВНЯ

■ 1901 р. Народився збирач фольклору Гнат Танцюра. ■ 1933 р. Пуск Дніпровського алюмінієвого заводу (Запоріжжя). ■ 1943 р. Розпуск Сталіним Комуністичного Інтернаціоналу (Комінтерну) — об'єднання всіх компартій світу. (Створене Леніним 1919-го.) ■ 1944 р. Загинув поет Олег Ольжич. ■ 1964 р. У Москві відкрито пам'ятник Тарасові Шевченку. ■ 1988 р. У пресі повідомлено про зняття всіх обмежень щодо прав кримських татар і гарантування їм повної рівності з іншими радянськими громадянами.

ФЕСТИВАЛІ

Пісень, перемог і пива!

Упродовж трьох днів у Львові тривав V фестиваль пива

Від попередніх масових пивних дійств нинішнє відрізнялося тим, що в ньому домінувала культурна програма. Пива на дурничку не роздавали, зате «почастували» гостей чудовою музикою. На майданчиках перед Львівським університетом ім. І. Франка, у парку культури виступали улюбленці публіки: Руслана, Тарас Чубай, рок-група «ВВ», а також «Плач Єремії», «Мандри», «Кому вниз». А пиво торгових марок «Львівське», «Славутич», «Туборг» чудово вгамовувало спрагу.

До організації свята було залучено багато студентської молоді, яка взяла участь у веселих конкурсах і змаганнях. Ведучі свята повідомляли у перервах між піснями про перебіг футбольного матчу «Україна—Вірменія». Цього дня львів'яни випили 25 тисяч гальб пива.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

СПОРТ

Свято — це коли є результат...

(Початок на 19-й стор.).

Однак і після цього не вдалося перевести подих. Артур Петросян ніколи не забуває попсувати нам нерви і забив чергового гола. Отже, напруженість тривала майже до останньої миті, коли Сергій Федоров, долучившися до атаки, зблизька завдав переможного удару.

Міхай СТОЙКІЦА:

— Ні в чому не можу закинути своїй команді. Нам просто не пощастило. У першому таймі здивували господарів, запропонувавши їм пресинг. У другому — зробили ставку на контргру. Однак у завершальній частині зустрічі далася взнаки фізична перевага українців, плюс чинник Шевченка, звичайно. Можу сказати одне: нам не соромно повертатися додому. В матчах, що залишилися, налаштовуватимемося тільки на перемоги.

Леонід БУРЯК:

— Хочу подякувати львів'янам за шалену підтримку. Вони, справді, були дванадцятим гравцем збірної України. Для них і мільйонів наших прихильників по всій країні це був захопливий поєдинок. Він примусив прискорено битися серця. Адреналіну було вдосталь. Перед цією зустріччю з різних причин ми втратили вісьмох футболістів. Тому ті, хто грав сьогодні, за нелегких погодних умов (задуха) виявили бойові якості і здобули перемогу. Та й, звісно, нам усміхнулась удача. Вдома зробимо докладний аналіз поєдинку. Маємо проблему з крайніми захисниками. Взагалі до оборони є чимало претензій. Отже, працюватимемо, виправлятимемося.

— Але є нові втрати. Через дві жовті картки матч з греками пропустять Лужний і Воробей...

— Це неприємно, бо обоє — провідні гравці збірної. Але в Афінах уже зможуть вийти на поле Тимощук і Гусін. Зважте, що гратимемо в гостях. Отже, і діятимемо інакше.

...Наступний матч збірної України, який відбудеться завтра в Афінах, може дати відповідь на запитання про серйозність претензій нашої команди на путівку до Португалії. Тим більше що в нас з`явився певний шанс поборотися за перше місце у групі.

А ось як завершилася решта матчів, що відбулися 7 червня. **Група 1.** Ізраїль—Словенія. 0:0. Мальта—Кіпр. 1:2. **Група 2.** Данія—Норвегія. 1:0. Румунія—Боснія. 2:0. **Група 3.** Молдова—Австрія. 1:0. Білорусь—Нідерланди. 0:2. **Група 4.** Угорщина—Латвія. 3:1. Сан-Марино—Швеція. 0:6. **Група 5.** Шотландія—Німеччина. 1:1. Ісландія—Фарери. 2:1. **Група 7.** Словаччина—Туреччина. 0:1. Македонія—Ліхтенштейн. 3:1. **Група 8.** Болгарія—Бельгія. 2:2. Естонія—Андорра. 2:0. **Група 9.** Фінляндія—Сербія і Чорногорія. 3:0. Група 10. Швейцарія—Росія. 2:2. Ірландія—Албанія. 2:1.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Червоноград—Львів—Київ.

Дякуємо ФФУ за допомогу в організації цього репортажу.

Преса на берегах Пруту

Для нашого видання вже стало традицією проводити Дні газети «Голос України». Цього разу журналістська дорога пролягла у край Черемоша й Прута — на Буковину. За ці чотири дні, з вівторка по п'ятницю, відбулося чимало цікавих зустрічей з непересічними людьми. До них журналісти редакції ще не раз повертатимуться в своїх матеріалах. Нині ж розповімо лише про один факт.

У рамках Днів у Чернівцях на березі мальовничого Пруту пройшов футбольний турнір. Змагалися як дорослі, так і діти. Відразу скажемо, що серед дітей перше місце виборола команда «Буковина» **(на фото).** На пам'ять переможці отримали від нашої газети футболки та кепки із логотипом «Голосу».

Не менш цікаво було і на полі, де змагалися чотири команди дорослих: районна прокуратура, збірна ветеранів «Легмашу» і дві журналістські — газет «Свобода слова» та «Голосу України».

Два дні, доки тривав турнір, над обома полями витав здоровий футбольний дух, вирували пристрасті й азарт. Але удвічі приємніше, що в День журналіста перше місце виборола команда гостей, тобто наша — «Голосу України».

На фото: — момент гри саме журналістських команд, буковинської «Свободи слова» та «ГУ».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

КОНФЛІКТ

Репортери опинилися в ув'язненні

Звичайне журналістське завдання, яке виконувала творча група Хмельницької обласної держтелерадіокомпанії, обернулося для двох журналістів та оператора ув'язненням. Щоб розібратись у конфліктній ситуації, яка виникла між кількома місцевими сільськогосподарськими підприємствами та приватним підприємством родини Фурсових, кореспонденти спробували зустрітися із власником фірми. Запросивши їх у кабінет, той разом із дружиною зачинив двері на ключ, вимкнув усі телефони, а потім почав ображати телевізійників, погрожуючи навіть збройною розправою. Моральні знущання тривали кілька годин, поки заручників не визволила міліція. За незаконне позбавлення волі, вчинене підприємцями, проти них Старокостянтинівським районним прокурором порушено кримінальну справу. Обласна організація Національної спілки журналістів тримає розслідування справи під контролем.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО,**
Анатолій **ГОРЛОВ,**
Сергій **ДЕМСЬКИЙ,**
Віталій **ЖЕЖЕРА,**
Іван **ІЛЛЯШ,**
Світлана **ПИСАРЕНКО,**
Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою: **www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua**

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 0311103. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 0**

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos